

Katiskalahden uusi venelaituri. Kuvaaja:
Tanja Siltanen

Mänttä-Vilppulan kaupunki

TILINPÄÄTÖS

2025

Kaupunginhallitus	30.3.2025
Tarkastuslautakunta	22.4.2026
Kaupunginvaltuusto	8.6.2026

Sisällys

Tilinpäätössäädökset	4
Toimintakertomus	5
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
Kaupunginjohtajan katsaus	5
Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	7
Yleinen taloudellinen kehitys	10
Oman alueen taloudellinen kehitys ja lähtökohdat	10
Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa.....	14
Henkilöstö	15
Ympäristö	16
Muut ei-taloudelliset asiat.....	17
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	18
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	18
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	30
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	33
Tilikauden tuloksen muodostuminen	33
Rahoitusasema ja sen muutokset	37
Kokonaistulot- ja menot	40
Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	41
Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	41
Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	42
Konsernitase ja sen tunnusluvut	43
Kuntakonsernin toiminta ja talous	45
Yhdistelmä konserniin sisältyvistä yhteisöistä	45
Konsernin toiminnan ohjaus.....	46
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	46
Tilikauden tuloksen käsittely	49
Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	50
Toteutusvertailu ja tavoitteiden toteutuminen	51
Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	51
Käyttötalouden toteutuminen	52
Tarkastuslautakunta.....	52
Keskusvaalilautakunta	53
Kaupunginhallitus	55
Sivistys ja kulttuurilautakunta	62

Kaupunkikehityslautakunta	75
Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	88
Investointiosan toteutuminen	90
Rahoitusosan toteutuminen	93
Tilinpäätöslaskelmat	94
Tuloslaskelma.....	94
Rahoituslaskelma	95
Tase	96
Konsernilaskelmat.....	98
Konsernin tuloslaskelma	98
Konsernin rahoituslaskelma	99
Konsernitase.....	100
LIITETIEDOT	102
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	114
Vuoden 2025 tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	114
Vuoden 2025 tilintarkastusmerkintä	115

Tilinpäätössäädökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalaki on kirjanpitolakiin nähden erityislain asemassa. Siltä osin kuin mainittujen lakien säännökset poikkeavat toisistaan noudatetaan kuntalakia (KPL 8:5 §). Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi ja valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi.

Tilinpäätösasiakirjat

Tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus (KuntaL 113 §). Lisäksi kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana (KuntaL 114 §).

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kaupunginhallituksen jäsenet ja kaupunginjohtaja. Toimintakertomuksessa on esitettävä mm. selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on annettava myös tietoja sellaisista kaupungin ja kaupunkikonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kaupungin tai kaupunkikonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Jos kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilinpäätökseen kuuluu myös tilintarkastajan tarkastuskertomus ja tarkastuslautakunnan arviointikertomus. Nämä esitetään erillisinä asiakirjoina.

Vuoden 2025 tilinpäätösasiakirjan rakenne

Vuoden 2025 tilinpäätösasiakirja on sisällöltään talousarviota 2025 vastaava. Asiakirjaa on täydennetty tilivuoden aikana tapahtuneilla muutoksilla sekä vastaaman vuoden 2024 suosituksia mm. tuloslaskelman esittämisen muodosta. Tilinpäätöksessä esitetään toiminnalliset tavoitteet sitovina tulosalueittain. Lautakunnat olivat sitovia tavoitteissaan ja määrärahoissaan valtuustoon nähden. Määrälliset tavoitteet on talousarviossa esitetty sitovina ulkoisten määrärahojen osalta. Tilinpäätöksessä tulosalueiden toteutumat esitetään lisäksi sisältäen sisäiset ja laskennalliset erät osoittamaan tulosalueen todellisen rahoituksen tarpeen.

Toimintakertomus

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2025 oli uuden valtuustokauden käynnistymisen aikaa. Samalla se oli taloudellisen vakauttamisen, strategisen suunnan kirkastamisen ja elinvoiman vahvistamisen aikaa. Tilinpäätöstä laadittaessa voidaan todeta, että kaupunki on siirtynyt määrätietoisesti muutosten toteuttamisesta kohti hallittua ja tulevaisuuteen suuntaavaa kehittämistä.

Viime vuoden keskeinen rakenteellinen ratkaisu oli sosiaali- ja terveystalouden kiinteistöjen yhtiöittäminen. Kaupunki päätti perustaa Kiinteistöosakeyhtiö Mänttä-Vilppulan sote-kiinteistöt Oy:n sekä Sarahelmen Kiinteistöosakeyhtiö Oy:n hallinnoimaan ja vuokraamaan sote-kiinteistöjä. Sarapiha, Satakieli, Punatulkku, Vilppulan terveysasema sekä paloasemat siirretään apporttiomaisuutena sote-kiinteistöyhtiölle ja Sarahelmi vastaavasti omalle kiinteistöosakeyhtiölleen. Ratkaisulla varaudutaan toimintaympäristön muutoksiin sekä turvataan parempi taloudellinen ennakoitavuus.

Koko kaupunkia koskeva kiinteistöstrategia hyväksyttiin valtuustossa 26.5.2025. Kiinteistöstrategian tarkoituksena on luoda kaupungille yleiskuva siitä, millainen on kiinteistökannan nykytila, mitkä ovat kaupungin tavoitteet kiinteistöjen osalta ja millaisilla toimenpiteillä tavoitteisiin päästään. Kiinteistöstrategia antaa suuntaviivat ja kehittämistavoitteet operatiiviselle toiminnalle. Kaupunki omistaa koulu- ja varhaiskasvatuksen kiinteistöjä, virkistyskiinteistöjä, sote-kiinteistöjä sekä muita tarkemmin jaottelelmattomia kiinteistöjä. Kiinteistöstrategian yhteydessä kiinteistöt jaettiin kolmeen eri salkkuun: pidettävät kiinteistöt, selvitettävät kiinteistöt ja luovutettavat kiinteistöt. Kiinteistöstrategia sisältää kuvauksen Mänttä-Vilppulan kaupungin keskeisistä kiinteistöistä, rakennuksista ja huoneistoista, näiden tuotoista ja kuluista yleistasolla sekä suunnitelman eri toimenpiteistä strategiakaudelle 2025–2030.

Kaupunki päätti päivittää kuntastrategiansa. Strategiatyö käynnistettiin uuden valtuuston aloittaessa toimikautensa 1.6.2025. Kaupunginhallitus käynnisti kuntastrategian päivittämisen osana USO8-verkostohanketta. Uuden Sukupolven Organisaatiot (USO) -verkosto tukee valtuustokauden sujuvaa käynnistymistä sekä pitkäjänteistä ja luottamusta rakentavaa johtamista. Strategiaprosessissa on arvioitu kaupungin nykytilaa, tulevia muutostekijöitä sekä taloudellisia reunaehdoja. Työ toteutettiin tiiviissä yhteistyössä luottamushenkilöiden ja viranhaltijajohdon kesken. Päätöksentekoon strategia tulee keväällä 2026. Päivitetty strategia tulee ohjaamaan talousarvion ja -suunnitelman laadintaa sekä koko kaupunkikonsernin toimintaa nykyisellä valtuustokaudella.

Kaupungilla on ollut kahden edellisen valtuustokauden aikana kaksi valtuustotasoisesti hyväksyttyä talouden tasapainotusohjelmaa koskien vuosia 2018–2021 ja 2023–2026. Vuosien 2023–2026 tasapainotusohjelman säästötavoite oli 5,6 miljoonaa euroa ja tavoitteena oli kattaa taseeseen kertynyt alijäämä. Tasapainotusohjelman aikana talouden tavoitteisiin on päästy ja alijäämät katettiin vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Kaupunki tekee nyt kolmatta vuotta peräkkäin ylijäämäisen tuloksen. Tilikauden tulos viime vuodelta on 2,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Taseeseen kertynyt ylijäämä tulee tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen olemaan 6,2 miljoonaa euroa.

Kaupungin tilanne talouden osalta on vakaampi kuin vuonna 2022 taseeseen kertyneen ylijäämäpuskurin myötä, mutta merkittävän tulorahoitusmuutoksen myötä kaupungin tulee huolehtia toimenpiteistä, joilla tulevien verotulojen muutos katetaan. Tämän vuoksi kaupunki jatkaa tasapainoisesta kuntataloudesta huolehtimisesta ja tekee myös vuosia 2027–2030 koskevan tasapainotusohjelman.

Vuosi 2025 osoitti, että Mänttä-Vilppula kykenee uudistumaan hallitusti ja ennakoivasti. Rakenteelliset ratkaisut, strateginen kehittäminen ja taloudellinen vastuullisuus muodostavat perustan, jolle tulevien vuosien kasvu ja kehitys voidaan rakentaa. Haluan esittää lämpimät kiitokset kaupungin henkilöstölle, luottamushenkilöille sekä yhteistyökumppaneille sitoutuneesta ja vastuullisesta työstä kaupunkimme hyväksi. Yhteistyöllä varmistamme, että Mänttä-Vilppula säilyy elinvoimaisena, rohkeasti uudistuvana ja tulevaisuuteen katsovana kaupunkina.

Anne Heusala
kaupunginjohtaja

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Luottamushenkilöorganisaatio

Kaupunginvaltuusto

Valtuusto käyttää kaupungin ylintä päätösvaltaa ja vastaa kaupungin taloudesta ja toiminnasta, kuntalain §14 mukaisesti, luoden puitteet ja perusteet kuntastrategian toteuttamiselle. Valtuustokausi vaihtui päättyneen tilivuoden aikana. Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuustossa on 31 jäsentä valtuustokaudella 2025–2030.

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2025 aikana 8 kertaa ja käsitteli 112 pykälää. Tilivuoden aikana käsittelyssä olleita asioita valtuustossa olivat mm. kiinteistöstrategian hyväksyminen, yläkoulun ja lukion yhdistäminen, laaja hyvinvointisuunnitelma ja – kertomus, kaupunginhallituksen, lautakuntien ja toimikuntien valitseminen uudelle valtuustokaudelle, Koskelantalot Oy:n pääomalaina ja elinvoimalupaus. Kaupunginvaltuustossa on myös tehty paljon aloitteita viime vuonna aktiivisten valtuutettujen toimesta. Aloitteita tehtiin kahdeksan kappaletta.

Valtuuston puheenjohtajina valtuustokaudelle 2021–2025 toimivat:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Arto Pirttilahti

I varapuheenjohtaja Jussi Jatkola

II varapuheenjohtaja Marko Kuronen

Valtuustokaudelle 2025–2029 puheenjohtajiksi valittiin:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajaksi Arto Pirttilahti

I varapuheenjohtajaksi Moona Rätty

II varapuheenjohtajaksi Sari Päivärinta

Kaupunginvaltuustosta erosi vuoden 2025 aikana Tauno Mäkelä ja hänen tilalleen valtuustoon nousi Janne Peltola.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa. Kaupunginhallituksen jäsenmäärä on yhdeksän. Kaupunginhallitus kokoontui vuonna 2025 yhteensä 20 kertaa ja käsitteli 388 asiaa kokouksissaan.

Kaupunginhallituksen varsinaisina jäseninä kesäkuussa päättyneellä valtuustokaudella toimivat:

Marika Ala-Herttuala (sdp) pj.

Arto Lampinen (kesk) 1. varapj.

Teemu Happonen (ps) 2. varapj.

Mira Anttila (kok) jäsen

Arto Lehtinen (sdp) jäsen

Janne Peltola (kesk) jäsen

Anna-Kaisa Pietiläinen (kesk)

Sari Päivärinta (ps) jäsen

Auli Välimäki (sdp) jäsen

Kaupunginhallituksen jäseniksi valtuuskaudelle 2025–2029 valittiin:

Marika Ala-Herttuala (sdp) pj.

Arto Lampinen (kesk) 1. varapj.

Sari Riihonen (ps) 2. varapj.

Jussi Jatkola (sdp) jäsen

Piia Koivunen (kesk) jäsen

Jari Kytömäki (sdp) jäsen

Arto Lehtinen (sdp) jäsen

Anna-Kaisa Pietiläinen (kesk) jäsen

Virpi Sippari (kesk) jäsen

Kaupunginhallituksen esittelijänä on vuoden 2025 aikana toiminut kaupunginjohtaja Anne Heusala.

Puolue- ja valtuustoryhmäjakauma 31.12.2025

	31.12.2025	31.12.2025
	Valtuusto	Hallitus
SDP	12	4
Kesk.	10	4
Kok.	2	
Vihr.	1	
PS	4	1
Vas.	2	

Lautakunnat

Mänttä-Vilppulan kaupungissa toimii vuoden 2025 aikana kaksi palvelulautakuntaa; sivistys- ja kulttuurilautakunta ja kaupunkikehityslautakunta. Lautakuntien tehtävänä on ohjata ja kehittää alaistensa palvelualojen toimintaa. Lisäksi kaupungissa toimii lakisääteiset lautakunnat: tarkastuslautakunta ja keskusvaalilautakunta.

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan ja kaupunkikehitys lautakunnan jäsenmäärä on yhdeksän. Tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan jäsenmäärä on viisi henkilöä.

Kaupunkikehityslautakunta 31.12.2025
Anttila Lasse, (kesk) pj
Frisk Jani, (sdp) vpj
Hakanen Juha (kesk)
Välkki Minna (kesk)
Kimmel Riikka (sdp)
Kallioniemi Jaana (sdp)
Mäkinen Jari (ps)
Hokkanen Matti (kok)
Sultani Leea (vihr)

Sivistys- ja kulttuurilautakunta 31.12.2025
Autonen-Lepistö Katja (spd) pj
Meriläinen Päivi (kesk) vpj
Koivutaival Tarja (sdp)
Köykkä Petri (sdp)
Kivimäki Katriina (kesk)
Kivilahti Matti (kesk)
Santanen Emppu (ps)
Innanmaa Jyrki (kok)
Hämäläinen Outi (vas)

Yleinen taloudellinen kehitys

Talouskatsaus perustuu rahoituslaitosten analyysihin ja markkinaennusteisiin.

Suomen talous kääntyi viime vuoden viimeisellä neljänneksellä vihdoin nousuun, mutta muutoin viime vuoden talouskehitys oli vaisu historiallisen suuren työttömyyden, talouskasvun pysähtymisen, vientivetoisten alojen alhon ja erityisesti julkisen palvelutuotannon sopeutuksien vaikuttaessa negatiivisesti bkt:n kasvuun. Yksityinen talous kuitenkin elpyi ja rakennusalaakin alkoi piristyä. Viennissä otettiin vuoden viimeisellä neljänneksellä kuitenkin takapakkia, mutta pidemmän aikavälin trendi on nouseva.

Lähi-idän alueen sotatoimet haastavat Suomen ja maailman taloutta kuitenkin uudelleen. Persianlahti on keskeinen alue globaalien öljyn- ja kaasuntuotannon kannalta. Kriittisen tärkeän Hormuzinsalmen kautta kulkee noin 20 miljoonaa öljybarrelia päivässä ja 20 % globaalista LNG-tuotannosta. Hormuzinsalmen pidempikestoinen sulkutila ajaisi öljyn- ja kaasunhinnan voimakkaaseen nousuun ja Brent-typpyri voisi kohota jopa 100-130 dollariin. Energian osuus euroalueen kulutuskorista on suoraan 9 % ja energiahinnat vaikuttavat epäsuorasti monien tuotteiden ja palveluiden hintakehitykseen. Energiahintojen arvaamattomuus onkin nyt euroalueen inflaatiokuvan isoin epävarmuustekijä. Samaan aikaan myös tekoälyinvestoinnit kiihdyttävät inflaatiota mm. muistisirujen ja energian kysynnän kasvattamisella. Muistisirujen kallistuminen heijastaa suoraan kuluttajien hintoihin mm. tietokoneiden, älypuhelimien ja autojen osalta.

Ennusteet povasivat kuitenkin Suomen talouden elpymistä, mutta tilanne muuttui USA:n hyökättyä Iraniin. Mikäli sotatoimet jäävät riittävän lyhyiksi eivätkä lamautta kehitystä, mikä on ollut havaittavissa teollisuudessa, työllistymisessä ja yksityisessä kulutuksessa loppuvuodesta voi Suomen talous edelleen tänä vuonna kasvaa, ennusteet ovat kuitenkin korjaantuneet huomattavasti maltillisemmiksi kuin ennen Iranin sotaa. Lisäksi yksityisen kulutuksen toipumista jarruttaa edelleen pattitilanne, jossa korkea työttömyys painaa kuluttajien luottamusta ja vaisut kulutushalut puolestaan lykkäävät työllisyyden elpymistä.

Oman alueen taloudellinen kehitys ja lähtökohdat

Mänttä-Vilppulan seutukaupunki kuuluu Ylä-Pirkanmaan seutukuntaan ja Pohjoiseen-Pirkanmaahan. Kaupungin virallinen pinta-ala on 657,09 km², josta 534,85 km² on maata ja asumistiheys on 18,1 as/km². Alla olevassa taulukossa on esitetty tilastokeskuksen tietojen mukaisesti Mänttä-Vilppulan avainluvut verraten niitä seutukuntaan ja maakuntaan.

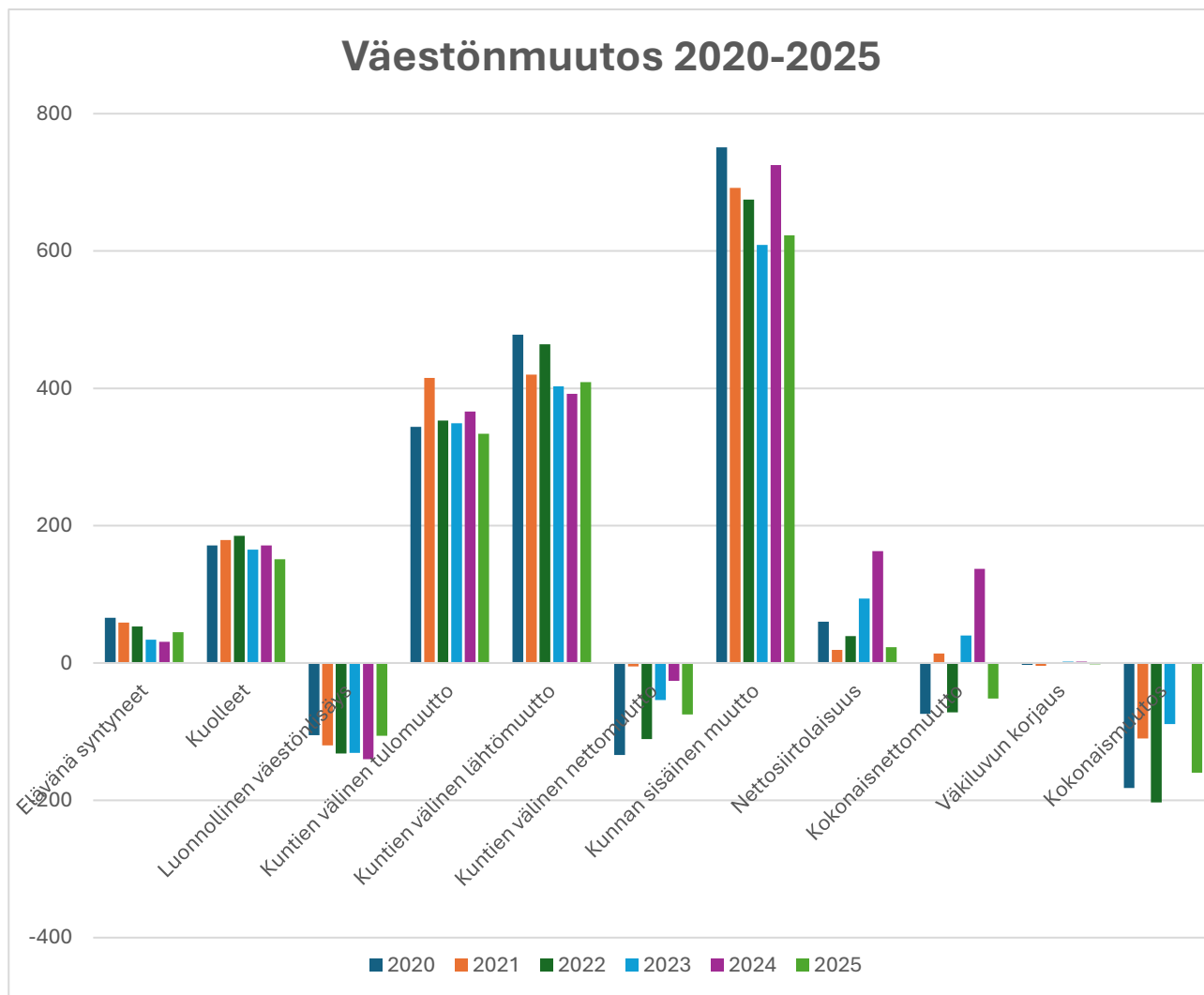
Avainluku, (tiedot vuodelta)	Mänttä-Vilppula	Ylä-Pirkanmaan seutukunta	Pirkanmaan maakunta
Väkiluku, 2025	9 110 ↓ -1,82%	20 892 ↓ -1,32%	549 125 0,66 %
Alle 15-vuotiaat väestöstä, 2025	952	2 229	76 694
15–64-vuotiaat väestöstä, 2025	4 591	10 505	348 432
Yli 64-vuotiaat väestöstä, 2025	3 567	8 158	123 999
Ulkomaan kansalaisten osuus väestöstä, %, 2024	4,4	2,80	4,9
Syntyneet, 2025	45	106	4590
Kuntien välinen muuttovoitto/-tappio, henkilöä, 2024	-20,00	-82,00	3 565,00
Perheiden lukumäärä, 2024	2 484	5 735	142 234
Taajama-aste, %, 2024	83,5	64,60	89,3

Asuntokuntien lukumäärä, 2024	5 085	11 276	282 748
Rivi- ja pientaloissa asuvien asuntokuntien osuus, %, 2023	66,4	73,70	45,1
Vuokra-asunnoissa asuvien asuntokuntien osuus, %, 2023	25,3	23,00	38,3
Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä, %, 2024	71	69,80	77,9
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä, %, 2024	21,4	21,70	35,6
Alueella asuvan työllisen työvoiman määrä, 2024	3 173	7 565	238 947
Asuinkunnassaan työssäkäyvien osuus, %, 2023	75,3	71,70	60,1
Työttömien osuus työvoimasta, %, 2024	11,40	10,87	10,69
Eläkeläisten osuus väestöstä, %, 2024	41,1	41,41	24,4
Taloudellinen huoltosuhde, 2024	192,2	182,60	128,3
Alueella olevien työpaikkojen lukumäärä, 2023	3 407	7 926	229 209
Työpaikkaomavaraisuus, 2023	104,8	101,30	96,7
Alkutuotannon työpaikkojen osuus, %, 2023	3,5	7,60	1,8
Jalostuksen työpaikkojen osuus, %, 2023	37,2	34,30	21,50
Palvelujen työpaikkojen osuus, %, 2023	57,9	56,70	75,4

Väestö

Mänttä-Vilppulan kaupungin väkiluku oli vuoden 2025 lopussa Tilastokeskuksen ennakoarvion mukaan 9 110 henkilöä. Väkiluku pieneni 160 henkilöllä edellisestä vuodesta. Muutoksesta -66,25 % tulee luonnollisen väestön muutoksen eli syntyvyyden ja kuolleisuuden suhteesta ja 32,50 % muuttotappiosta. Vuonna 2025 väestön ennakkotilaston mukaan Mänttä-Vilppulassa syntyi 41 vauvaa, nukkui pois 151 henkilöä ja nettomuutto oli -52 henkilöä. Kuntien välinen nettomuutto oli -75 henkilöä, kun se edellisenä vuonna oli -26 henkilöä. Väkiluvun vähentyminen on hidastunut, mutta edelleen luontaisen väestönmuutoksen suhteen negatiivinen kehitys on voimakkain vaikuttaja väestönkehitykseen.

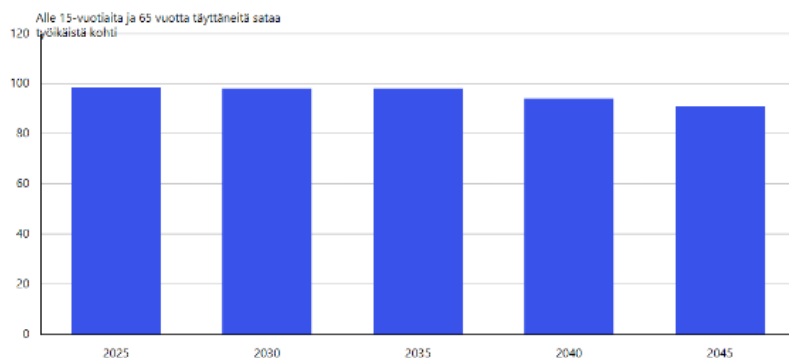

Suurin väestöryhmä Mänttä-Vilppulassa ovat 15–64-vuotiaat, mutta yli 65-vuotiaiden osuus kokonaisuudesta kasvaa joka vuosi ja alle 15-vuotiaiden määrä vähentyy.

Tilastokeskuksen ennusteen mukaan Mänttä-Vilppulan väestöllinen huoltosuhde vuonna 2025 on

Väestöllinen huoltosuhde-ennuste alueittain 2025-2045
Mänttä-Vilppula

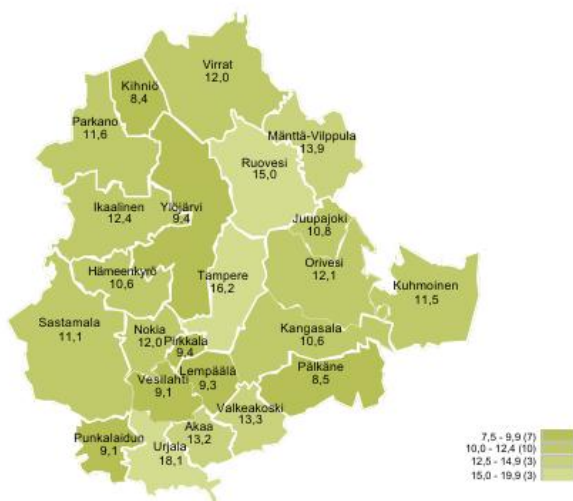
Päivitetty: 24.10.2024
Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste 2024

≡ 98,5. Pirkanmaan väestöllinen huoltosuhde-ennuste vastaavasti on 57,5 ja Ylä-Pirkanmaan 99,7. Ennusteen mukaan Mänttä-Vilppulan väestöllinen huoltosuhde säilyy lähes muuttumattomana vuoteen 2035 ja lähtee pieneneenään seuraavan kahden kymmenen vuoden aikana. Tähän vaikuttaa alle 15-vuotiaiden määrän väheneminen.

Työllisyys

Pirkanmaalla työttömien työnhakijoiden määrä oli vuoden 2025 joulukuussa 36 176 henkilöä. Kasvua vuositasolla 15,0 %. Vuoden 2025 marraskuun luvusta kasvua oli 3 275 henkilöä. Lomautettujen määrä oli vuoden 2025 joulukuussa 2 703 henkilöä, laskua oli vuositasolla 878 henkilöä, eli 25 %. Koko maan osalta luvut olivat seuraavat; työttömien työnhakijoiden määrä 351 486 henkilöä, joista lomautettujen osuus 31 823 henkilöä. Työttömien ja lomautettujen määrä nousi koko maassa vuositasolla 29 832 henkilöllä, eli 9,3 prosenttia.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

Pirkanmaan työttömyysaste oli Pohjanmaan 9,3 %, Etelä Pohjanmaan ja Lapin 9,9 %, Varsinais-Suomen 12,3 %, Satakunnan 12,4 %, Kainuun 12,6 %, Uudenmaan 12,8 %, Etelä Savon 13,1 %, Pohjois-Pohjanmaan kanssa sijalla yhdeksän, työttömyysasteen ollessa 13,6 %. Koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli 13,0 %. Pirkanmaan laajatyöttömyys oli 16,6 %

- Työnhakijoiden kokonaismäärä kasvoi 597 henkilöllä vuositasolla
- Työttömiä työnhakijoita oli 4 713 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin
- Aktivointiasteeseen laskettavissa palveluissa oli 3 213 asiakasta vähemmän kuin viime vuoden vastaavana aikana, kaikkiaan 7 843 henkilöä
- Uusia avoimia työpaikkoja oli 2 067 kpl, kasvua vuositasolla 221 kpl eli 12 %
- Rakennetyöttömyys 55,6 % kaikista työttömistä työnhakijoista, 20 122 henkilöä

Mänttä-Vilppula kuuluu Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen, mikä tuottaa työllisyyden hoidon lakisääteiset palvelut kaupungille. Tämän lisäksi kaupunki on vahvasti panostanut työllisyyden kehitykseen ja kaupungilla on omaa työvoimaa työvoimapaaluissa 5 henkilöä.

Mänttä-Vilppulassa oli vuoden 2025 aikana työttömyysetuuksien saajia yhteensä 570 henkilöä. Kaupungin osuus työttömyysetuuksista oli -1 116 102,34 euroa. Palkkatukea maksettiin -102 991,63 euroa. Työttömyysaste oli joulukuussa 2025 13,9 %.

Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Talousarvioesitys vuodelle 2025 oli 523 100 euroa. Muutoksia talousarvioon tehtiin yhteensä nettona 955 404 euron edestä ja muutostalousarvio oli 1 478 505 euroa. Muutostalousarvio muodostui sivistystoimen lisämäärärahasta ja työllisyyspalvelujen avustusten kasvusta sekä valtionosuustuloihin tehdyistä muutoksista. Lopulliseen tuloksen vaikuttivat myös poistojen määrän muutos investointitason jäädessä matalammaksi sekä arvonalentumiskirjaukset.

Kaupunginhallituksen muutostalousarvioon lisättiin myyntituottoja 500 000 euroa, tukia ja avustuksia 30 000 euroa ja henkilöstökuluja 39 830 euroa, palvelujen ostoja pienennettiin 162997 eurolla ja aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin tehtiin 5000 euron lisäys ja avustuksiin 175 000 euron lisäys työllisyyspalveluiden alle. Sivistys- ja kulttuurilautakunnalle kirjattiin 129 912 euron lisäys toimintakuluihin, jakautuen henkilöstökuluihin, palvelujen ostoihin, aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin, sekä muiden toimintakulujen oikaisu 10 000 eurolla toimintakuluja sivistyspalvelujen alla. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut hakivat 50 269 euroa lisämäärärahaa. Kaupunkikehityslautakunnan muutostalousarvio oli yhteensä -1990 euroa toimintakuluihin. Valtionosuuksiin kirjattiin 664 584 euron oikaisu vastaamaan valtiovarainministeriön päätöksiä.

Tilivuoden ajalle sijoittui valtuustokauden vaihto. Uusi valtuusto aloitti toimintansa 16.6.2025 ja kokouksessa valittiin myös uudet lautakunnat. Henkilöstöorganisaation osalta ei tapahtunut muutoksia vuoden 2025 aikana. Toiminnassa ei tapahtunut muita olennaisia muutoksia.

Henkilöstö

Henkilöstökustannukset vuonna 2025 olivat -16 227 795.89 euroa. Henkilöstön kokonaismäärä on jatkanut laskua. Palvelussuhteiden määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen nähden 27 henkilöllä, mikäli Autere-opiston määräaikaista sivuvirkoja ei oteta mukaan laskelmaan.

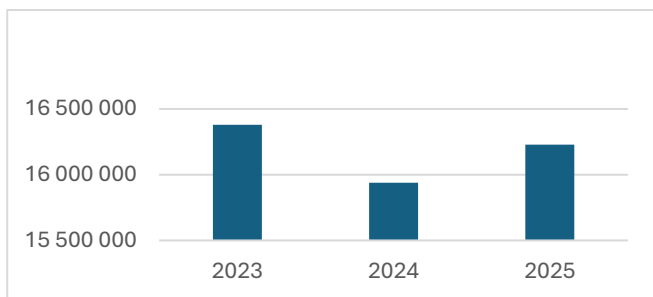
Eniten henkilöstömäärä on muuttunut määräaikaisten osalta. Vuonna 2024 määräaikaista oli 78 ja vuonna 2025 65 henkilöä. Erityisesti kokoaikaisten määräaikaisten määrä on muuttunut.

Kaupunki laatii erillisen henkilöstöraportin, jossa esitetään yksityiskohtaisemmat tiedot henkilöstöön liittyvistä tunnusluvuista.

2025			
Palvelussuhde	Naiset	Miehet	Yhteensä
Toistaiseksi	183	57	240
joista kokoaikaisia	160	57	217
joista osa-aikaisia	23	0	23
Määräaikaiset	65	18	83
joista kokoaikaisia	48	12	60
joista osa-aikaisia	17	6	23
Määräaikaisten työsuhteiden muodot			
sijaisia	4	1	5
muuta määräaikaista	61	17	78
työllistettyjä	0	0	0
oppisopimussuhteisia	0	0	0
Yhteensä vakituisia ja määräaikaista	248	75	323
Autere opiston sivuvirat	24	13	37
Henkilöstön määrä ilman Autere opiston sivuvirkoja	224	62	286

Palveluala	2023	2024	2025
Konsernipalvelut	28	27	26
Sivistys ja kulttuuripalvelut*	226	219	206
*josta kulttuuri- ja vapaa-aika palvelut	28	27	25
*josta sivistyspalvelut	192	192	181
Kaupunkikehityspalvelut	65	64	67
Yhteensä (HTV 2)	319	310	299

Oheisessa taulukossa on kuvattu henkilötyövuosien kehitystä kolmen vuoden aikana. Henkilötyövuodet ovat laskennalliset, koko vuoden keskiarvoon kohdistuen ja huomioiden osa-aikaisuudet ja poissaolot.

Kuvaajassa vuosien 2023-2025 henkilöstökulujen vaihtelu.

Henkilöstökulut ovat nousseet edellisestä vuodesta 290 137 euroa. Vaihtelu vuosien 2023–2025 välillä on noin 200-300 tuhatta euroa. Vuoden 2025 kustannusten nousu tulee mm. lomapalkkavelan kasvamisesta. Lomapalkkavelan muutos vuosien 2024–2025 välillä oli 205 118 euroa. Kunta-alan isot palkan korotukset eivät näin ollen näy kuin noin 85 000 euron vaikutuksella. Kustannuksia on hillitty henkilöstömäärän muutoksilla hyödyntäen eläköitymisiä, määräaikaisten tehtävien päättymisiä ja sijaiskustannusten tarkastelulla. Henkilöstöön ei ole kohdistunut tasapainotusaikana taloudellisista tai tuotannollisista syistä irtisanomisia tai lomautuksia.

Sijaisten ja määräaikaisen henkilöstön henkilöstökulut ovat muuttuneet vuosien

Ympäristö

Mänttä-Vilppulan kaupungissa ympäristöasioista vastaa ympäristölautakunta. Mänttä-Vilppulalla on yhteinen ympäristölautakunta, Keurusselän ympäristölautakunta, Keuruun kaupungin kanssa.

Kaupunki liittyi syksyllä 2025 uuteen energiatehokkuussopimukseen JETS:iin, jonka sopimuskausi on 2026–2035 ja on jatkanut organisoidun energiatehokkuustyön tekemistä sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Energiatehokkuussopimustoiminta jakautuu toimintakausiin, joista nykyinen sijoittuu vuosille 2021–2035 Energiatehokkuussopimukset ovat tärkeä osa Suomen energia- ja ilmastostrategiaa ja ensisijainen keino täyttää Suomelle asetetut kansainväliset energiatehokkuusveloitteet. Vastuullinen ja tehokas energiankäyttö vähentää kustannusten lisäksi ilmastonmuutosta aiheuttavia hiilidioksidipäästöjä. Energiatehokkuussopimukseen liittyminen mahdollistaa korotettujen investointitukien hakemisen, joita on myös saatu aiempina vuosina.

JETS-sopimuksen mukainen kokonaissäästötavoite vuodelle 2035 on 2080 MWh. Toimenpiteitä (hankinnat, käyttötekniiset, ohjeistukset) jatketaan. Toimenpiteillä saadaan jatkuvaa säästöä käyttötaloukskuluihin sekä mahdollistetaan hiilijalanjäljen pienentyminen.

Sähkön kulutukseen vaikuttaneita tekijöitä ovat olleet mm. katuvalojen suunnitelmallisempi käyttö, energiatehokkaat investoinnit ja ulkovalaistuksen energiaa säästävä suunnittelu (liiketunnistimet) sekä kiinteistöjen taloautomaattikkaa valaistuksen säätelyn osalta. Myös lämpötiloja on laskettu kiinteistöissä suunnitelmien mukaisesti. Parkkivuoren kuntoradalle päivitettiin liiketunnistimella varustetut LED-valaisimet.

Muut ei-taloudelliset asiat

Suomen lakien nojalla Mänttä-Vilppulan kaupungin toiminta on ihmisoikeuksia kunnioittavaa. Avoin toiminta- ja päätöksentekokulttuuri varmistavat ihmisoikeuksia loukkaamattoman toiminnan. Ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa säätelee muun muassa Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma. Mänttä-Vilppulan kaupungissa ei ole tunnistettua korruptiota. Korruption ehkäisemiseksi kaupunki valmisteli käyttöön otettavaksi whistleblowing -kanavan. Kanava tuli käyttöön maaliskuussa 2023 ja kanavaan ei ole tullut yhtään ilmoitusta kahden vuoden aikana.

Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäytöstä. Laajan määritelmän mukaan korruptio voi olla lainvastaista, moitittavaa ja epäeettistä toimintaa. Korruption erilaisia esiintymismuotoja voivat olla esimerkiksi:

- virka-aseman väärinkäyttö, lahjonta sekä lahjusten lupaaminen, pyytäminen ja ottaminen
- petos, kavallus, varastaminen ja yhteisten varojen väärinkäyttö
- uhkailu ja väkivallalla pakottaminen
- luottamuksellisen tiedon väärinkäyttö
- suosinta ja suosikkijärjestelmän ylläpito
- lakien ja määräysten kiertäminen
- tosiasioiden vääristely
- laiton seuranta ja tarkkailu
- velvollisuuksien laiminlyönti ja asioiden viivyttely
- huonon hallinnon suojeleminen ja salailu
- välipitämätön johtamistyö
- epäreilujen ja epäasiallisten keinojen käyttäminen alaisiin.

Kuntaliitto on ohjeessaan ”Korruptio ja eettisyys kunnassa” antanut ohjeita ja määritelmiä korruptiosta ja epäeettisestä toiminnasta kunnissa. Korruption erityisiä riskikohteita kunnissa ovat julkiset hankinnat, maankäyttö ja rakentaminen sekä poliittinen toimintaympäristö yleisesti.

Eettisyyttä voidaan edistää ja korruptiota ehkäistä esimerkiksi:

- Johdon omalla käytöksellään antama esimerkki ja johtamisosaamisen lisääminen
- Henkilöstön ja luottamushenkilöiden kouluttaminen
- Sisäinen tarkastuksen kautta
- Eettisistä periaatteista keskusteleminen
- Arvojen määrittämisellä ja niistä tiedottamisella
- Eettisten ohjeiden laatimisella
- Etiikasta vastaavan henkilön nimeäminen organisaatiossa.

Hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti Mänttä-Vilppulassa torjutaan korruptiota ja lahjontaa avoimella ja läpinäkyvällä päätöksentekomenettelyllä. Päätäviä viranomaisia on rajallinen määrä ja päätöksentekoa on mahdollista valvoa yksityiskohtaisellakin tasolla. Riskinä on, että pieni joukko päätöksentekijöitä on mukana tekemässä päätöksiä eri intressiryhmissä. Esteellisyyksien ja sidonnaisuuksien merkitys ja huomiointi ovat siksi tärkeässä roolissa päätöksenteossa.

Mänttä-Vilppulan kaupungissa ei ole erikseen laadittu eettisiä ohjeita tai nimetty etiikasta vastaavaa henkilöä. Ajantasainen hankintaohjeistus, hankintaosaamiseen panostaminen ja asiantuntijoiden hyödyntäminen hankinnoissa osaltaan kuitenkin tukevat toiminnan laillisuutta ja eettisyyttä. Myös sisäinen valvonta osana vakiintunutta hallinnon käytäntöä toimii ennaltaehkäisevänä ja eettistä

toimintaa tukevana tekijänä. Sisäisen valvonnan kehittäminen on jatkuvaprosessi, periaatteet ja ohjeet vaativat läpikäyntiä ja päivitystä, vaikka käytännöntasolla toimenpiteisiin on jo siirryttykin.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Mänttä-Vilppulan kaupungin talouden tasapainoa on haettu oikeastaan koko kuntaliitoksen ajan. Raskas palveluverkosto ja ikääntyvä kiinteistökanta ovat aiheuttaneet kustannusten nousupaineita, ja tulot eivät ole riittäneet kattamaan menoja. Nyt väestöllinen huoltosuhde aiheuttaa paineita puolestaan alle 15-vuotiaiden määrän vähentymisen myötä, kun kuntien valtionosuuden perusteena on alle 15-vuotiaat.

Tilinpäätöksen valmistumisen myötä Mänttä-Vilppulalla on taseessaan 6,2 miljoonaa euroa ylijäämää. Vuosi 2026 ja suunnitelma vuodet luovat kuitenkin uhkakuvia talouden ylle. Valtionosuudet kääntyivät negatiivisiksi vuoden 2026 alusta kokonaisuutena. Tähän vaikutti ratkaisevana tekijänä valtionosuuksien yhteydessä maksettava verotulojen kompensatio. Aiempien vuosien hyvien yhteisöverojen myötä valtionosuudet ovat aiempaa pienemmät verotulojen kompensatian osalta, samoin opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksista on jäänyt pois valmistavan opetuksen eria, joten kokonaisuutena valtionosuuksissa ollaan -638 168 euroa miinuksella. Verotuloennuste talousarviota laadittaessa näytti kuitenkin hyvältä, mutta helmikuun päivityksessä yhteisöjen verotulosten valmistuessa varmistui, että yhteisverot laskevat noin 2,25 miljoonalla eurolla ennusteissa. Vuosi 2026 on siis poikkeuksellinen siltä osin, että valtionosuudet ovat miinuksella edellisten vuosien hyvien verotulojen vuoksi ja verotuloennuste puolestaan heikkeni merkittävästi yritysten huonojen tulosten ja sitä myötä heikomman verotettavan tulon myötä.

Kaupungilla ei ole enää käytettävissään taseomaisuutta, jota se voisi realisoida talouden tasapainottamiseksi ja muutkin kertaluontoiset toimenpiteet on käytännössä jo toteutettu. Lomautuksiin ei ole haluttu turvautua, joten pysyvää talouden tasapainoa haetaan kustannusrakenteista, palveluverkosta ja sopeuttamalla tulot ja menot vastaamaan toisiaan.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 29.8.2022 §50 talouden tasapainotusohjelman vuosille 2022–2026. Lakisääteinen tasapainottamisaika on vuodet 2023–2026. Tasapainotusohjelman tavoitteena on paitsi alijäämien kattaminen myös terve maksukykykehitys. Kaupunginhallitus puolestaan päätti käynnistää uuden talouden tasapainotusohjelman laatimisen kokouksessaan 9.3.2026. Ohjelman laatimisella halutaan ennakoita vuosien 2027–2023 talouskehitystä ja ali- ylijäämien kertymistä. Yhteisöverojen merkittävällä laskulla on vaikutuksia kaupungin talouteen ja sitä kautta palvelujen järjestämiseen.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Toiminnalliset riskit

Hallinnon riskeinä nähdään esimerkiksi kilpailuttamisessa ja hankinnoissa helposti syntyvät riskit. Ohjauksella ja neuvonnalla pyritään estämään riskien toteutuminen. Tärkeää on huomioida esteellisyydet päätöksenteossa hankintojen ja kilpailutusten osalta. Hankintoihin liittyvät riskit ovat uhkasakon nojalla tulevat kilpailuttamisvelvollisuudet sekä erilaiset sopimussanktiot. Riskin minimoimiseksi koulutukseen täytyy hankintojen osalta panostaa jatkuvalla periaatteella ja hankintaohjeen päivittäminen on ajankohtainen myös hankintalainmuutosten myötä.

Henkilöstöriskeinä voidaan tunnistaa henkilöstöresurssin oikeanlainen kohdentaminen ja osittain ohuen organisaation haavoittuvuus. Henkilöstöresurssin ollessa tiukka, ovat poikkeustilanteiden haavoittuvuudet suurempia. Taloudellisten haasteitten takia henkilöstömäärää on supistettu tukitehtävissä ja hallinnollisissa tehtävissä eri säästöohjelmien myötä. Esimerkiksi sivistystoimen osalta on säästöohjelmassa 2020 päätetty, että kaikki hallinnollinen ja tulosvastuu sivistyspalveluiden toiminnasta on sivistysjohtajalla. Henkilöstön vaihtuvuus ja resurssiniukkuus aiheuttavat aina poikkeustilanteissa haasteita operatiivisen toiminnan järjestämiseen. Vaihtuvuus heikentää kaupungin pitkäjänteistä kehittämistyötä ja avaintehtävissä aiheuttaa merkittävän riskin toimintojen jatkuvuuden kannalta sekä pahimmillaan ns. aivovuodon. Myös perehdyttäminen voi jäädä puutteelliseksi henkilöstövajauksen vuoksi, mikä puolestaan voi aiheuttaa työtapaturman vaaran tai työssä suoriutumisen ongelmia. Henkilöstöhaasteisiin on varauduttu luomalla varahenkilöjärjestelmää ja huolehtimalla henkilöstön koulutuksesta. Myös perehdyttämisdokumentaatio on päivitetty vuonna 2024.

Muina toiminnallisina riskeinä voidaan tunnistaa keskeisiksi riskeiksi kaupungin toiminnan jatkuvuuden kannalta mm. tietoturvaan ja kyberhyökkäyksiin kohdistuvat riskit. ICT-palveluiden riskikartoitusta selvitettiin muun muassa 2021 toteutetun ylikunnallisen hankkeen kautta ja saatujen tulosten pohjalta on kehitetty toimintaa. Tulosten perusteella ICT-palveluissa on otettu käyttöön muun muassa tikettijärjestelmä, päivitetty tietoturvaa, laiterekisterejä ja jaettu osaamista ja vastuuta. Kartoituksessa keskeisiksi riskeiksi tunnistettiin henkilöstöresurssin mahdollinen riittämättömyys ja haavoittuvuus. ICT-käyttöympäristön toimintavarmuutta on parannettu keskeisten laitteiden uusimisella ja loogisten suojausmenetelmien päivittämisellä. Kaupungin tietovarantojen käytettävyyteen ja eheyteen on tehty parannuksia lisäämällä mm. varmistusten sijainteja, paikallisten taltioiden lisäksi sijaitseman fyysisesti pois kaupungin omista tiloista. Varmistusten siirto ulkoisiin taltioihin tapahtuu täysin salattuna.

Viime vuonna merkittäväksi riskiksi tunnistettiin generatiivisen tekoälyn hallitsematon käyttöönotto kaupungin toiminnoissa. GDPR edellyttää rekisterinpitäjää tekemään riskiarvion henkilötietojen käsittelystä ja toteuttaa riskien mukaiset suojatoimet. Riskiarviossa on huomioitava sekä rekisteröidyille mahdollisesti aiheutuvien vaikutusten vakavuus että niiden toteutumisen todennäköisyys. Mikäli riskiä on pidettävä korkeana, rekisterinpitäjän on toteutettava yleisen tietosuojasetuksen mukainen tietosuojan vaikutusten arviointi. Vaikutustenarviointi on GDPR:n säätämä menettely, joka sisältää systemaattisen henkilötietojen käsittelyn läpikäynnin ja uhkien kartoituksen tehokkaiden suojatoimien löytämiseksi.

Riskien arvioinnissa tulee kiinnittää erityisesti huomiota seuraaviin seikkoihin:

- Erityiset henkilötiedot
- Salassa pidettävät tiedot
- Rekisteröidyn heikko asema
- Sijaintitiedot
- Suuri lukumäärä
- Pitkä säilytysaika
- Luottamukselliset tiedot

Käyttöönotoissa havaittiin mm. generatiivisten tekoälysovellusten tietosuojan puutteita, liian laajoja käyttöoikeuksia lähdetietoon, käyttäjillä ei ollut käsittelysopimuksia tietoihin ja käsittelysopimukset olivat virheellisiä tai puutteellisia.

Tekoälyn käyttöönotto on edennyt kaupunginhallituksen 04.08.2025 § 233 päätöksen mukaisesti, myös sivistys- ja kulttuurilautakunta (27.08.2025 § 146) ja kaupunkikehityslautakunta (16.09.2025 § 119) ovat käsitelleet tekoälyn käyttöönoton. Tietohallinto ja sivistyspalvelut tekivät yhteistyössä kaupunginhallituksen päätöksen mukaisen huoneentaulun. Huoneentaulu on pienin muutoksin sovellettavissa myös muille toimialoille.

Kaupunginhallitus päätti:

- että DPIA vaativissa käyttötapauksissa käytettävä sovellus on Copilot, muutoin voidaan käyttää myös avoimen lähdekoodin sovelluksia
- että DPIA on aina oltava tehtynä ennen kuin sovellus otetaan käyttöön
- että esittelytekstin mukaiset suuntaviivat koskevat koko kaupunkikonsernia.

Kaupunki on myös tilannut tekoälykoulutuspaketin käyttöönottoihin ja käyttöön liittyvien riskien pienentämiseksi.

Kaupungilla havaittiin viime vuonna merkittävä sisäinen tietosuojajoikkeama käyttöoikeuksien valtuuttamattomana käyttönä. Tämän johdosta työasema - ja palvelinympäristön suojauksia on edelleen vahvistettu käytettävissä olevin loogisin keinoin ja teknisin ratkaisuin.

Vahinkoja ei kuitenkaan tunnistettu toteutuneen tietosuojajoikkeaman johdosta tehdyissä tähänastisissa tarkastuksissa

Kiinteistöön kohdistuneet vahingot olivat vähäisiä, joiden arvot jäivät alle vakuutusten omavastuun.

Taloudelliset riskit

Mänttä-Vilppulan haaste on talouden tasapainon löytäminen koko kaupunkikonsernin tasolla. Omistajaohjauksen toimivuus konsernin kokonaistaloudellinen tilanne huomioiden ja sen kautta tulevat konserniyhtiöiden avustusten, takausten ja tukemisen osalta velvoitteet tarkastella kiellettyä valtiontukea entistä tarkemmin vaativat tarkkuutta, jotta ei pääse muodostumaan taloudellisia riskejä.

Kaupungille syntyi tilinpäätöksen 2021 yhteydessä taseessa olevan alijäämän mukainen lakisääteinen tasapainottamisvelvollisuus. Talouden tasapainotusohjelma laadittiin syksyllä 2022, mutta koski vain kaupunkia. Konserniyhtiöiden mahdollinen tuleva velkaantuminen ja rahoitushaasteet ovat osaltaan asettaneet paineita talouden tasapainottamisen myös kaupungille. Jotta yhtiöiden toimintakyky on voitu turvata esimerkiksi maksutilijärjestelyin tai pääomallainoilla kaupungin on tullut sopeuttaa omaa toimintaansa ja talouttaan, jotta kaupungin maksukyky on riittänyt tukemaan myös yhtiöitä. Konsernin nykyisestä velkakannasta 30,2 miljoonasta eurosta 23,8 miljoonaa euroa on Mänttä-Vilppulan kaupungin ja loput konserniin kuuluvien yhtiöiden tai yhteisöjen. Paine konsernin velkakannan kasvuun on suuri. Taloudellisten tasapainotustoimenpiteiden epäonnistuminen muodostaisi merkittävän taloudellisen riskin. Taloudellinen riski on myös nykyinen rahoituspohja. Tulojen perustuessa vain ja ainoastaan verotulorahoitukseen suunnittelu on hankalaa, koska suhdanneherkkyys ja maailmanpoliittinen tilanne vaikuttavat rajusti Mänttä-Vilppulan verotulopohjaan yhteisöverojen ja kunnallisverojen kautta.

Huomattavan taloudellisen riskin muodostaa myös kaupungin kiinteistöomaisuuden vanheneminen ja ns. korjausvelka. Vanhojen kiinteistöjen käyttöikä on pyritty jatkamaan pienemmillä investoinneilla, mitkä ovat kohdistuneet esimerkiksi johonkin yksittäisen tekniseen osaan tai rakenteeseen, ja tämä on kasvattanut kiinteistöjen tasearvoa vaikkakaan tekninen käyttöikä ei vastaavasti ole noussut samalle tasolle. Kaupungilla on useampia kalliita kiinteistöjä, joita odottavat mittavat peruskorjaukset tulevaisuudessa, mikäli kiinteistöt halutaan säilyttää palvelutuotannossa. Näitä kiinteistöjä ovat kaikki koulukiinteistöt, uimahalli ja liikuntakeskukset.

Palvelualuekohtaiset riskit

Palvelualuekohtaiset riskit ja niiden toteutuminen on arvioitu alla olevissa tauluissa.

Konserni- palvelut	Tunnistettu riski/ kuvaus riskistä	Toimen- piteet riskin ennakoimiseksi ja hallitsemiseksi	Vaiku- tus 1-3	Toden- näköi- syys 1-3	Vastuu- henkilö ja toiminta- yksikkö	Riskien hallinnan toimenpiteiden seuranta ja raportointi
Toiminnallisten tavoitteiden riskit	Yleinen suhdannekehitys vaikuttaa negatiivisesti koko Suomen työllisyyden kehitykseen tai kunnan toimenpiteet eivät ole riittäviä ja työttömyyteen puuttuvia	Tavoittava ja ennakoiva lähityö työllisyyspalveluissa	3	1	Työllisyyspalvelupäällikkö	Riski toteutui osittain. Työttömyys on Suomessa korkeampaa kuin vuosikymmeniin, muutta kunnan omat työllisyyspalvelut ovat palvelleet asiakkaita nopeasti, uutta kehittäen ja suunnanneet palveluita asiakastarpeen mukaan.
	Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa kuntouttavan työtoiminnan osalta ei toteudu ja työllisyyskustannukset nousevat tämän vuoksi.	Aktiivinen ja ennakoiva yhteistyö Pirhan suuntaan sekä kuntouttavan työtoiminnan mahdollistaminen	3	0	Työllisyyspalvelupäällikkö	V.2025 alusta kuntouttavan työtoiminnan yhteistyö siirtyi työllisyysalueen ja Pirhan väliseksi eikä kuntouttavaan työtoimintaa osallistumisella ole vaikutusta työllisyyskustannuksiin.
	Yhteistyö Pirhan kanssa jää byrokraattiseksi eikä tavoita tai ole todellisuudessa vaikuttavaa, ennakoivaa, kuntalaisten hyvinvointia edistävää yhteistyötä.	Aktiivinen yhteydenpito ja hyvä monikanavainen yhteistyö Pirhan kanssa	3	1	Hyvinvointikoordinaattori, johtoryhmä	Riski ei ole toteutunut
Taloudellisten tavoitteiden riskit	Konsernipalveluiden talousarvio on tiukka, eikä kestä yllätyksiä esimerkiksi sairaslomien tms. suhteen.	Ennakoiva talouden seuranta ja rullaava budjetti	3	1	Talusojohtaja	Riski ei ole toteutunut
Toimintaympäristön ja toiminnan	Konsernitalous on vakava ja yhtiöt eivät selviä	Vahva omistajaohjaus ja	3	2	Konsernijohto	Riski on toteutunut osittain

organisoinnin riskit	taloudellisesti, mikä aiheuttaa kaupungin talouden kriisiytymisen	konsernijohdon ennakoiva työote				
Ulkopuoliset riskit	Eriasteiset tietoturva-hyökkäykset	Riittävä tietoturva ja ajantasaiset järjestelmät päivityksineen sekä keskitetty- ja valvottu hallinta	2 2	2 3	Tietohallinto-päällikkö	Tietoturvahyökkäykset eivät ole muodostaneet riskiä valvonnasta ja riittävästä turvatoimista johtuen
Henkilöstö-riskit	Avainhenkilöiden pysyvyys	Varahenkilöjärjestelmän kehittäminen avaintehtäviin	1	1	Konsernipalveluiden esihenkilöt	Osittain toteutunut, varahenkilöjärjestelmää osittain vaikea toteuttaa ohuen organisaation vuoksi
	Liiallinen kuormittuminen työssä	Resurssointi, työhyvinvoinnin lisääminen ja palautumiseen liittyvä ohjaus yhteistyössä työterveyshuollon kanssa	2	2	Esihenkilöt/hallintojohtaja	Ei ole toteutunut, Mm. sairauspoissaoloja on edelleen pystytty vähentämään koko kaupungin tasolla sairauspoissaolo-prosentin ollessa v. 2025 erinomainen 4,23%

Sivistyspalvelut	Tunnistettu riski/kuvaus riskistä	Toimenpiteet riskin ennakoinniseksi ja hallitsemiseksi	Vaikutus 1 - 3	Todennäköisyys 1 - 3	Vastuuhenkilö ja toimintayksikkö	Riskien hallinnan toimenpiteiden seuranta ja raportointi
Toiminnallisten tavoitteiden riskit	Kouluverkkoa ei saada tiivistettyä yläkoulujen ja lukion osalta	Kouluverkkotyön loppuunsaattaminen	3	2	Sivistysjohtaja / esi- ja perusopetus	Ei toteutunut vuoden 2025 osalta mutta asia yhä kesken.
Taloudellisten tavoitteiden riskit	Talouden tasapainon säilyttäminen valtionosuuksien vähetessä	Toimintojen tehostaminen	3	2	Sivistysjohtaja ja lukion rehtori / sivistyspalvelut	Ei toteutunut.
Toimintaympäristön ja toiminnan organisoinnin riskit	Varhaiskasvatuspaikat eivät riitä	Varautuminen mahdolliseen lapsimäärän kasvuun	2	1	Sivistysjohtaja / varhaiskasvatus	Ei toteutunut.

Ulkopuoliset riskit	Mahdolliset kyberhyökkäykset koulujen, varhaiskasvatuksen ja hallinnon ohjelmiin	Tietoturvariskeihin varautuminen varautumissuunnitelmassa	2	2		Ei toteutunut.
Palveluiden järjestämisen riskit	Lakisääteisen inklusion toteuttaminen	Riittävän pätevää henkilökuntaa	3	2	Sivistysjohtaja / varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus lukiokoulutus	Toteutui osittain, koska varhaiskasvatuksessa on edelleen haasteita saada päteviä opettajia.
Henkilöstöriskit	Henkilöstön suuri vaihtuvuus	Työhyvinvoinnista huolehtiminen ja varahenkilöiden osaamisen kehittäminen	1	1	Sivistysjohtaja/ sivistyspalvelut	Ei toteutunut.
Henkilöstöriskit	Esihenkilöiden työn kuormittavuus ja liiallinen työn määrä	Tehtävänkuvaukset kuntoon	3	3	Sivistysjohtaja/ sivistyspalvelut	Ei toteutunut.
Muut riskit Valmistavan opetuksen järjestämiseen liittyvät tila- ja henkilöstöhaasteet	Valmistavan opetuksen ennakoimattomuus voi aiheuttaa tilojen ja pätevän henkilökunnan riittämättömyyttä	Valmistavan opetuksen nopeisiin muutoksiin varautuminen ja kotouttamisen kehittäminen.	2	1	Sivistysjohtaja / sivistyspalvelut	Ei toteutunut. Valmistava opetus päättyi kesällä 2025.
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Tunnistettu riski/ kuvaus riskistä	Toimenpiteet riskin ennakoimiseksi ja hallitsemiseksi	Vai-utus 1 - 3	Toden- näköi- syys 1 - 3	Vastuu-henkilö ja toiminta- yksikkö	Riskien hallinnan toimenpiteiden seuranta ja raportointi
Toiminnallisten tavoitteiden riskit	Tilojen käyttäjämäärien väheneminen pitkällä aikavälillä (asukasmäärän väheneminen).	Palveluiden sopeuttaminen ja ennakointi talousarvio- valmistelun yhteydessä.	2	3	Sivistysjohtaja Kulttuuripäällikkö Yksiköiden viranhaltijat	Ei toteutunut
Taloudellisten tavoitteiden riskit	Pääsylipputulojen väheneminen	Käyttäjämäärien jatkuva seuranta, palveluiden näkyvyyden ja markkinoinnin edistäminen, laskutuskierroksen nopeuttaminen ja hintojen tarkistus.	3	1	Kulttuuripäällikkö Yksiköiden viranhaltijat	Ei toteutunut
Taloudellisten tavoitteiden riskit	Tuettujen hankkeiden määrän väheneminen tai hankkeiden toteutumattomuus.	Avustusten hakujen aktiivinen seuranta. Riittävän resurssin sitominen hankehakujen toteuttamiseen. Vaihtoehtoisten rahoitusten haku.	2	1	Kulttuuripäällikkö Yksiköiden viranhaltijat	Ei toteutunut

		Hankehallinnon osaamisen lisääminen				
Toimintaympäristön ja toiminnan organisoimisen riskit	Kiinteistöjen ja vuokratilojen kunto asiakaskäytössä.	Tilojen käytön valvonnan ja – ohjeiden sekä sopimusten tarkentaminen vastuiden tarkentamiseksi.	1	2	Sivistysjohtaja Kulttuuripäällikkö Yksiköiden viranhaltijat.	Toteutunut osittain. Sopimusten tarkastelu kesken.
Ulkopuoliset riskit	Ilkivalta ja rakennusten/tilojen sotkeminen (graffitit ja tagit)	Kameravalvonnan riittävyys ja toiminta. Kasvatuskoulutus-toimenpiteet (esim. koulupoliisi, nuorisopalvelut, paikallislehti).	2	3	Kulttuuripäällikkö Yksiköiden viranhaltijat. Tilapalveluiden vastuuhenkilö. Koulu-yhteistyö rehtorien kanssa.	Ei toteutunut.
Palveluiden järjestämisen riskit	Osaavan työvoiman saatavuus ja pysyvyys	Rekrytointien näkyvyys ja haastattelu-prosessien laadukkuus. Nykyisen henkilöstön kehityskeskustelut ja sitouttaminen toiminnan kehittämiseen.	1	2	Kulttuuripäällikkö Yksiköiden viranhaltijat.	Ei toteutunut.
Henkilöstö-riskit	Henkilöstön jaksaminen ja riittävyys	Kiinnitettävä tarkemmin huomiota yhdistelmätehtävien määrään ja tehtävien tasapuoliseen jakamiseen tehtäväkuvauksissa. Varattava henkilöstömenoja ennakoivasti myös sijaistaviin kuluihin.	2	3	Sivistysjohtaja Kulttuuripäällikkö Yksiköiden viranhaltijat.	Riski toteutui osittain.
Henkilöstö-uhat	Asiakkaiden epäasiallinen käytös ja maalittaminen somessa. Väkivallan uhka palvelukohtaamisissa (esim. kirjasto, nuorisotilat, uimahalli)	Turvallisuus- ja viestintäsuunnitelmat ajan tasalle. Kriisitilanteiden koulutus yksiköissä turvapalveluiden kanssa.	1	2	Kulttuuripäällikkö Yksiköiden viranhaltijat.	Riski toteutui.

Muu tunnistettu riski	Jäähalliyhtiön taloudellinen kantokyky	Avustusten suhteuttaminen palvelutasoon. Palvelusopimusten tarkentaminen.	2	2	Sivistysjohtaja Kulttuuripäällikkö Kaupunkikehitysjohtaja Liikuntapalvelupäällikkö Jäähalliyhtiön edustaja.	Riski toteutui.
------------------------------	--	---	---	---	---	-----------------

Kaupunkikehityspalvelut	Tunnistettu riski/ kuvaus riskistä	Toimenpiteet riskin ennakointiseksi ja hallitsemiseksi	Vaikutus 1-3	Todennäköisyys 1-3	Vastuuhenkilö ja toimintayksikkö	Riskien hallinnan toimenpiteiden seuranta ja raportointi
Toiminnallisten tavoitteiden riskit	Henkilöstön vaihtuvuus, jolloin tehtävien hoito keskeytyy tai hidastuu	Koulutus Perehdytys Seuranta	2	3	Kaupunkikehitysjohtaja vastualueiden esihenkilöt	Riski on toteutunut esihenkilötasolla, mikä on vaikuttanut tehtävien hoitoon.
Toiminnallisten tavoitteiden riskit	Sopimukset toteutuvat puutteellisesti, virheellisesti, tai vastoin tilaajan etua	Seuranta Reklamointi Koulutus	2	1	Kaupunkikehitysjohtaja vastualueiden esihenkilöt	Riski ei ole toteutunut. Pääsääntöiset sopimukset ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti.
Taloudellisten tavoitteiden riskit	Hallitsemattomat kustannukset kasvavat odottamattomasti.	Talouden säännöllinen seuranta osaston sisäisissä palaverissa	2	2	Kaupunkikehitysjohtaja vastualueiden esihenkilöt	Riski ei ole toteutunut. Kaupunkikehityspalvelut pysyvät talousarvion raameissa.
Taloudellisten tavoitteiden riskit	Investointien kokoluokka kantokykyyn nähden	Pitkän aikavälin investointi- ja rahoitussuunnitelmat. Omaisuuksien	3	1	Kaupunkikehitysjohtaja	Investointien kokoluokka suhteessa kantokykyyn on ollut tasapainossa.

		linnan kehittäminen				
Taloudellisten tavoitteiden riskit	Investointihankk eille ei myönnetä rahoitusta	Seuranta	3	2	Kaupunkikehitys johtaja	Avustushake musten suunnitelmalli nen ohjelmointi ja aikataulutami nen.
Toiminta- ympäristön ja toiminnan organisoinnin riskit	Toimintaympäris tön muutos	Seuranta, toimintamallit			johtoryhmät	Väestön- kehitys. Elinkeino- elämän muutos. Valtiontalous ja hallitus- politiikka. Hyvinvointi- alueen rahoitus
Ulkopuoliset riskit	Ulkoisista olosuhteista johtuen ajaudutaan työ- ja toimintatapoihin , joiden toimivuutta ei ehditä suunnittelemaa n	Toimitilasuu nnitelu, asiointimahdolli suuksien tarjoaminen, etätyön edellyttämien johtamis- ja työskentelytaito jen kehittäminen.	2	2	johtoryhmät	Riski ei ole toteutunut
Ulkopuoliset riskit	Katkokset ict- järjestelmissä. Mahdolliset kyber- hyökkäykset	Varautumis- suunnitelmat	3	1	kaupunkikehitys -johtaja, varautumisvas- taavat	Riski ei ole toteutunut.
Ulkopuoliset riskit	Henkilöstö ja omaisuus- tietojen päätyminen väärin käsiin.	Varautumis- suunnitelmat	1	1	kaikki työntekijät	Riski ei ole toteutunut.
Henkilöstöriskit	Resurssien vähäisyys >	Työhyvinvoin- nista huolehtiminen.	2	1	Kaupunki- kehitysjohtaja	Henkilöstö- vaihdoisien

	kaikilla ei ole sijaisia Työmäärän kasvu	Verkostoituminen seutukuntien kollegojen kanssa.			vastuualueet raportoivat	johdosta väliaikaisesti kasvanut työmäärää on kuormittanut työntekijöitä.
Henkilöstöriskit	Sairastavuus ja poissaolot kasvavat	Työhyvinvoinnista huolehtiminen	2	1	kaupunkikehitysjohtaja	Ei merkittäviä poissaoloja.

<u>Tilapalvelut</u>	Tunnistettu riski/ kuvaus riskistä	Toimenpiteet riskin ennakoinniseksi ja hallitsemiseksi	Vaikutus 1-3	Todennäköisyys 1-3	Vastuu henkilö ja toimintayksikkö	Riskien hallinnan toimenpiteiden seuranta ja raportointi
Toiminnallisten tavoitteiden riskit	Kiinteistöstrategiaa ei saada toteutettua	Projektin seuranta osaston sisäisissä palaverissa	3	1	kaupunkikehitysjohtaja, kiinteistöpäällikkö	Kiinteistöstrategian toteuttaminen on merkittävästi viivästynyt henkilöstövaihdoksien vuoksi
Toiminnallisten tavoitteiden riskit	Rekrytoinnit epäonnistuvat	Positiivisen työnantajakuvan omaaminen	3	2	Koko organisaatio	Riski ei ole toteutunut.
Taloudellisten tavoitteiden riskit	Sähkö- ja lämpöenergian hinnanvaihtelut	Hintasuojaukset, energiatehokkuustoimenpiteet	2	2	kaupunkikehitysjohtaja	Energian hinta on pysynyt kohtuullisella tasolla.
Toimintaympäristön ja toiminnan organisoimisen riskit	Rakennetun omaisuuden korjausvelan kasvu	Tarpeettomasta omaisuudesta luopuminen. Pitkän aikavälin investointi- ja rahoitussuunnitelmat.	3	1	tilapalvelut	Korjausvelka on jatkanut kasvuaan riittämättömien taloudellisten resurssien vuoksi.

		Omaisuu denhallinn an kehittäminen.				
Ulko- puoliset riskit	Odottamattomat vahingot ja onnettomuudet Sää □ odottamattomat kunnossapitokus tannukset	Vakuutukset Säännölliset tarkastukset ja huollot	2	1	kaupunki-kehitysjohtaja, tilapalvelu-päällikkö, infrapalvelu-päällikkö	Ei ole ollut odottamattomia vahinkoja tai onnettomuuksia
Palve- luiden järjestä- misen riskit	Kiinteistöjen, tilojen, laitteiden ja kaluston vahingot	Toimintaohjeet Huolto Vakuutukset Koulutukset	1	1	kaupunkikehity sjohtaja, kiinteistöpäällik kö, infrapalvelu-päällikkö	Osittain palveluiden järjestämisessä epävarmuutta elinkaarensa päässä olevien tilojen, laitteiden ja kaluston vuoksi.
Palve- luiden järjestä- misen riskit	Henkilöstö vaihtuu, rekrytoinnit voivat epäonnistua (epäjatkuvuus). Toiminnalliset tavoitteet epäonnistuvat.	ennakointi	3	2	kaupunkikehity sjohtaja, kiinteistöpäällik kö	Henkilöstön vaihdokset ovat vaikuttaneet toiminnallisten tavoitteidentoteu tumiseen.

Infra-ja ympäristöpalvelut	Tunnistettu riski/ kuvaus riskistä	Toimenpiteet riskin ennakoimiseksi ja hallitsemiseksi	Vaikutus 1–3	Todennäköisyys 1–3	Vastuuhenkilö ja toimintayksikkö	Riskien hallinnan toimenpiteiden seuranta ja raportointi
Taloudellisten tavoitteiden riskit	Yleisen hintatason nousu vaikeuttaa talousarvio toteuttamista	Toteutuman jatkuva seuranta	2	2	infrapalvelu-päällikkö	Yleinen hintatason nousu oli maltillinen. Taloudellinen seuranta

						neljännesvuositain.
Toimintaympäristön ja toiminnan organisoimisen riskit	Infran korjausvelan kasvaminen	Omien kriittisten toimintojen vaihtoehtoiset toteuttamistavat	2	1	infrapalvelupäällikkö	Toimintaympäristössä ei tapahtunut muutoksia. Infran korjausvelka kasvoi.
Ulkopuoliset riskit	Eri palveluntuottajat eivät pysty tuottamaan sovittuja palveluja	Varautuminen eri vaihtoehtoihin palvelujen tuottamisessa	3	2	infrapalvelupäällikkö	Kolme urakkaa ei toteutunut sovituksessa ajassa. Omana työnä toteuttaminen ei ole mahdollista.
Palveluiden järjestämisen riskit	Kaluston ikääntymisen vaikeuttaa palvelujen tuottamisen	Kalustoa ei saa päästää ikääntymään liikaa	3	3	infrapalvelupäällikkö	Riski ei toteutunut. Kalustoa uusittiin ostamalla mm. Latukone ja Siipilumikauha.
Henkilöstöriskit	Henkilöstön pysyminen työssä	Työhyvinvoinnin lisääminen	2	2	infrapalvelupäällikkö	Pitkät sairauslomat vaikeuttaneet toimintaa.
Muu tunnistettu riski	Ääriolosuhteet ja ympäristövahingot	Ilmastonmuutoksen varautuminen	2	2	infrapalvelupäällikkö	Riski ei toteutunut.

<u>Kaupunkisuunnittelu- ja lupapalvelut</u>	Tunnistettu riski/ kuvaus riskistä	Toimenpiteet riskin ennakointiseksi ja hallitsemiseksi	Vaikutus 1-3	Todennäköisyys 1-3	Vastuhenkilö ja toimintayksikkö	Riskien hallinnan toimenpiteiden seuranta ja raportointi
Toiminnallisten tavoitteiden riskit	Kaavat eivät etene suunnitellusti	Seuranta	1	1	Kaupunkisuunnittelupäällikkö	Ei toteutunut. Kaavat etenevät tarveperusteisesti. Yllättäviä viivästyksiä ei ole tullut.
Taloudellisten	Rakennus-	Ennako-	2	2	Kaupunkisuun	Ei toteutunut.

tavoitteiden riskit	valvonnan tulojen arvioitu suurempi väheneminen	ohjaus, tiedottaminen (uusi rakennuslaki) seuranta			nittelupäällikkö ja rakennustarkastaja	Suurehkojen rakennushankkeiden ansiosta tulot pysyvät talousarviota paremmalla tasolla.
Ulkopuoliset riskit	Seudullisen joukkoliikenteen kustannusten odottamaton kasvu	Seuranta	2	1	Kaupunkisuunnittelupäällikkö	Ei toteutunut. Kustannusten kasvu on ollut tasaista, mutta ei odottamattontaa tai erityisen voimakasta. Seurataan edelleen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäistä valvontaa on kaupungissa tehty hallintosäännön sekä hallinnosta, taloudesta ja hankinnoista annettujen määräysten mukaan. Hallintosäännön mukaan kaupungin hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kaupunginhallitus.

Toimintaa ja taloutta ohjataan hallintosäännön ja talousarvion kautta. Talousarvio ohjaa mm. palvelualueiden määrärahojen käytön sitovuutta, käyttösuunnitelmia, hankintoja ja investointeja. Sisäistä valvontaa tehdään prosessina läpi organisaation osana päivittäisjohtamista ja nimetyt tilivelvolliset vastaavat vastualueensa toiminnasta ja valvonnasta. Palvelualuejohtajien, vastualuejohtajiksi nimettyjen tilivelvollisten viranhaltijoiden ja tulosyksikköjohtajien vastuulla on seurata talousarvion toteutumista. Lautakunnille ja hallitukselle tulee toimittaa neljännesvuosittain osavuositarkastusraportti taloustilanteesta sekä tilinpäätös. Mahdolliset talousarvion lisämäärärahaopyynnöt valmistellaan heti, kun niiden tarve on tiedossa, kuitenkin niin, että ne ehditään käsitellä talousarviovuoden aikana. Palvelualoittain on nimetty tositteiden ja laskujen hyväksyjät ja asiattarkastajat. Kaupungin pankkitilien käyttöoikeuksista päättää kaupunginhallitus aina uuden talousarviovuoden alussa. Luottokortteihin käsitteystä on annettu päivitetty ohje syksyllä 2021 (KH 16.8.2021). Lisäksi palvelualoille annetaan joulukuussa erillinen tilinpäätös-ohje. Muusta raportoinnista on ohjeistettu, että kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät itse raportointitiliteydestä, sen laajuudesta ja kattavuudesta. Syksyllä 2021 on päivitetty sairauspoissaolo-ohje ja matkustusohje.

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt ja hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 15.12.2014 § 65. Voimassa

oleva sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on käsitelty ja hyväksytty kaupunginhallituksessa 7.12.2015 § 312.

Sisäisen valvonnan tukena voidaan käyttää myös ulkopuolista asiantuntijaa. Kaupunginhallitus päätti asiasta kokouksessaan 28.9.2020 § 218. Ulkopuolisen asiantuntijan suorittama sisäinen tarkastus suoritettiin viimeksi 2020–2021 vuosien aikana. Tarkastuksessa käytiin läpi kaupunginhallituksen pöytäkirjoja vuosilta 2019–2020 ja lautakuntien pöytäkirjoja vuodelta 2020. Tarkastuksessa käytiin läpi myös tehtyjen päätösten näkökulmasta seuraavia ohjeita ja sääntöjä: hallintosääntö, hankintaohje, konserniohje, sisäisen valvonnan ohje sekä valtuuston päättämät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet. Osana kaupungin sisäistä tarkastusta on myös selvitetty ja arvioitu kaupungin hyvän hallinnon periaatteiden toteutumisen tilaa asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Selvityksen yhteydessä toteutettiin toimielinten puheenjohtajien, esittelijöiden ja valmistelijoiden haastatteluja. Ulkopuolisen toimijan toteuttamaa erillistä tarkastusta ei ole tehty käynnissä olevalla valtuustokaudella, mutta tarkastuslautakunta tilasi laajennetun tiilitarkastuksen koskien hallinnon sopimusta asiointipisteen vuokratiloista sekä hallinnon sopimuksia tytäryhtiöiden kanssa. Tytäryhtiöiden ja kaupungin välisissä sopimuksissa on puutteita. Joidenkin yhtiöiden osalta puuttuivat allekirjoitetut ja hyväksytyt sopimukset ja voimassa olevan toimintamallin mukaisen sopimuksen perusteita ei ole todennettavissa. Tämän vuoksi sopimusten osalta päädyttiin tekemään perusteellisempi selvitys ja sopimuksia on uudistettu mm. viime vuoden aikana.

Sisäisen valvonnan tulee antaa kohtuullinen varmuus siitä, että riskit on hallittu tarkoituksenmukaisesti ja organisaation päämäärät tullaan saavuttamaan tehokkaasti ja taloudellisesti. Erytystä huomiota seuraavan vuoden aikana käytetään edelleen perehdyttämisprosessin, operatiivisten ohjeiden ja muun muassa henkilöstöohjeistuksen päivittämiseen ja noudattamisen valvomiseen sekä talousohjeiden tarkennukseen ja päivittämiseen. Lisäksi kaupunkikonsernia koskeva valtuustokausittain tehtävä riskianalyysi on toteuttamatta edelliseltä kaudelta.

Johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävänä on johtaa ja ohjata toimintaa ja henkilöstöä tavoitteiden saavuttamiseksi. Vastuualueiden riskienhallinnasta vastaa kunkin vastualueen päällikkö ja palvelualueen osalta palvelualueen johtajalla on kokonaisvastuu. Kunkin osaston ja vastuuyksikön johtavan viranhaltijan tehtävänä on toiminnan, prosessien ja toimintatapojen ohjeistaminen sekä toiminnan ja talouden seuranta.

Riskienhallinta ja -valvonta toteutuvat

- johtamisen ja toiminnan ohjauksen prosessien
- toimivaltuuksien ja vastuiden avulla
- riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön kautta
- seurannan ja arvioinnin myötä.

Riskienhallintaa ja valvontaa suorittavat kaupunginjohtaja, johtavat viranhaltijat ja muut esimiehet tai vastuunalaiset viran/toimenhaltijat valvoessaan

- asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä toiminnan häiriöttömyyttä ja taloudellisuutta
- päätöksenteon ja taloudenhoidon toimintatapojen asian- ja lainmukaisuutta
- tietojärjestelmien käytön ja hallinnon asianmukaisuutta
- henkilöstön riittävyttä, ammatillisen osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittymistä

- omaisuuden, tilojen ja laitteiden asianmukaista käyttöä ja hallintaa
- riskien kartoitusten ja arviointien suorittamista sekä
- arvioitaessa päätettyjen riskienhallinnan toimenpiteiden toteutusta ja vaikuttavuutta.

Sisäisen valvonnan osalta tehostusta on toteutettu laskujen kierto-, tarkastus- ja hyväksymiskäytännöissä sekä ohjeistukissa. Valmistelussa on sisäisen valvonnan ja riskienkartoituksen ohjeistuksen päivitys. Tietohallinto on vahvistanut tietoturvaa ohjeistuksia päivittämällä, käyttöoikeusrajauksilla, MFA:n käyttöönotolla ja käyttäjäkohtaisilla rajauksilla. Puhelimet ovat etähallittavia, tietokoneet ovat valvonnassa ja suojauksen piirissä.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tuottoina kertynyt tilikauden tulorahoitus riittää palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ns. ulkoiset erät eli tuotot, jotka on saatu kaupungin ulkopuolelta ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kaupungin ulkopuolelta.

TULOSLASKELMA	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	6 381	6 306
Toimintakulut	-27 703	-26 567
Toimintakate	-21 322	-20 261
Verotulot	25 866	26 939
Valtionosuudet	1 401	855
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	134	133
Muut rahoitustuotot	148	183
Korkokulut	-435	-495
Muut rahoituskulut		-1
Vuosikate	5 792	7 353
Poistot ja arvonalentumiset	-2 892	-4509
Tilikauden tulos	2 900	2 844
Tilinpäätössiirrot	56	4
Tilikauden yli-/alijäämä	2 956	2 848
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2025	2024
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	23,0	23,7
Vuosikate/Poistot, %	200	163
Vuosikate, euroa/asukas	636	792
Asukasmäärä	9110	9278

Asukasmäärä on ilmoitettu ennakkotiedon mukaisena. Tunnuslukuja korjattu tiedoin on selvennetty alla.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Toimintatuottojen suhde toimintakuluihin on 23 % vuonna 2025. Toimintatuottojen osuus kulujen rahoituksesta on suhteessa pienempi kuin edellisellä vuonna, johtuen avustusten määrän muutoksesta.

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 \times \text{Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset}$ Vuosikate osoittaa tulorahoituksen määrän, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot ja arvonalentumiset vastaavat kaupungin keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Poistot ovat kohteen (rakennus, kone, kalusto)

arvonalentumista kuvaava luku. Vuonna 2025 Mänttä-Vilppulan kaupungissa tehtiin - 559.971,49 euron arvonalentumis- tai alaskirjaukset taseomaisuuden arvon oikaisemiseksi.

Vuosikate, Euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei kuitenkin voida asettaa johtuen eroista kuntien toimintojen organisoinnissa sekä palvelutoiminnan laajuudessa. Kun lukua verrataan muihin kuntiin, on huomioitava erot myös veroprosenteissa. Mänttä-Vilppulan vuosikate asukasta kohden vuonna 2025 oli 636 euroa.

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kaupungin rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta on yli- tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirta osoittaa, miten alijäämäinen nettorahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen. Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta ja rahoituksen nettorahavirta yhdessä osoittavat kunnan rahavarojen muutoksen.

RAHOITUSLASKELMA	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 792	7 353
Tulorahoituksen korjauserät	-102	-22
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 929	-1 586
Rahoitusosuudet investointeihin	79	410
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	112	39
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 952	6 194
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-429	0
Antolainasaamisten vähennys	-108	136
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 531	-4 881
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 250	-450
Muut maksuvalmiuden muutokset	325	-897
Rahoituksen rahavirta	-4 493	-6 092
Rahavarojen muutos	-541	102
Rahavarat 31.12.	1 879	2 420
Rahavarat 1.1.	2 420	2 318
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	17 372	15 067
Investointien tulorahoitus, %	313,1	625,4
Lainanhoitokate	1,82	1,96
Kassan riittävyys, pv	23,23	25,14
Asukasmäärä	9110	9 278

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaan muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Tiedot eivät ole täysin vertailukelpoiset, johtuen sote-uudistuksesta.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$ Investointien tulorahoitus- tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien tulorahoitusprosentin tulisi olla vähintään 50 prosenttia. Jos tunnusluku on alle 100 prosenttia, erotus on rahoitettu myynneillä, lainoituksella ja kassavaroilla.

Lainanhoitokate

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE		
VASTAAVAA	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	60 778	61 292
Aineettomat hyödykkeet	31	34
Aineettomat oikeudet	17	34
Muut pitkävaikutteiset menot	14	
Aineelliset hyödykkeet	32 503	33 551
Maa- ja vesialueet	5 823	5 833
Rakennukset	17 499	18 910
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 892	8 163
Koneet ja kalusto	543	285
Muut aineelliset hyödykkeet	231	218
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	515	142
Sijoitukset	28 244	27 707
Osakkeet ja osuudet	11 476	11 476
Muut lainasaamiset	16 638	16 101
Muut saamiset	130	130
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 272	6 141
Saamiset	3 394	3 721
Pitkäaikaiset saamiset	43	0
Siirtosaamiset	43	0
Lyhytaikaiset saamiset	3 351	3 721
Myyntisaamiset	185	505
Lainasaamiset	595	532
Muut saamiset	266	356
Siirtosaamiset	2 305	2 328
Rahoitusarvopaperit	35	35
Osakkeet ja osuudet	35	35
Rahat ja pankkisaamiset	1 843	2 385
VASTAAVAA YHTEENSÄ	66 050	67 433

VASTATTAVAA	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	36 599	33 643
Peruspääoma	30 403	30 403
Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 240	393
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 956	2 847
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		56
Poistoero		56
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	206	151
Lahjoitusrahastojen pääomat	191	136
Muut toimeksiantojen pääomat	15	15
VIERAS PÄÄOMA	29 245	33 583
Pitkäaikainen	12 284	14 814
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	12 284	14 814
Lyhytaikainen	16 961	18 769
Joukkovelkakirjalainat	9 000	5 750
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	2 531	7 531
Ostovelat	1 424	1 420
Liittymismaksut ja muut velat	587	730
Siirtovelat	3 419	3 338
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	66 050	67 433
Taseen tunnusluvut	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	55	50
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	86,9	98,5
Kertynyt yli- /alijäämä, 1000 €	6197	3241
Kertynyt yli- /alijäämä, €/asukas	680	349
Lainakanta 31.12., 1000 €	23 814	28 095
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 614	3 028
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	24 360	28 203
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 674	3 040
Lainasaamiset	16 638	16 101
Asukasmäärä	9 110	9 278

Omavaraisuusaste

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä uusista sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan tilikauden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Kuntien välisessä vertailussa suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku, sillä pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus ja poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Tavoitetasona tunnusluvussa voidaan pitää alle 50 prosenttiyksikön tasoa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, kuinka paljon kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= [\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää. Mänttä-Vilppulan kaupungilla on ylijäämää/asukas 680 euroa

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto-, ja muilla veloilla.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$$\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Vuoden 2024 asukasmäärä on oikaistu tilastokeskuksen lopullisen ilmoituksen mukaiseksi.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kokonaistulot- ja menot

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2025			
TULOT		MENOT	
	1 000 €		1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	6 381	Toimintakulut	27 703
Verotulot	25 866	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	1 401	Korkokulut	435
Korkotuotot	134	Muut rahoituskulut	0
Muut rahoitustuotot	148	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		-Pakollisten varausten muutos	0
-Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutusvoitot	-102	-Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	79	Investointimenot	1 929
Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot	112		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	-108	Antolainasaamisten lisäykset	429
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	7 531
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	3 250	Lyhytaikaisten lainojen lyhennys	0
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	37 161	Kokonaismenot yhteensä	38 027

Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	17 313	17 749
Toimintakulut	-42 627	-42 201
Osuus osakkuusyht. voitosta	94	72
Toimintakate	-25 220	-24 380
Verotulot	25 866	26 939
Valtionosuudet	7 119	6 865
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	62	52
Muut rahoitustuotot	248	249
Korkokulut	-534	-590
Muut rahoituskulut	-9	-15
Vuosikate	7 532	9 120
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 241	-4 251
Arvonalentumiset	-634	-1 970
	80	
Tilikauden tulos	2 737	2 899
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden verot	-12	-24
Laskennallinen vero	1	2
Vähemmistöosuudet	-23	-32
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2703	2845
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2025	2024
Toimintatuotot/toimintakulut, %	40,6	42,1
Vuosikate/poistot, %	154,5	146,6
Vuosikate, euroa/asukas	827	983
Asukasmäärä	9 110	9 278

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernirahoituslaskelma	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
TOIMINNAN rahavirta		
Vuosikate	7 532	9 120
Satunnaiset erät	80	
Tilikauden verot	-12	-24
Tulorahoituksen korjauserät	-94	639
TOIMINNAN rahavirta	7 506	9 735
INVESTOINTIEN rahavirta		
Investointimenot	-4 819	-2 355
Rahoitusosuudet investointeihin	79	410
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	145	478
INVESTOINTIEN rahavirta	-4 595	-1 467
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 911	8 268
RAHOITUKSEN rahavirta		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-6
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäys	772	-662
Pitkäaik. lainojen vähennys	-8 304	-5 681
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 125	-3 217
Lainakannan muutokset	-4 407	-9 560
Oman pääoman muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	33	0
Vaihto-omaisuuden muutos-	58	-16
Saamisten muutos	399	75
Korottomien velkojen muutos	538	1 342
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 028	1 401
Rahoituksen rahavirta	-3 297	-7 961
Rahavarojen muutos	-385	307
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 527	6 912
Rahavarat 1.1.	6 912	6 605
RAHAVAROJEN MUUTOS	-385	307
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2025	2024
Toiminnan ja inv.rahavirran kert. 5v, 1000 €	6 511	2 065
Investointien tulorahoitus, %	159	469
Kassan riittävyys (pv)	42	50
Laskennallinen lainanhoitokate	2	2

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitase		
VASTAAVAA	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	18	36
Muut pitkävaikutteiset menot	14	4
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 351	7 310
Rakennukset	36 223	36 524
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 405	15 562
Koneet ja kalusto	1 023	691
Muut aineelliset hyödykkeet	344	338
Ennakkomaksut ja keskenerä. hank.	649	1 522
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 587	1 534
Muut osakkeet ja osuudet	2 739	2 714
Muut saamiset	125	137
PYSYVÄT VASTAAVAT	65 478	66 372
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	186	192
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	110	168
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	6	5
Lyhytaikaiset saamiset	4 576	4 976
Rahoitusarvopaperit	1 687	1 598
Rahat ja pankkisaamiset	4 840	5 314
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 219	12 061
VASTAAVAA	76 883	78 625

VASTATTAVAA	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	30 403	30 403
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	764	764
Muut omat rahastot	1 701	1 691
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	598	-2 326
Tilikauden yli-/alijäämä	2 703	2 845
OMA PÄÄOMA	36 169	33 377
VÄHEMMISTÖOSUUDET	829	812
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	393	365
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	17 969	19 914
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	1 864	1 858
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	12 275	14 372
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	7 384	7 927
VIERAS PÄÄOMA	39 492	44 071
VASTATTAVAA	76 883	78 625
Konsernin tunnusluvut	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	48	43
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	78	85
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	3 300	519
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	362	56
Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	30 244	34 286
Konsernin lainat, euroa/asukas	3 320	3 695
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	30 829 443	34 831 606
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	3 384	3 754
Asukasmäärä	9 110	9 278

Kuntakonsernin toiminta ja talous
Yhdistelmä konserniin sisältyvistä yhteisöistä

Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalain mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Kuntalain mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Mänttä-Vilppulassa konsernijohtoon on hallintosäännössä nimetty myös talousjohtaja.

Kaupunkikonsernia ohjataan konserniohjeella, talousarviolla ja yksittäisillä valtuuston ja hallituksen päätöksillä. Lisäksi konsernijohto käy tarvittaessa keskusteluja tytäryhtiöiden johdon kanssa konsernin sisäisen tiedonkulun edesauttamiseksi. Kaupungin voimassa oleva konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.8.2022 §:llä 48. Konserniohjeen tavoitteena on luoda puitteet kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeella pyritään ohjaamaan ja tehostamaan kaupunkikonsernia kokonaisuutena yhteisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen. Lisäksi konserniohjeen tavoitteena on pyrkiä yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen ja tiedonkulun parantamiseen sekä tehostamiseen ja siten varmistaa riittävä avoimuus ja tiedonkulku, tulostietojen oikeellisuus, sisäisen ja ulkoisen valvonnan riittävyys ja toimivuus, riskienhallinta ja hyvä laskenta- ja kirjanpitoikäytäntö sekä tilintarkastustapa.

Kaupunginhallitus on päättäneenä tilivuotena käyttänyt konsernivalvontaa kutsumalla esimerkiksi tytäryhtiöiden edustajia kaupunginhallituksen kuultavaksi. Lisäksi kaupunginjohtaja on perustanut tiedonjaon kannalta merkittäväksi välineeksi muodostuneen konsernijohtoryhmän, minkä toiminta alkoi marraskuussa 2022. Konsernijohtoryhmään kuuluvat kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden toimitusjohtajat ja kaupungin johtoryhmä. Konserniyhtiöiden kokouksiin osallistuu kaupungin edustaja aina mahdollisuuksien mukaan ja konserniyhtiöiden toimitusjohtajien kanssa on keskusteltu aina tarpeen mukaan ajankohtaisista aiheista

Konserniyhtiöiden hallitukset päivittyivät osittain viime vuonna kunnallisvaalien myötä. Konserniyhtiöiden riskejä on käsitelty jo kaupungin riskiarvioinnin yhteydessä. Suurimman riskin kaupunkikonsernin näkökannasta muodostaa paineet lainamäärään kasvuun, mikä syntyy investointitarpeista mitä yhtiöillä ja kaupungilla on.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Talousarviossa 2025 oli asetettu seuraavat tavoitteet tytäryhtiöille:

Kaikille kaupungin tytäryhtiöille asetetaan yhteisiksi tavoitteiksi seuraavat taloudelliset tavoitteet:

- Mänttä-Vilppulan kaupungin omistuksessa olevien yhtiöiden toiminta on tarkoituksenmukaista ja liiketaloudellisesti kannattavaa.
- Yhtiön tehtävät suoritetaan taloudellisesti ja tehokkaasti
- Yhtiön ja kaupungin väliset keskinäiset toiminnan siirrot, palvelumallit ja sopimukset on tarkastettu ja päivitetty.

Tytäryhtiöiden tulokset olivat seuraavat:

Tytäryhtiöt	2025	2024
Justiina Ateriapalvelut Oy	698,50	54 492,60 €
Koskelantalot Oy	-488 859,03	86 913, €
MW-Kehitys Oy	-11 965,37	7 254,14 €
Yrke Kiinteistöt Oy	-138 897,16	-519 952,27 €
Mäntän Jääareena Oy	-82 604,58	-103 024,17 €
Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy	372 417,43	294 848,40 €

Kaupunki rahoitti konserniavustuksella MW-kehitys Oy:lle siirrettyä elinkeinoelämän kehittämiseen ja yritysneuvontaan suuntautuvaa toimintaa 268 000 eurolla.

Mäntän Jääareena Oy:lle kaupunki maksoi konserniavustusta 280 000 liikuntatoimelta. Yhtiö menetti oman pääomansa ja teki tästä ilmoituksen helmikuussa 2025. Yhtiön osalta on aloitettu selvitykset pienosakkaiden uloslunastamisesta ja yhtiön toimintaedellytysten jatkumisesta. Yhtiön taloudellinen tilanne ei ole kohentunut vuoden 2025 aikana ja yhtiötä uhkaa selvitystila.

Koskelantalot Oy:lle kaupunki maksoi 12 148,32 euroa avustusta As Oy Vilppulan Koivupaanan rahoitusvastikkeisiin kohdistuen. Koivupaana on siirretty Koskelentaloille apporttina veloista ja vastuista vapaana eli omistettuihin osakkeisiin kohdistuneet rahoitusvastikkeet hyvitetään Koskelentaloille. Lisäksi Koskelantalot Oy on käyttänyt korotonta tililimiittiä kaupungilta vuoden 2025 ajan. Tililimiittiä on ollut keskimäärin käytössä -537 095,52 euroa/päivä. Vuoden alussa saldo oli -543 405,49 euroa. Joulukuun lopussa tililimiittiä oli käytössä -587 414,63 euroa. Koskelentaloille annettiin viime vuonna 300 000 euron pääomalaina Akanvirta-Pieskantie hankkeen omarahoitusosuuden vahvistamiseksi. Pääomalainasta oli vuonna 2022 tehty 500 000 euron päätös, mutta päätöstä oikaistiin hankkeen lopullisten kustannusten selvittyä. Samassa kokouksessa oikaistiin vuonna 2019 annetun 350 000 euron pääomalainan ehtoja, laina oli erääntynyt takaisin maksettavaksi 3.5.2025 velkakirjan ehtojen mukaisesti. Pääomalainan ollessa erityisehtoinen laina sille ei aseteta eräpäivää, ja valtuusto oikaisi päätöksellään pääomalainan velkakirjaa tältä osin.

Yhtiö kohtaisesti tavoitteiksi määriteltiin seuraavat:

Justiina Ateriapalvelut Oy:

- Liikevoittotavoite 3 %

Justiina Ateriapalvelut Oy:n liikevoittotavoite on määritelty yhtiön perustamisasiakirjoissa.

Justiina Ateriapalvelut Oy:n tulos oli 698,50 euroa. Yhtiö ei päässyt tavoitteeseen 3 % liikevoittotavoitteen osalta. Justiina Ateriapalvelut Oy:n kanssa päivitettiin ict-sopimus ja talous- ja palkkaluodien sopimus.

Konsernijohto katsoo, että yhtiölle talousarviossa ja perustamisasiakirjassa asetettu tavoite ei ole täyttynyt.

Koskelantalot Oy:

- Liikevoittotavoite: nolla tulos
- Kohteiden vuokrataso on yleisten markkinavuokrien tasolla, (aravakohteissa vuokra määrittyy aravalain mukaisesti)
- Käyttöaste keskimäärin 90 %
- Yhtiön omavaraisuusaste nousee pitkällä aikavälillä

Yhtiön yhtiöjärjestyksessä on määritelty, että yhtiö on voittoa tavoittelematon.

Yhtiö teki tappiollisen tilikauden tuloksen -488 859,03 euroa. Vuokratasot on tarkistettu ja muutoksia tehty mm. Kelan asumistukimuutosten johdosta. Asuntojen käyttöaste oli 81 % ja nousi loppu vuotta kohden Akanvirta-Pieskantien asuntojen valmistuttua. Yhtiön omavaraisuusaste ei noussut ja tilanne on seurannassa.

Konsernijohto arvioi, että yhtiölle talousarviossa asetetut tavoitteet ovat osittain täyttyneet täyttöasteen kohentumisen myötä. Yhtiön vuokrataso on täyttänyt tavoitteet.

MW-Kehitys Oy:

- Liikevoittotavoite: nolla tulos
- Yhtiölle määritellään palvelusopimus tai avustuksen ehdot, jossa määritellään tarkemmat tavoitteet toiminnalle.

Yhtiöjärjestys määrittelee, että yritys ei tavoittele toiminnallaan voittoa ja ei jaa osinkoa.

Yhtiö teki tappiollisen tilikauden tuloksen -11 965,37 euroa. Yhtiön osalta on vuoden 2025 aikana ollut valmistelussa omistajuusjärjestelyt, kun kaupunki teki päätöksen tehdä pienosakkaille tarjouksen lunastaa osakkaiden osuudet. Yhtiöstä tulee lunastuksien myötä 100 % kaupungin omistama. Palvelusopimus yhtiön palvelujen ostosta oli kaupunginhallituksen käsittelyssä maaliskuussa 2026.

Konsernijohto arvioi, että yhtiön osalta on osittain täyttynyt talousarviossa asetetut tavoitteet. Palvelusopimuksen käsittely on kesken.

Mäntän Jääareena Oy:

- Liikevoittotavoite: nolla tulos
- Yhtiö kehittää ja laajentaa kiinteistön käyttöastetta ja toimintaa

Yhtiö teki -82 604,58 euron tappiollisen tuloksen. Yhtiön omapääoma on menetetty ja yhtiö on tehnyt tästä ilmoituksen kaupparekisteriin. Yhtiötä uhkaa selvitystila, koska taloudellista

asemaa ei pystytä parantamaan ilman lisäsijoituksia yhtiöön ja yhtiöllä ei ole taloudellista kantokykyä suoriutua maksuistaan.

Konsernijohto arvioi, että yhtiö ei ole suoriutunut talousarviossa asetetuista tavoitteistaan.

Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy:

- Liikevoittotavoite: nolla tulos
- Kaukolämmön energiahinnan vakiinnuttaminen kestäväälle tasolle
- Vesihuollon palvelut tuotetaan taloudellisesti, tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti
- Investointi- ja hankintatarpeet priorisoidaan ja toteutetaan kustannustehokkaasti yhteistyössä kaupungin kanssa

Yhtiön tulos oli ylijäämäinen 372 417,43 euroa. Yhtiö on tehnyt tuloksellisesti töitä oman taloudellisen asemansa vahvistamiseksi. Vesiliiketoiminta oli kannattavaa ja kaukolämmön osalta energian hintaa saatiin kohtuullistettua. Investoinneissa on toteutettu yhteistyötä kaupungin kanssa.

Konsernijohto arvioi yhtiön täyttäneen kaikki talousarviossa asetetut tavoitteet.

Yrke Kiinteistöt Oy:

- Liikevoittotavoite: nolla tulos
- Yhtiö keskittyy omistamiensa ja hallinnoimiensa kiinteistöjen ylläpitoon ja kehitykseen.

Yhtiö teki tappiollisen -138 897,16 euron tuloksen. Yhtiöllä ei ollut vuoden 2025 aikana hallilunastuksia, mutta yhtiön liikevaihto pieneni merkittävästi edellisestä vuodesta vuokratulojen loppumisen myötä.

Konsernijohto katsoo, että yhtiön osalta konserniselvityksessä määritelty tavoite kiinteistöjen ylläpidosta ja kehittämisestä on toteutunut.

Tilikauden tuloksen käsittely

Asiaa koskeva säätely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 115 §).

Kaupungin oikaistussa taseessa kumulatiivista ylijäämää on viime tilikaudelta 3 240 713,52 euroa.

Tuloksen käsittely

Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2025 tilikauden ylijäämä, 2 956 084,95 euroa siirretään taseen oman pääoman eriin kohtiin tilikauden yli-/alijäämä.

Siirtojen jälkeen Mänttä-Vilppulan kaupungin taseessa on ylijäämää 31.12.2025 yhteensä 6 196 798,47 euroa.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa. Mänttä-Vilppulan kaupungin taseessa oli vuoden 2022 lopussa kertynyttä alijäämää 1 975 926,08 euroa tulos mukaan huomioiden. Alijäämän kattamisvelvoite syntyi jo vuoden 2021 tilinpäätöksen perusteella.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talouden tasapainotusohjelman kokouksessaan 29.8.2022 seuraavalle neljälle vuodelle. Joitakin toimenpiteitä kohdistettiin myös jo vuodelle 2022. Talouden tasapainotusohjelma tähtäsi 5,7 miljoonan euron säästöihin vuosien 2023–2026 aikana. Taseen alijäämä katettiin vuoden 2023 tilinpäätöksen yhteydessä, mutta konsernin kertynyt alijäämä kasvoi merkittävästi. Oheisena oleva kuva on tasapainotusohjelman toimenpiteiden koontitaulukko.

Talouden tasapainotuksen toimenpideohjelma 2023-2026			
Tasapainotusraami, mikä sisältää kertyneen kum. alijäämän sekä sopeutetun muutostarpeen			
Lautakunta	Vastuualue	Toimenpide	Säästöt yht.
Kaupunginvaltuusto	Lautakunnat	Lautakuntarakentaan uudistaminen	44 000,00
Kaupunginvaltuusto	Valtuusto, hallitus, lautakunnat	Kokouspalkkioiden pienentäminen	52 500,00
Kaupunginhallitus	Yleishallinto	Esihenkilörakenteen oikaiseminen	20 000,00
		Asiointipisteen siirto kaupungin omistamiin tiloihin	333 000,00
		Henkilöstömitoituksen tarkastaminen (sidonnainen edellisen toimenpiteen kanssa)	105 000,00
		Konserniavustuksen tarkastaminen	800 000,00
	Tukipalvelut	Henkilöstömitoituksen tarkastaminen sotesiirtymän vuoksi	60 000,00
	Kaupunginhallitus	Omaisuuksien realisointi	400 000,00
	Kaupunginhallitus	Omaisuuksien realisointi	100 000,00
Hallinto yht.			1 914 500,00
Sivistyslautakunta	Sivistystoimi	Kouluverkko selvitys	700 000,00
	Kaupunginhallitus	Varhaikasvatusverkon selvitys	175 000,00
	Kaupunginhallitus	Lukiolaisten määrän kasvu	383 200,00
Sivistyslautakunta yht.			1 258 200,00
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	Hallinto	Henkilöstön mitoitus	84 000,00
	Kulttuuri- ja matkailupalvelut	Hankintojen, avustusten ja erillisen hankerahoituksen mitoitus	74 000,00
	Kirjastopalvelut	Kirjastoverkon ja henkilöstön mitoitus	164 000,00
	Nuorisopalvelut	Palveluiden mitoitus	20 000,00
	Työllisyys- ja kasvupalvelut	Palkkatukityöntekijöiden ja henkilöstön mitoitus	140 000,00
	Liikunta- ja järjestöpalvelut	Henkilöstön mitoitus	90 000,00
	Liikunta- ja järjestöpalvelut	Hankintojen, avustusten ja palveluiden mitoitus	210 000,00
Kulttuuri ja hyvinvointilautakunta yhteensä			782 000,00
Tekninen lautakunta	Kaupunkisuunnittelu ja joukkoliik.	Henkilöstömitoituksen tarkastaminen	330 000,00
	Kaupunkisuunnittelu ja joukkoliik.	Palveluliikenteen tiivistäminen	144 000,00
	Tekninen hallinto	Taksojen ja maksujen tarkastaminen	20 000,00
	Tilapalvelut	Henkilöstömitoituksen tarkastaminen	280 000,00
	Tilapalvelut	Kiinteistökönnän pienentäminen	181 500,00
	Tilapalvelut	Energiätehokkuuden lisääminen	56 000,00
	Tilapalvelut	Savosenkatu 1, myyminen	3 500,00
	Tilapalvelut	Vilpunkatu 8, myyminen	13 000,00
	Tilapalvelut	Länsi-koskelan koulun purkaminen	79 000,00
	Tilapalvelut	Kiinteistöjen myyminen	98 000,00
	Tilapalvelut	Siivoustoimen työvuorosuunnittelujen tehostaminen	40 000,00
	Tilapalvelut	Henkilöstömitoitus ja tehtävien uudelleen järjestäminen	300 000,00
	Tilapalvelut	Vilppulankosken koulun IV uusinta ja energiansäästö	29 000,00
	Infra- ja liikuntapaikkapalvelut	Yksitysteiden siirto osakkaille	75 000,00
	Infra- ja liikuntapaikkapalvelut	Talviulkoalueiden henkilöstöresurssin pienentäminen viikonlopun ylläpitotyössä	52 000,00
	Infra- ja liikuntapaikkapalvelut	Henkilöstöresurssin ja hankintojen pienentäminen kukkaistutusten osalta	32 000,00
Tekninen lautakunta yht.			1 733 000,00
Tasapainotustoimenpiteiden vaikutukset yhteensä			5 687 700,00

Talouden tasapainotusohjelman toimenpiteiden toteutumista on arvioitu eri yhteyksissä, mm. osavuosisuunnitelmien yhteydessä. Tasapainotusohjelmasta ovat toteutuneet ne toimenpiteet mitkä ovat olleet toteutettavissa. Alijäämät on ohjelman aikana katettu ja kaupungilla on taseessa kertynyttä ylijäämää 6,2 miljoonaa euroa. Muuttuneiden verotuloennusteiden vuoksi, kaupunginhallitus on kuitenkin tehnyt periaatepäätöksen talouden tasapainotusohjelman laatimisen käynnistämisestä, jotta myös tulevien vuosien taloudellinen tilanne saadaan turvattu.

Toteutumisvertailu ja tavoitteiden toteutuminen
Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

	TA	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö-
	2025	2025 01-12		%
TARKASTUSLAUTAKUNTA				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTAKULUT	-32.000,00	-15.476,74	-16.523,26	48,36
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-32.000,00	-15.476,74	-16.523,26	48,36
VUOSIKATE	-32.000,00	-15.476,74	-16.523,26	48,36
TILIKAUDEN TULOS	-32.000,00	-15.476,74	-16.523,26	48,36
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-32.000,00	-15.476,74	-16.523,26	48,36
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TA	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö-
TULOSLASKELMA	2025	2025 01-12		%
TOIMINTATUOTOT	10.000,00	5.000,00	5.000,00	50
TOIMINTAKULUT	-31.730,00	-25.440,54	-6.289,46	80,18
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-21.730,00	-20.440,54	-1.289,46	94,07
VUOSIKATE	-21.730,00	-20.440,54	-1.289,46	94,07
TILIKAUDEN TULOS	-21.730,00	-20.440,54	-1.289,46	94,07
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-21.730,00	-20.440,54	-1.289,46	94,07
KAUPUNGINHALLITUS	TA	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö-
TULOSLASKELMA	2025	2025 01-12		%
TOIMINTATUOTOT	975.940,00	1.049.341,45	-73.401,45	107,52
TOIMINTAKULUT	-5.409.463,00	-4.954.892,92	-454.570,08	91,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4.433.523,00	-3.905.551,47	-527.971,53	88,09
Rahoitustuotot ja -kulut		4.862,97	-4.862,97	
VUOSIKATE	-4.433.523,00	-3.900.688,50	-532.834,50	87,98
Poistot ja arvonalentumiset	-30.650,00	-17.774,86	-12.875,14	57,99
TILIKAUDEN TULOS	-4.464.173,00	-3.918.463,36	-545.709,64	87,78
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4.464.173,00	-3.918.463,36	-545.709,64	87,78
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA	TA	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö-
TULOSLASKELMA	2025	2025 01-12		%
TOIMINTATUOTOT	1.146.400,00	1.394.043,67	-247.643,67	121,6
TOIMINTAKULUT	-14.129.997,00	-14.295.440,58	165.443,58	101,17
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-12.983.597,00	-12.901.396,91	-82.200,09	99,37
Rahoitustuotot ja -kulut		4.136,63	-4.136,63	
VUOSIKATE	-12.983.597,00	-12.897.260,28	-86.336,72	99,34
Poistot ja arvonalentumiset		-3.935,02	3.935,02	
TILIKAUDEN TULOS	-12.983.597,00	-12.901.195,30	-82.401,70	99,37
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-12.983.597,00	-12.901.195,30	-82.401,70	99,37
KAUPUNKIKEHITYSLAUTAKUNTA	TA	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö-
TULOSLASKELMA	2025	2025 01-12		%

TOIMINTATUOTOT	3.746.300,00	3.932.731,40	-186.431,40	104,98
TOIMINTAKULUT	-9.135.245,00	-8.411.427,59	-723.817,41	92,08
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5.388.945,00	-4.478.696,19	-910.248,81	83,11
Rahoitustuotot ja -kulut		2.636,61	-2.636,61	
VUOSIKATE	-5.388.945,00	-4.476.059,58	-912.885,42	83,06
Poistot ja arvonalentumiset	-3.044.320,00	-2.869.816,27	-174.503,73	94,27
TILIKAUDEN TULOS	-8.433.265,00	-7.345.875,85	-1.087.389,15	87,11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-8.433.265,00	-7.345.875,85	-1.087.389,15	87,11

Käyttötalouden toteutuminen

Tässä osiossa kuvataan kootusti talousarvion sitovien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Talousarvion sitovia eriä käyttötalouden osalta ovat toimintakatteet vastuuyksiköittäin. Tulokorteissa on kuvattu vastuualueittain talouden, henkilöstön ja tavoitteiden toteutuminen talousarvioon verrattuna. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista ja poikkeamia on arvioitu palvelualueen omasta toimesta toimintakertomuksissa. Tavoitteiden toteutumista on arvioitu liikennevaloin, joissa vihreä kuvaa tavoitteen onnistumista ja punainen ei onnistumista. Palvelualueiden toimintakertomusten yhteydessä on myös tarkemmin kuvattu vastuuyksikön rahoitus.

Tarkastuslautakunta

Tarkastustoiminnasta vastaa 5 jäseninen tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain mukaan arvioida, ovatko talousarviossa asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on riippumattomasti huomioida kunnan toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta, sekä resurssien käytön tehokkuutta.

Tarkastuslautakunta perehtyy valtuuston asettamiin tavoitteisiin ja kunnanhallituksen toimintakertomukseen. Tarkastuslautakunta tuo hallitukselle ja valtuustolle tiedoksi havaitsemiaan ja käsittelemiään puutteita sekä epäkohtia ja tekee korjaavia toimenpite-esityksiä.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2025 10 kertaa.

Tarkastuslautakunnan talousarvio toteutui seuraavasti:

TARKASTUSLAUTAKUNTA ulk. toimintaluvut	TP2024	TA2025	TP2025
TULOSLASKELMA			
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-3 832,00	-6 700,00	-2 912,00
Palvelujen ostot	-21 056,85	-25 000,00	-12 561,68
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39,56		-3,06
Avustukset	-32,26		
Muut toimintakulut		-300,00	
TOIMINTAKULUT	-24 960,67	-32 000,00	-15 476,74
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-24 960,67	-32 000,00	-15 476,74
VUOSIKATE	-24 960,67	-32 000,00	-15 476,74
TILIKAUDEN TULOS	-24 960,67	-32 000,00	-15 476,74
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-24 960,67	-32 000,00	-15 476,74

Keskusvaalilautakunta

Vaalien toimittamisesta vastaa 5 jäseninen keskusvaalilautakunta. Kaupungissa on 4 äänestysaluetta ja kuhunkin nimetään vaaleja toimittamaan vaalilautakunta. Lisäksi koti- ja laitosäänestystä hoitamaan nimetään vaalitoimikunta. Vuonna 2025 järjestettiin kunta- ja aluevaalit 13.4.2025. Vaaleissa valittiin valtuustot kuntiin sekä hyvinvointialueille. Mänttä-Vilppulassa kuntavaalien äänestysprosentti oli 53,1 % (2021 53,4 %) ja aluevaalien äänestysprosentti 51,1 % (2022 43,5 %). Keskusvaalilautakunnan sihteerinä on toiminut hallintosihteeri Päivi Pöyhölä.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA (ulk. toimintaluvut)	TP2024	TA2025	TP2025
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot		10 000,00	
Tuet ja avustukset	55 874,40		
Muut toimintatuotot			5 000,00
TOIMINTATUOTOT	55 874,40	10 000,00	5 000,00
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-36 527,28	-15 030,00	-17 904,24
Palvelujen ostot	-6 990,15	-6 100,00	-4 648,17
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-568,92	-10 600,00	-2 334,10
Muut toimintakulut	-250,00		-554,03
TOIMINTAKULUT	-44 336,35	-31 730,00	-25 440,54
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	11 538,05	-21 730,00	-20 440,54
VUOSIKATE	11 538,05	-21 730,00	-20 440,54
TILIKAUDEN TULOS	11 538,05	-21 730,00	-20 440,54
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	11 538,05	-21 730,00	-20 440,54

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kuntalain mukaisesti valtuusto päättää strategiasta ja valvoo sen toteutumista.

	TA 2025	Toteutuma 2025 01–12	Poikkeama	Käyttö- %
Kaupunginvaltuusto				
TULOSLASKELMA				
TOIMINTAKULUT	-49.140,00	-47.253,51	-1.886,49	96,16
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-49.140,00	-47.253,51	-1.886,49	96,16
VUOSIKATE	-49.140,00	-47.253,51	-1.886,49	96,16
TILIKAUDEN TULOS	-49.140,00	-47.253,51	-1.886,49	96,16
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-49.140,00	-47.253,51	-1.886,49	96,16

Strategian mittareiden toteutuminen

Mittari	Tilikauden tulos ja vuosikate	Lainat ja vastuut / asukas ja lainanhoitokate	Konsernin yli /alijäämä	Konsernin omavaraisuusaste
2022	2.337.422,70	4 137 / asukas 0,3	-277	30 %
2023	6.248.207,12	3 618 / asukas 1,43	-272	38 %
2024	7.352.781,51	2674 / asukas 1,82	519	48%
2025	5.791.583,64	3040 / asukas 1,96	3381	43%

Mittari	Myönnettyjen rakennuslupien lukumäärä	Työllisten määrä	Kunnan nettomuutto	Toimivien yritysten määrä (yrityskanta)	Yhteisöverotulon määrä
2022	70	3347	-72	650	5.050.865,27
2023	43	3250	40	655	3.486.520,09
2024	62	3173	137	653	5.092.965,07
2025	54	3158* ennakko	-52	Tilasto on lakkautettu	4.634.013,20

Kaupunginhallitus

Konsernipalvelut

Kaupunginhallituksen alainen palvelualue konsernipalvelu muodostuu yleishallinnon- ja hr-palveluiden, työllisyyspalveluiden ja sisäisten tukipalveluiden vastuualueista. Yleishallinto- ja hr-palvelut vastaavat kaupungin hallinnon, omistajaohjauksen ja maaseutupalveluiden ohjauksesta sekä henkilöstöhallinnon, työllisyyspalveluiden, hyvinvointityön ja asiakaspalvelun palveluista. Työllisyyspalvelut vastaavat työllisyysalueyhteistyöstä, valmennus- ja koulutuspalveluista, työllisyysyhteistyöstä yritysten suuntaan, kotoutumispalveluista ja etsivästä nuorisotyöstä sekä nuorten työpajahankkeesta. Yleishallinto- ja hr-palvelut palvelut vastaavat myös vaalien järjestämisestä. Sisäisissä tukipalveluissa tuotetaan talouden, palkkahallinnon ja tietohallinnon palvelut. Sisäiset tukipalvelut ohjaavat myös hankinnoissa ja vakuutuksiin liittyvissä asioissa. Vastuualueet muodostavat yhdessä konsernipalvelujen palvelualueen, mikä talousarviossa on valtuustoon nähden sitova palvelualue.

Palvelualueen toiminta-ajatuksena on tuottaa kaupunkikonsernin johtamisen ja palvelutuotannon kannalta oleellisia hallinnollisia palveluja sekä vastata kaupungin työllisyyspalveluista. Konsernihallinto huolehtii kaupungin edunvalvonnan ja päätöksenteon edellytyksistä. Myös kasvun ja elinvoiman kehittämisen kannalta olennaisia palveluita on koottu yhteen konsernihallinnon alaisuuteen. Konsernihallinnon talousarvion kokonaisuudessa esitetään määrärahat kaupunginhallitukselle ja valtuustolle.

Palvelualueen johtaja on kaupunginjohtaja. Yleishallinnon- ja hr-palvelujen sekä työllisyyspalvelujen vastuualueen tilivelvollinen johtaja on hallintojohtaja ja sisäisten tukipalveluiden vastuualueen tilivelvollinen johtaja on talousjohtaja.

Konsernipalveluiden sitovan talousarvion toteutuminen

KONSERNIPALVELUT (ulk.toimintaluvut)	TP2024	TA2025	TP2025
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	436 564,68	772 540,00	840 211,61
Tuet ja avustukset	315 299,17	203 400,00	209 129,84
Muut toimintatuotot	3 752,72		55 194,46
TOIMINTATUOTOT	755 616,57	975 940,00	1 104 535,91
TOIMINTAKULUT			
	-1 556	-1 854	
Henkilöstökulut	527,65	590,00	-1 633 298,47
	-1 275	-1 959	
Palvelujen ostot	225,18	243,00	-1 905 135,08
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 188,18	-65 990,00	-16 389,35
		-1 414	
Avustukset	-723 592,36	000,00	-1 558 649,19
Muut toimintakulut	-180 227,51	-115 640,00	103 469,47
	-3 747	-5 409	
TOIMINTAKULUT	760,88	463,00	-5 010 002,62
	-2 992	-4 433	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	144,31	523,00	-3 905 466,71
Rahoitustuotot ja -kulut			

Muut rahoitustuotot	6 482,19		4 972,78
Muut rahoituskulut	-1 166,91		-109,81
Rahoitustuotot ja -kulut	5 315,28		4 862,97
VUOSIKATE	-2 986 829,03	-4 433 523,00	-3 900 603,74
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 130,77	-30 650,00	-17 774,86
Arvonalentumiset	-238 309,23		
Poistot ja arvonalentumiset	-250 440,00	-30 650,00	-17 774,86
TILIKAUDEN TULOS	-3 237 269,03	-4 464 173,00	-3 918 378,60
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 237 269,03	-4 464 173,00	-3 918 378,60
Sisäiset erät (netto)	-132 497,33	-79 890,00	-85 001,94

Konsernipalveluiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittari	Lähtötaso tai tavoitetaso tai vertailuluku		
Taloudellisesti tasapainoinen seutukaupunki					
Tasapainoinen talous kaiken päätöksenteon ja toiminnan taustalla	Työttömyysaste% on alempi kuin vuonna 2024	Työttömyysaste (%)	Verrataan 2024 työttömyysaste %:iin v. 2024 12 %	Vuoden 2025 koko vuoden työttömyys 12,6 %	
Yhtenäinen ja yhteisöllinen Taidekaupunki					
Kaupungin eri toimijoiden, sidosryhmien ja kumppaneiden välinen tiivis yhteistyö kaupunkilaisten hyvän elämän mahdollistajana	Kaupungin ja yrittäjien yhteistyön kehittäminen ja laajentaminen mm. yrittäjäinfojen kautta	Yritysinfojen määrä	Tavoitetaso: Yritysinfo pidetty kyllä /ei	Yritysinfo työllisyyspalveluista pidetty 3.3.2025	
Elinvoimainen ja osaava koulutuskaupunki					
Yritysmyonteinen ajattelutapa -yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina	Kuntalaiskyselyn toteuttaminen	Kuntalaiskysely	Kuntalais-kysely tehty kyllä /ei	Kuntalais-kysely toteutettu tammi-helmikuussa	

1. Työttömyysaste% on alempi kuin vuonna 2024

2. Kaupungin ja yrittäjien yhteistyön kehittäminen ja laajentaminen mm. yrittäjäinfojen kautta.

Maaliskuussa 2025 toteutettiin yrittäjille info työllisyyspalveluista.

3. Kuntalaiskyselytoteuttaminen.

Kuntalaiskysely on toteutettu tammi-helmikuussa. Vastausprosentti oli pienempi kuin edellisenä vuonna, eikä jatkoaika tuonut lisää vastauksia. Tulokset käsiteltiin hallituksessa ja valtuustossa. Talousarviossa ei ollut asetettu tavoitteita kyselyn tuloksille tai vaikuttavuudelle. Pääosin kuntalaiskyselyssä oltiin tyytyväisiä kaupungin palveluihin, kehittämiskohteena nähtiin kadut ja yleiset alueet, MW-kehitys Oy:n palvelut, Yrke Kiinteistöt Oy:n palvelut, sekä eläinlääkäripalvelut. Tyytyväisempiä oltiin kirjastopalveluihin, kulttuuripalveluihin, liikuntapalveluihin, Autere-opistoon, asiointipalveluihin sekä Justiina Ateriapalvelut Oy:n palveluihin.

Konsernipalveluiden henkilöstösuunnitelman toteutuminen

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA				
Kaupunginhallitus	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP2025
Konsernipalvelut (sitova 3)	1	1	1	1
Tilivelvollinen viranhaltija: Kaupunginjohtaja				
Hallinto- ja henkilöstöpalvelut (4) Tilivelvollinen viranhaltija: Hallintojohtaja				
Vakituiset	8	7	8	7
Määräaikaiset	-	-	1	1
Työllisyyspalvelut (4) Tilivelvollinen viranhaltija: Hallintojohtaja				
Vakituiset	6	7	6	5
Määräaikaiset	7	1	0	0
Sisäiset tukipalvelut (4) Tilivelvollinen viranhaltija: Talousjohtaja				
Vakituiset	9,5	10	10	10
Määräaikaiset				
Konsernipalvelut yhteensä	31,5	26	26	24

Yleishallinto- ja hr-palvelut

Yleishallinto- ja Hr-palveluiden vastuualueella työskentelevät hallintojohtaja, tiedonhallintasihteeri, hallintosihteeri, toimistopalvelusihteeri, palveluneuvoja, palveluesihenkilö ja hyvinvointikoordinaattori. Vastuualueen tilivelvollinen viranhaltija on hallintojohtaja.

Vastuualueen toteutumassa on myös kaupunginhallituksen ja valtuuston määrärahat. Kaupunginjohtaja työskentelee kaupunginhallituksen alaisena.

Alue- ja kuntavaalit toteutettiin ensimmäistä kertaa samaan aikaan 13.4.2025 (ennakkoäänestys 2.-8.4.2025). Vaaleissa valittiin valtuustot kuntiin sekä hyvinvointialueille. Mänttä-Vilppulassa kuntavaalien äänestysprosentti oli 53,1 % (2021 53,4 %) ja aluevaalien äänestysprosentti 51,1 % (2022 43,5 %). Alue- ja kuntavaalien samanaikaisuus näytti lisäävän aluevaalien äänestysprosenttia, mutta samalla hieman alentavan kuntavaalien äänestysaktiivisuutta. Toisaalta hylättyjen äänien määrä kasvoi molemmissa vaaleissa. Uudet valtuustot aloittivat työnsä 1.6.2025.

Kaupunginvaltuustolle ja muille luottamushenkilöille järjestettiin infoja, koulutusta ja kouluttautumismahdollisuuksia. Valtuuston strategiatyö aloitettiin 11.9.2025.

Hallintosäätöä päivitettiin 1.2., 1.8. ja 2.12.2025 voimaantullein muutoksin. Muutokset johtuivat pääasiassa rakentamislain ja alueidenkäyttölain voimaantulosta.

Kunta-alan yleisessä virka- ja työehtosopimuksessa KVTES:issa ja opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksessa OVTES osio G:ssä otettiin käyttöön tasopalkkajärjestelmä, joka korvaa yli 20 vuotta käytössä olleen tehtävän vaativuuteen perustuneen palkkausjärjestelmän. Siirtymäkaudeksi uuden järjestelmän käyttöönotolle sovittiin 1.2.–30.9.2025. Uudet palkkausjärjestelmät suunniteltiin, yhteensovitettiin, laadittiin tasokriteerit ja tasolisäkriteerit, aikataulutettiin ja toteutettiin paikallisesti niin, että ne tulivat käyttöön lokakuussa 2025. Uuteen palkkausjärjestelmään siirtymiseen käytettiin ko. sopimukseen kohdistuneet vuoden 2025 kehittämisohjelmaerät ja paikalliset järjestelyerät. Aiempina vuosina tapahtuneen uuteen palkkausjärjestelmään varautumisen vuoksi tuleville vuosille kohdistuvaa harmonisointitarvetta jäi perin vähän. Yleiskorotus 1.10.2025 oli kaikilla sopimusaloilla sama 2,5 %.

Henkilöstön sairauspoissaolot ovat laskeneet jo neljättä vuotta sairauspoissaoloprosentin ollessa vuonna 2025 4,23 %, joka laskennallisesti tarkoittaa noin 10 sairauslomapäivää/työntekijä (valtakunnallisesti kunnissa vuonna 2023 16,4 työpäivää/työntekijä). Sairauspoissaolojen erittäin suotuisa ja johdonmukainen kehitys on erinomaista työkyvyttömyyden kustannusten ja inhimillisen kärsimyksen näkökulmasta. Työntekijöiden työhyvinvointituuksia lisättiin hieman, mutta työpolkupyörän kilpailutus jäi päätöstä vaille nopeasti muuttuneen lainsäädännön johdosta.

Kaupungintalolla toimivan Asiointipisteen asiakasmäärä vuonna 2025 oli 6228 henkilöä (2024 6505 hlöä). Valtakunnallisesti Mänttä-Vilppulan kaupungin Asiointipiste oli maan kolmanneksi vilkkain piste vuonna 2024. Asiointipisteellä on yhteispalvelusopimukset Kelan, Veron ja Digi- ja väestötietoviraston kanssa.

Hyvinvointityössä keskiössä olivat vuonna 2025 lapset ja nuoret sekä perheet. Tätä toteutettiin mm. Perhe liikkumaan luonnostaan –hankkeella, jonka kohteena olivat lapsiperheet (yhteistyössä Juupajoen kunta). Hankkeella kehitettiin perheiden yhdessä liikkumista ja toimintamalleja. Lisäksi hankkeessa luotiin liikuntaneuvonnan prosessi ja palvelupolku valmiiksi. Osallistuimme hankkeen puitteissa myös Perheiden unelmien liikuntapäivään MLL:n kanssa, kävijöitä tapahtumassa oli yli 130.

Kaupunki valittiin mukaan myös SOS Lapsikylän hankkeeseen Hyvinvoiva vanhemmuus – Pienten kuntien kiertävät lapsiperheiden ehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut (alkaa v. 2026) sekä Pirhan Yhteisövaikuttavuuden voimalla: Perheiden elintapaohjauksen polku Pirkanmaalla –hankkeeseen (alkaa v.26).

Harrastus- ja hyvinvointimessut korvattiin Perheiden unelmien liikuntapäivällä sekä Lasten ja nuorten harrastusfestareilla.

Kouluterveyskyselyn myönteisiin muutoksiin vaikutettiin Pirhan kanssa yhteistyössä vape ja energiajuoma-kampanjalla. Vuonna 2025 kaupungin oma ehkäisevän päihdetyön työryhmä aloitti videokilpailun lapsille nuorille; alakouluille aiheena olivat energiajuomat sekä vape ja yläkouluille muut päihheet. Kilpailuun saatiin runsaasti osallistujia ja näin myös nuorten oma ääni kuuluviin. PAKKA-toiminta käynnistyi Pirha vetoisena.

Oppilashuolto on myös toiminut lasten ja nuorten hyvinvointia tukevana toimintona. Edelleen ongelmana on aamupalan ja koululounaan syömättä jättäminen. Lasten ja nuorten foorumissa nousi tärkeimmäksi turvallisuus lasten ja nuorten hyvinvointia tukevaksi tavoitteeksi. Seksuaalisen turvallisuuden ja someturvallisuuden kehittäminen nousivat vuoden 2025 kouluterveyskyselyssä kehittämiskohteiksi.

Harrastamisen Suomen mallin mukainen toiminta sekä Move! –prosessin kehittäminen on todettu erinomaisiksi toimintamalleiksi lisättäessä lasten ja nuorten liikuntaa, sosiaalisia suhteita ja harrastusmahdollisuuksia.

Koko kylän vanhempainilta järjestettiin koulujen toiveesta marraskuussa. Aiheet kerättiin lapsilta ja nuorilta.

Työikäisten hyvinvointia tuettiin hyvinvointiesitteellä sekä 50- vuotiaiden tapahtumalla, lisäksi hytetyö osallistui Metsä Groupin työhyvinvointipäivään esittelemällä työikäisille suunnattua kaupungin tarjontaa.

Ikääntyneiden kuntosaliharrastajaryhmien tarvelähtöinen lisääminen alkoi vuoden 2025 loppupuolella. Lähiklubissa oli 50 asiakaspaikkaa tarjolla. Ikiliikkujaviikolla järjestettiin taas Ikiliikkujapäivä.

Autere-opiston tuolijumppa sekä kuntosaliryhmät olivat suosittuja. Lisäksi uutena kokeiluna aloitettiin matalan kynnyksen jumppa Virkeät Ikämiehet Kolhossa. Puistojummat jatkuivat hyte-työn sekä vapaaehtoisen vertaisohjaajan vetäminä koko kesäkauden.

Vanhus- ja vammaisneuvostot järjestäytyivät uudelleen syksyllä 2025 ja yhteistyötä neuvostojen välillä on lisätty, mm. syksyllä järjestetyn seniori- ja vammaisfoorumin myötä. Vanhustenviikon juhla järjestettiin Kolhon koululla ja siihen osallistui n. 140 henkilöä.

Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalveluiden alla työskentelevät työllisyyspalvelupäällikkö, kaksi palveluohjaajaa, etsivä nuorisotyöntekijä ja starttipaja-ohjaaja. Vastuualueen tilivelvollinen viranhaltija on hallintojohtaja.

Vuonna 2025 toteutui merkittävä valtakunnallinen organisaatiouudistus, kun TE-toimistojen toiminta päättyi ja julkiset työvoimapaalvelut siirtyivät kuntien muodostamille työllisyysalueille. Mänttä-Vilppula kuuluu Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen, jonka vastuukuntana toimii Jämsä. Kaupunki ylläpitää kuitenkin edelleen omia työllisyyspalveluja turvatakseen alueensa vahvat paikalliset palvelut ja edunvalvonnan sekä yhteistyörajapinnan Pirkanmaan työllisyysalueen kanssa.

Työllisyyspalveluiden kustannukset kasvoivat merkittävästi, sillä uudistuksen myötä kunnat rahoittavat julkiset työvoimapaalvelut, ja valtio osallistuu rahoitukseen vain valtionosuuksien kautta. Jämsän kaupunki laskuttaa Mänttä-Vilppulaan kohdentuvat palvelut ja viranomaistyön sopimusten mukaisesti.

Myös kuntien rahoitusvastuu työttömyysetuuksista muuttui vuonna 2025. Mänttä-Vilppulan maksusuudet yli kolminkertaistuivat edellisvuoteen verrattuna. Uuden rahoitusmallin mukaan työttömän osallistuminen palveluihin tai koulutukseen ei poista enää kunnan rahoitusvastuuta, ja kaupungin vastuu kustannuksista alkaa jo ansiopäiväraha-kauden 100 maksupäivän jälkeen.

Mänttä-Vilppulan kaupunki tuottaa kuntalaisilleen työllisyysalueen kanssa solmitun sopimuksen mukaisesti valmennuspalveluita. Tämän lisäksi työnantajayhteistyötä on vahvistettu. Kaupunki tuki vuonna 2025 yhteensä kuutta työnantajaa työllistämisen kuntalisällä. Lisäksi käynnistettiin henkilöstöpalveluyritys-yhteistyö.

Vuonna 2025 Autere-opisto aloitti kotoutumiskoulutuksen, jossa suomen kieltä ja kulttuuria opetettiin lähiopetuksena noin 40 kotoutujalle. Kaupungin kotoutumispalveluiden työntekijä valittiin Jämsän kaupungin kotoutumis- ja työllisyysasiantuntijaksi, ja Mänttä-Vilppula sopi kunnan lakisääteisen kotoutumistyön ostamisesta aluksi 50 % htv Jämsän kaupungilta.

AVI:n osarahoittaman Nuorten työpajan ryhmätoiminta supistui rahoittajan ja lainsäädännön muutosten vuoksi. Yhdessä työllisyysalueen kanssa on kuitenkin kehitetty uusia toimintamuotoja. Yksilöohjaus ja verkostotyö toteutuivat suunnitellusti ja tavoittivat kohderyhmänsä.

Työttömien osuus työvoimasta pysyi 13 prosentin tuntumassa vuonna 2025. Vaikka selkeää myönteistä käännettä ei vielä nähty, voidaan tilannetta pitää torjuntavoittona sekä Pirkanmaan että naapurikuntien tilanteeseen verrattuna. Mänttä-Vilppulan työpaikkarakenne on herkkä suhdanteille, joten myös käänne parempaan voi tapahtua nopeasti. Joulukuussa 2025 työttömiä oli 510, kun vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana heitä oli 465. Työttömistä yli 57 prosenttia oli miehiä, ja pitkäaikaistyöttömiä oli 163. Avoimia työpaikkoja oli joulukuussa 2025 yhteensä vain 18.

Sisäiset tukipalvelut

Sisäiset tukipalvelut vastuualueena tuottavat koko kaupungille sekä konserniin kuuluville tytäryhtiöille palkka-, talous- ja tietohallinnonpalvelut. Sisäisten tukipalveluiden vastuualueen toimintakate vastaa 4,4 prosenttia koko kaupungin toimintakatteesta ja vuoden 2025 toteutuma on 24,7 prosenttia koko konsernipalveluiden toteutumasta. Vastuualue pysyi talousarviossa, tulos alittui 78.469,62 eurolla kokonaistoteutuman ollessa 968 293,38 euroa. Talousarvion alittamiseen vaikuttivat henkilöstökuluissa, aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa sekä vuokramenoissa (leasingkulut) tulleet säästöt. Laitehankinnoissa painotettiin kustannustehokkuuden lisäksi vastuullisuutta ja ekologisia arvoja ja hyödynnettiin toimittajasopimuksen mukaista mahdollisuutta lunastaa kunnostettuja laitteita.

Vuonna 2025 tukipalveluissa on keskitytty palveluiden digitalisoinnin edistämiseen. Kaupungin verkkokauppa on otettu käyttöön ja sen kautta hoidetaan tilapalveluiden, infrapalveluiden ja Autere-opiston laskutukset venepaikoista, autopaikoista, caravan-alueesta, ruokapalveluista sekä Autere-opiston kurseista. Autere-opiston kurssien laskutuksen osalta verkkokauppa säästää 25 000 euroa henkilöstökustannuksia ja myös tuottoa on saatu nostettua noin 10 000 eurolla, kun laskut eivät päädy saataviin ja luottotappiokirjauksiin. Ostoreskontran osalta digitalisaatiota on edistetty sopimuskohdennusten tarkennuksilla ja tilijakojen kautta, mitkä helpottavat laskujen käsittelyjen manuaalisia vaiheita. Vuoden lopussa valmisteltiin myös ostolaskudatan julkaisun edellyttämiä toimenpiteitä avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistämiseksi kaupungin hankintojen osalta. Vuoden aikana otettiin myös käyttöön muistiotositteiden sähköinen hyväksyntä. Konserniyhtiöiden taloushallinnon osalta tehtiin digitalisointia mm. laskutuksen osalta. Justiina Ateriapalvelut Oy:n kanssa päivitettiin palkka- ja taloushallinnon tukipalvelusopimusta ja kaikkien konserniyhtiöiden kanssa ict-palvelusopimusta.

ICT-käyttöympäristön toimintavarmuus ylläpidettiin keskeisten laitteiden uusimisella ja loogisten suojausmenetelmien päivittämisellä. Sähköpostimigraatio O365-siirtymään oli valmistelussa ja tietohallinnossa on haettu aktiivisesti keinoja toimintojen automatisointiin. Tällaisia ovat mm. vielä kesken oleva oppilastilien käyttäjätunnus-projekti yhteistyössä Opinsysin kanssa. Kaupungin tietovarantojen käytettävyyteen ja eheyteen on tehty parannuksia lisäämällä mm. varmistusten sijainteja. Tietosuojaohjeistukseen tehtiin päivitys viime vuonna ja koko henkilöstö veloitettiin allekirjoittamaan tietosuojasitoumus. Myös käyttöoikeuksienhallinnan ohjeistusta päivitettiin. Tietoturvan kehittämisen osalta käyttöön otettiin MFA-kirjautuminen kaikissa Microsoft pohjaisissa palveluissa. Havaitun sisäisen tietosuojajoikkeaman, mikä ilmeni käyttöoikeuksien valtuuttamattomana käyttönä, johdosta työasema - ja palvelinympäristön suojauksia vahvistettiin edelleen käytettävissä olevin loogisin keinoin ja teknisin ratkaisuin.

Hankintojen osalta käynnistettiin hankintojen suunnittelun ja hankintakalenterin käyttöönoton valmistelu. Hankintakalenterin tarkoituksena on parantaa avointa viestintää kaupungin tulevista hankinnoista ja näin mahdollistaa useampien tarjoajien osallistuminen kilpailutuksiin. Suunnittelu ja hankintakalenteri toimivat myös kaupungin sisäisessä toiminnassa hankintoja ohjaavina ja tehokkuutta ja hyvää hankintamenettelyä tukevinä työkaluina. Avoimuutta hankintojen osalta tulee myös tuomaan ostolaskujen osalta käynnistetty projekti avoimen ostolaskudatan julkaisemisesta.

Sisäisten tukipalveluiden alla työskentelevät talousjohtaja, tietohallintopäällikkö, pääkirjanpitäjä, talousasiantuntija, 2 toimistosihteeriä, ict-suunnittelija, ict-tukihenkilö ja 2 palkkakirjanpitäjää. Vastuualueen tilivelvollinen viranhaltija on talousjohtaja.

Sivistys ja kulttuurilautakunta

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan talousarviossa sitovia vastuualueita ovat sivistyspalvelut ja kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut. Palvelualueen sisältää seuraavat vastuuyksiköt: varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukiokoulutus, vapaan sivistystyön koulutus, kulttuuri- ja matkailupalvelut, kirjastopalvelut, nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Sivistys- ja kulttuurilautakuntaa johti vastuunalaisena viranhaltijana sivistysjohtaja.

Sivistys- ja kulttuurilautakunta alitti talousarvion toimintakatteen osalta 82 402 €

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan sitovan talousarvion toteutuminen

SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA (ulk. luvut)	TP2024	TA2025	TP2025
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	737 361,50	623 830,00	713 564,68
Maksutuotot	254 636,16	245 350,00	250 633,24
Tuet ja avustukset	690 773,80	268 620,00	398 139,50
Muut toimintatuotot	18 088,08	8 600,00	31 706,25
TOIMINTATUOTOT	1 700 859,54	1 146 400,00	1 394 043,67
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-11 225 314,53	-11 191 980,00	-11 347 522,48
Palvelujen ostot	-1 606 800,40	-1 502 467,00	-1 644 607,37
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-514 446,57	-584 710,00	-453 050,24
Avustukset	-683 738,82	-645 500,00	-661 903,90
Muut toimintakulut	-201 537,36	-205 340,00	-188 356,59
TOIMINTAKULUT	-14 231 837,68	-14 129 997,00	-14 295 440,58
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-12 530 978,14	-12 983 597,00	-12 901 396,91
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot	1 464,72		4 143,09
Muut rahoituskulut	-0,30		-6,46
Rahoitustuotot ja -kulut	1 464,42		4 136,63
VUOSIKATE	-12 529 513,72	-12 983 597,00	-12 897 260,28
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-300,07		-3 935,02
Poistot ja arvonalentumiset	-300,07		-3 935,02
TILIKAUDEN TULOS	-12 529 813,79	-12 983 597,00	-12 901 195,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-12 529 813,79	-12 983 597,00	-12 901 195,30
Sisäiset erät (netto)	-3 939 916,15	-4 107 370,00	-4 013 577,23

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan henkilöstösuunnitelman toteutuminen

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA (henkilötyövuosittain)				
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	TP 2023	TP 2024*	TA 2025	TP 2025
Sivistyspalvelut	2,5	2,5	2,5	2,5
<i>Varhaiskasvatus (4) Sivistysjohtaja</i>	45	34,06	34,06	32,3
<i>Määräaikaiset</i>	17	20,43	20,43	18,82
<i>Esi- ja perusopetus (4) Sivistysjohtaja</i>	100,8	95,3	95,3	92,52
<i>Määräaikaiset</i>	15,75	4,58	4,58	8,83
<i>Lukiokoulutus (4) Lukion rehtori</i>	10	9,75	9,75	11
<i>Vapaan sivistystyön koulutus (4) Sivistysjohtaja</i>	0,5	0,7	0,7	0,7
<i>Hanketyöntekijät</i>	1	1,15	1,15	1,15
<i>Määräaikaiset</i>	5			
Sivistyspalvelut, vastuualue yhteensä	197,55	168,47	168,47	167,37
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	0,5	0,5	0,5	0,5
<i>Kulttuuri- ja matkailupalvelut</i>	2	1,5	1,5	1,5
<i>määräaikaiset</i>	1	1	1	0,3
<i>Kirjastopalvelut</i>	7	6,62	6,62	6,62
<i>määräaikaiset</i>	0,6	0,4		
<i>Nuorisopalvelut</i>	3	3	3	3
<i>määräaikaiset</i>	1	1	1	1
<i>Liikuntapalvelut</i>	5	5	5	5,2
<i>määräaikaiset</i>	0	0	0	
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut, vastuualue yhteensä	20,1	19,02	18,62	18,82
Lautakunta yhteensä	217,65	187,49	187,09	186,19

*TP 2024 henkilöstömäärä ei ole sivistyspalveluiden osalta vertailukelpoinen aikaisempien vuosien henkilöstömäärän kanssa laskentatavan muutoksen vuoksi. Laskentatapaa on muutettu tarkemmaksi TA2025 laatimisen yhteydessä.

Sivistys- ja kulttuuritoimen hallinto

Vastuualueelle ei ollut määritelty toiminnallisia tavoitteita.

Sivistys- ja kulttuuritoimen hallinnon talousarvion toteutuminen

SIVISTYS- JA KULTTUURITOIMEN HALLINTO Uik.erät)	TP2024	TA2025	TP2025
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot			887,63
Tuet ja avustukset	618 614,71	168 350,00	275 425,55
TOIMINTATUOTOT	618 614,71	168 350,00	276 313,18
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-624 263,29	-369 560,00	-421 305,49
Palvelujen ostot	-88 386,53	-57 976,00	-77 638,36
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 494,39	-21 550,00	-17 932,82
Muut toimintakulut	-3 454,19	-660,00	-1 363,13
TOIMINTAKULUT	-742 598,40	-449 746,00	-518 239,80

TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-123 983,69	-281 396,00	-241 926,62
VUOSIKATE	-123 983,69	-281 396,00	-241 926,62
TILIKAUDEN TULOS	-123 983,69	-281 396,00	-241 926,62
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-123 983,69	-281 396,00	-241 926,62
Sisäiset erät (netto)	-12773.84	-6 030.00	-12 080.12

Viestintä

Kaupungin viestintä on sijoitettu sivistys- ja kulttuuripalveluiden palvelualueelle, mutta sen tehtävä on luonteeltaan poikkihallinnollinen ja tukee kaikkien palvelualueiden toimintaa.

Vuonna 2025 kaupungin viestinnän kehittämistä jatkettiin systemaattisesti. Vuoden aikana päivitettiin kaupungin viestintäohje vastaamaan paremmin nykyistä toimintamallia, jossa viestintävastuuta on hajautettu palvelualoille. Tavoitteena on vahvistaa periaatetta, jonka mukaan viestivät ensisijaisesti ne henkilöt, joilla on ajankohtaisin tieto käsiteltävästä asiasta. Kaupungin viestintätiimiin kuului vuoden lopussa noin 25 henkilöä eri palvelualoilta.

Vuoden aikana valmistui myös kaupungin Brändikirja, johon koottiin yhteen aiemmin tehty brändityö sekä tarkennettiin kaupungin brändin keskeisiä linjauksia ja visuaalisen viestinnän periaatteita. Päivitetty viestintäohje ja brändikirja hyväksyttiin kaupunginhallituksessa vuoden 2025 aikana. Näiden tavoitteena on yhtenäistää kaupungin viestintää, vahvistaa tunnistettavaa kaupunkikuvaa sekä tukea viestinnän laatua ja johdonmukaisuutta eri kanavissa.

Vuoden aikana viestinnässä panostettiin erityisesti kaupungin pito- ja vetovoimaa tukevien sisältöjen tuottamiseen. Sosiaalisen median kanaviin tuotettiin aktiivisesti teksti-, kuva- ja videosisältöjä, joista merkittävä osa toteutettiin kaupungin omana työnä.

Viestinnän vaikuttavuutta seurataan säännöllisesti sosiaalisen median kanavien, LinkedInin sekä verkkosivujen analytiikan avulla. Seurannassa tarkastellaan erityisesti tavoitavuutta, seuraajamääriä ja julkaisujen määriä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Vuonna 2025 kaupungin sosiaalisen median näkyvyys kasvoi merkittävästi ilman erillistä mainosbudjettia. Facebookissa julkaisujen kokonaiskatselukerrat nousivat noin 2,4 miljoonaan, mikä tarkoittaa noin 300 prosentin kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Myös seuraajamäärä kasvoi vuoden aikana noin 12 prosenttia ja ylitti asetetun kasvutavoitteen. Instagramissa julkaisujen katselukerrat nousivat yli 700 000:een ja seuraajamäärä kasvoi vuoden aikana noin 22 prosenttia. Tavoitavuuden kasvuun vaikutti erityisesti yksittäisten julkaisujen laaja orgaaninen näkyvyys. LinkedInissä julkaisujen määrä kasvoi 64 prosenttia vuoteen 2024 verrattuna. Kanavaa hyödynnettiin erityisesti työnantajakuvaa ja asiantuntijasisältöjä tukevassa viestinnässä. Kokonaisuutena kaupungin sosiaalisen median kanavien orgaaninen näkyvyys kehittyi erittäin vahvasti vuonna 2025 ja seuraajamäärien kasvutavoitteet ylitettiin useimmissa kanavissa.

Kaupungin verkkosivujen aktiivisten käyttäjien määrä oli vuonna 2025 noin 55 000, mikä oli vähemmän kuin edellisenä vuonna. Verkkosivujen kävijämäärän kehitys tunnistettiin keskeiseksi kehittämiskohteeksi, ja se korostaa hakukonelöydettävyyden sekä sisältöpohjaisen löydettävyyden kehittämisen merkitystä.

Vuoden 2025 loppupuolella viestinnässä alettiin valmistella kaupungissa ensimmäistä kertaa vuonna 2026 järjestettävien Asumisen Messujen viestintää. Valmisteluun kuului messuviestinnän suunnittelua, messukohteiden esittelyyn liittyvien sisältöjen tuotantoa sekä asumiseen ja kaupungin vetovoimaan liittyvien teemojen esiin tuomista kaupungin kanavissa. Messujen viestintä on keskeinen osa kaupungin vetovoima- ja markkinointiviestintää.

Sivistyspalvelut

Vastuualueen tilivelvollinen viranhaltija: Sivistysjohtaja

Sivistyspalveluiden vastuualueita ovat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukiokoulutus ja vapaan sivistystyön koulutus.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen toimintakatteen toteumaprosentti oli 98,15 % ja toimintakate alitti 54 412 eurolla talousarvion. Sijaiskulut rasittivat varhaiskasvatuksessa taloutta, koska henkilöstön määrä suhteessa lapsiin on lakisääteinen. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys päivitettiin joulukuussa 2025 sivistys- ja kulttuurilautakunnassa lukujen ja muuttuneen palveluntarjonnan osalta valtuuston antaman ohjeen mukaisesti. Mänttä-Vilppulan varhaiskasvatuksessa oli 234 lasta 31.12.2025. Heistä 6,41 % sai tehostettua tukea ja 0,43 % erityistä tukea.

Esi- ja perusopetus

Esi- ja perusopetuksen osalta pysyttiin kokonaisuuden osalta talousarviossa. Toimintakatteen toteumaprosentti oli 99,92 % ja toimintakate alitti vain 5 718 eurolla talousarvion.

Vuonna 2025 päivitettiin sekä esiopetuksen että perusopetuksen opetussuunnitelmat paikallisesti. Opetussuunnitelmatyön osalta tehtiin tiivistä yhteistyötä lähikuntien kanssa, joka huipentui elokuussa 2025 pidettyyn yhteiseen Veso-koulutuspäivään Mänttä-Vilppulassa.

Taustalla oli lakimuutokset, joiden seurauksena tukijärjestelmä uudistui 1.8.2025 alkaen esi- ja perusopetuksessa. Uuden lain myötä ryhmäkohtaisesta tuesta tuli ensisijainen. Oppilaat saavat tukiopestusta, opetuskielen tukiopestusta ja erityisopettajan tukea osana ryhmää ja normaalia opetusta – ilman erillisiä hallinnollisia päätöksiä. Tuen uudistus edellyttää panostamista koulun toimintakulttuurin sekä yhteisöllisten toimintamallien kehittämiseen. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki on koko koulun yhteinen asia.

Toiminnallisiin tavoitteisiin kuulunut yläkoulua ja lukiota koskenut kouluverkkopäätös tehtiin periaatepäätöksenä. Kaupunginvaltuusto teki toukokuussa 2025 periaatepäätöksen Mänttä-Vilppulan yläkoulun ja Mäntän lukion yhdistämisestä Koskelan yläkoulun alueelle (§ 38, 26.5.2025). Tavoiteaikatauluksi asetettiin elokuu 2028, ja samalla päätettiin käynnistää uuden koulurakennuksen hankesuunnittelu kaupunkikehityspalveluiden toimesta mahdollisimman pian.

Vuonna 2025 esi- ja perusopetuksessa oli 729 lasta. Heistä tehostettua tukea sai 22,1 % ja erityistä tukea 9,1 %. Elokuun alusta 2025 kolmiportainen tuki poistui, joten jatkossa oppilaat saavat joko ryhmäkohtaista tai oppilaskohtaista tukea.

Sivistyspalveluiden sitovan talousarvion toteutuminen

SIVISTYSPALVELUT (ulk. erät)	TP2024	TA2025	TP2025
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	410 542,25	343 240,00	414 906,03
Maksutuotot	254 326,16	245 350,00	250 633,24
Tuet ja avustukset	4 269,09		4 200,00
Muut toimintatuotot	8 486,85	600,00	4 607,80
TOIMINTATUOTOT	677 624,35	589 190,00	674 347,07

TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-9 666 922,99	-9 876 360,00	-10 029 653,66
Palvelujen ostot	-1 253 355,24	-1 192 162,00	-1 297 903,64
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-356 071,57	-445 490,00	-314 807,77
Avustukset	-268 890,44	-271 000,00	-241 526,58
Muut toimintakulut	-158 639,99	-160 300,00	-137 534,18
TOIMINTAKULUT	-11 703 880,23	-11 945 312,00	-12 021 425,83
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-11 026 255,88	-11 356 122,00	-11 347 078,76
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot	1 463,01		4 043,32
Muut rahoituskulut	-0,30		-6,46
Rahoitustuotot ja -kulut	1 462,71		4 036,86
VUOSIKATE	-11 024 793,17	-11 356 122,00	-11 343 041,90
TILIKAUDEN TULOS	-11 024 793,17	-11 356 122,00	-11 343 041,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-11 024 793,17	-11 356 122,00	-11 343 041,90
Sisäiset erät (netto)	-3 124 042,60	-3 261 160,00	-3 144 673,69

Sivistyspalveluiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Toiminnallisen tavoite suunnitelma vuonna	Mittari/indikaattorit	Lähtötaso / tavoitetaso		
Taloudellisesti tasapainoinen seutukaupunki					
Tasapainoinen talous kaiken päätöksenteon ja toiminnan taustalla	Tehdään puuttuva kouluverkko päätös koskien yläkouluja ja lukiota.	Mittarina käytetään päätettyä koulujen määrää ja koulujen toimipaikkojen määrää.	Kouluja on 3 ja ne sijaitsevat kahdessa eri kohteessa / tavoitetaso 2 koulua yhdessä kohteessa	Asia on vielä kesken. Periaatepäätös on kuitenkin jo tehty.	
Yhtenäinen ja yhteisöllinen taidekaupunki					
Yksi yhtenäinen kaupunki taajamien ja kaupunginosien perustana	Lasten yhteisöllisyyden kokemuksen lisääminen.	Mitataan vanhemmille suunnatussa varhaiskasvatuskyselyssä: "Lapseni ystävyyssuhteita tuetaan ja hän kokee kuuluvansa ryhmään."	3,4 / tavoitetaso 3,5	Tavoite toteutui. Kyselyn tulos oli 3,5.	
Yhtenäinen ja yhteisöllinen taidekaupunki					
Yksi yhtenäinen kaupunki taajamien ja kaupunginosien perustana Vahva Taidekaupunki – brändi Turvallisuus osa arkea Kaupungin eri toimijoiden, sidosryhmien ja kumppaneiden välinen tiivis yhteistyö kaupunkilaisten hyvän elämän mahdollistajana	Kuntalais-tyytyväisyyden lisääminen viestintää kehittämällä	Mitataan kuntalaiskyselyllä.	Kaupungin viestintä ja tiedotus asteikolla 1–5: 3,1 / tavoitetaso 4	Vuoden 2025 tulos 4,0	

Esiopetusoppilaat Tilastointipäivä 20.9.	2022- 2023	2023- 2024	2024- 2025	2025-2026
Vilppulankosken koulu	22	20	30	20
Kolhon koulu	5	3	3	-
Savosenmäen koulu	22	17	35	33
Koskelan alakoulun esiopetus (aiemmin Miinanhelmi)	15	19	0	-
Yhteensä	64	59	68	53

Tunnusluvut	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024	TP2025
Esiopetus €/oppilas, kaikki yhteensä	7 343	6 880	7 630	6159	6 560
Koskelan alakoulu (aiemmin Miinanhelmi) *	6 777	5 881	4 228	0	0
Savosenmäki	7 184	6 864	8 182	4 804	8 048
Vilppulankoski	6 923	6 384	8 681	7 600	5 934
Kolho**					

*Koskelan alakoulun (Miinanhelmen) esiopetus yhdistettiin syksyllä 2024 Savosenmäen esiopetukseen. Tämä on huomioitu kustannuslaskennassa.

**Kolhon koulun esiopetus siirtynyt elokuussa 2025 Vilppulankoskelle.

Oppilaskohtaisten kustannusten laskennassa on käytetty oppilasmäärien keskiarvoa vuoden 2024 ja 2025 tilastointipäivien luvuista. Laskelmissa on huomioitu myös sisäiset kustannukset.

Perusopetusoppilaat Tilastointipäivä 20.9.	2020- 2021	V	2021- 2022	V	2022- 2023	V	2023- 2024	V	2024 2025	V	2025 2026
Vilppulankosken koulu											
Kolhon koulu	190		162		164		164		150		159
Savosenmäen koulu	51		48		49		44		35		0
Vilppulan yhteiskoulu	282		266		260		250		241		233
Koskelan yläkoulu	122		138		124		135		114		123
Pienryhmä	143		157		147		146		145		143
	11		15		16		16		16		15
Yhteensä	799	13	786	0	760	30	755	14	701	6	673

(V=Valmistava opetus)

Tunnusluvut perusopetus	TP2022	TP2023	TP2024	TP2025
Perusopetus €/ oppilas kaikki yhteensä	9 044	9 603	10 063	10 877
Vilppulankosken koulu	9 322	9 111	9 457	10 646
Kolhon koulu	8 779	10 140	10 529	14 197
Savosenmäen koulu	8 310	8 852	8 826	9 181
Vilppulan yhteiskoulu	10 447	9 925	11 394	12 388
Koskelan yläkoulu	9 593	9 769	10 266	11 144
Pienryhmät	18 603	20 670	21 629	21 315

Oppilaskohtaisten kustannusten laskennassa on käytetty oppilasmäärien keskiarvoa vuoden 2023 ja 2024 tilastointipäivien luvuista. Laskelmissa huomioitu myös sisäiset kustannukset.

Kunnat voivat järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa 1–2-luokkalaisille ja erityisoppilaille, mutta velvollisuutta toiminnan tarjoamiseen ei ole. Kunta saa valtionosuutta perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen. Vuonna 2025 on järjestetty vain iltapäivätoimintaa.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuneet oppilaat					
31.12.2024	2021	2022	2023	2024	2025
Vilppulankosken koulu	14	15	22	18	14
Kolhon koulu	7	9	8	6	0
Savosenmäen koulu	24	21	22	33	33
Pienryhmä	5	4	4	3	1
Yhteensä	50	49	56	60	53

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen osalta talousarvio ylittyi, mutta opiskelijamäärä pysyi hyvällä tasolla. Syksyn tilastointipäivänä lukion opiskelijamäärä oli 150.

Mäntän lukio rakentuu Mäntän yhteiskoulun satavuotiselle perinnölle, mitä juhlistettiin näyttävästi vuoden 2025 aikana. 100-vuotisjuhlavuosi näkyi lukion ja yläkoulun arjessa ja Mänttä-Vilppulan kaupunkikuvassa monipuolisina teemapäivinä ja projekteina. Vuoden aikana toteutettiin muun muassa sarja historiallisia aamunavauksia, vanhan opetuksen, vanhojen pihapelien ja avoimien ovien päivät sekä entisten opiskelijoiden taidenäyttely. Tapahtumat toivat esiin koulun pitkän perinteen kaupungin kulttuuri- ja sivistyshistoriassa. Juhlavuosi huipentui päätapahtumiin: yhdistettyyn itsenäisyyspäiväaaton päiväjuhlaan ja ylioppilasjuhlaan sekä ohjelmalliseen iltajuhlaan Mäntän Klubilla. Tilaisuuksiin osallistui paljon nykyisiä ja entisiä opiskelijoita, henkilökuntaa, yhteistyökumppaneita ja kaupunkilaisia.

Juhlavuosi onnistui tavoitteessaan korostaa koulun satavuotista kasvatustehtävää ja vahvistaa kouluyhteisön ylpeyttä omista juuristaan. Monipuoliset tilaisuudet lisäsivät yhteisöllisyyttä ja vahvistivat oppilaitoksen identiteettiä.

Vuonna 2025 Mäntän lukiossa työskenteli yksi erityisopettaja. Vuoden 2025 lukion erityisopetuksen ja oppimisen tuen teemana oli valmistautua elokuussa 2025 voimaan astuneeseen lukiolain uudistukseen, jonka myötä oppimisen tuki, sisältäen erityisopetuksen, vahvasti asemaansa lukion arjessa. Uuden lukiolain tarkoituksena on taata kaikkien opiskelijoiden oikeus tukeen ja ohjaukseen opinnoissaan heti tuen tarpeen ilmetessä. Lakiuudistus mahdollistaa myös hallintopäätöksen tekemisen lukion erityisopetuksesta.

Vuonna 2025 Mäntän lukiossa pyrittiin luomaan toimivia käytänteitä lukion oppimisen tukeen ja erityisopetukseen sekä kehittämään eteenpäin ja vahvistamaan jo olemassa olevia tukimuotoja. Lukuvuoden 2024–2025 aikana noin kolmasosa lukion opiskelijoista sai oppimiseensa tukea Mäntän lukiossa.

Mäntän lukion Finest Future –opiskelijoiden määrä pysyi ennallaan vuonna 2025. Eu- ja ETA-alueen ulkopuolisten opiskelijoiden ottaminen lukioon vaikeutuu kuitenkin elokuusta 2026 alkaen, koska heiltä aletaan perimään lukukausimaksua.

Lukion opiskelijamäärät Tilastointipäivänä 20.9.	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026
Opiskelijat	130	149	163	150
Etäopiskelijat	0	0	0	
Yhteensä	130	149	163	150

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	TP2024	TP2025
Lukiokoulutus €/oppilas	10 771	9479	9111	10 154

Oppilaskohtaisten kustannusten laskennassa on käytetty oppilasmäärien keskiarvoa vuoden 2024 ja 2025 tilastointipäivien luvuista. Laskelmissa on huomioitu myös sisäiset kustannukset.

Vapaan sivistystyön koulutus

Autere-opistossa järjestettiin kevätlukukaudella 85 kurssia ja syyslukukaudella 80 kurssia. Toteutuneita opetustunteja oli kaikkiaan 4503 ja opiskelijoita 1021.

Autere-opisto järjesti elokuun 14. päivä lukuvuoden kurssien esittelytilaisuuden Mäntän kirjastossa. Samana päivänä julkaistiin uusi opinto-ohjelma ja kaupunkilaisilla oli mahdollisuus käydä kysymässä kursseista tietoja opiston henkilökunnalta ja opettajilta.

Autere-opistossa järjestettiin myös kotoutumiskoulutusta vuonna 2025. Koulutus alkoi tammikuussa ja se toteutettiin pääosin Vilppulan yhteiskoulun rakennuksessa. Opiskelijoita oli 20.

Hankkeet ja avustukset

Haettujen ja saatujen hanke- ja erityisavustusten tuella lisätään lasten ja nuorten sekä vapaan sivistystyön osalta aikuisten kuntalaisten hyvinvointia. Hankeavustusten avulla valtio myös korvaa kunnille lisätehtävistä aiheutuneita kustannuksia. Valtion myöntämällä hankeavustuksilla edistetään hallitusohjelman tavoitteiden ja periaatteiden toteutumista kunnissa. Opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa kuntien kehittämistyötä tutkimusten ja hankeraportoinnin kautta ja väliaikaiset avustukset saatetaan vakiinnuttaa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin.

Lähipalveluperiaatteen ja inklusiivimyönteisen ajattelun vahvistamiseen tarvitaan henkilöstön osaamisen, toiminnan arvioinnin ja tarvittavien tukitoimien jatkuvaa kehittämistä. Saaduilla valtion hankeavustuksilla kehitetään ja pilotoidaan toimintaa varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa sekä vapaassa sivistystyössä paikalliset olosuhteet ja erityispiirteet huomioiden. Harrastus- ja kerhotoiminnan avulla tuetaan yhteisöllisyyttä, lisätään osallisuuden kokemusta ja pyritään löytämään jokaiselle mielekästä tekemistä vapaa-ajalle, mikä tukee kokonaisvaltaista hyvinvointia joka elämänalueella.

Hankerahoituksissa kunnan omarahoitusosuus vaihtelee 0–40 % välillä riippuen avustuksen ehtoista. Hankkeiden haku on ympärivuotista ja avustusten käyttöajat määritellään avustuspäätöksessä. Yleistä on, että avustuksen käyttöaika ulottuu useammalle tilikaudelle. Vuonna 2025 valtion säästötoimien myötä hankeavustuksia on ollut haettavana vähemmän kuin aiempina vuosina.

Varhaiskasvatuksen hankkeet ja avustukset

Varhaiskasvatuksessa on ollut käytössä kaksi hankerahoitusta vuoden 2025 aikana.

Varhaiskasvatuksessa on hyödynnetty valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027, jolla on pystytty resursoimaan lisähenkilöstöä varhaiskasvatukseen vahvempaa tukea tarvitsevien lasten ryhmiin. Lisätty henkilöstöresurssi ja osaamisen kehittäminen mahdollistavat myös vanhemmuuden tukemisen ja yhteistyön syventämisen huoltajien kanssa.

Toinen käytössä ollut hankerahoitus on tukenut digitaalisen laadunarviointijärjestelmä Valssin käyttöönottoa vuoden 2025 aikana. Vuosittain koko varhaiskasvatuksen kasvatus- ja opetushenkilöstö osallistuu Valssin kautta tehtävään arviointiin. Henkilöstöllä on aktiivinen rooli arvioidessaan itsearviointien, tiimin pohdintakeskusteluiden ja koko päiväkodin yhteisten arviointikeskusteluiden kautta vuosittain valittavaa arviotavaa teemaa. Arviointiprosessin pohjalta sovitaan yhteiset kehittämiskohteet ja toimenpiteet kehittämisen edistämiseksi. Valssista on muodostunut hankeaikana yksi pysyvä varhaiskasvatuksen arvioinnin väline ja se on jatkossakin osa vuosittaista varhaiskasvatuksen laadunarviointia sekä kehittämistä.

Esi- ja perusopetuksen hankkeet ja avustukset

Esi- ja perusopetuksessa on ollut 12 eri hankerahoitusta vuoden 2025 aikana.

Esi- ja perusopetuksessa on hyödynnetty myös valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027. Avustuksella on pystytty resursoimaan lisähenkilöstöä esi- ja perusopetukseen tukea tarvitsevien lasten ja nuorten oppilasryhmiin. Taidekaupungin hanke esi- ja perusopetuksen tuen uudistuksen edellyttämän tiedonhallinnan kehittämiseen vuosille 2025–2026-avustuksella on tuettu oppimisen tuen uudistuksen täytäntöönpanoa hanketyöntekijän resurssilla. Erillisillä avustuksilla on tuettu kouluvalmentajatyötä, Liikkuva koulu ja Move!-mittaustoimintaa, koulun kerhotoimintaa sekä Harrastamisen Suomen mallin mukaista harrastustoimintaa. Yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa on haettu ja saatu koulunuorisotyön hankeavustuksia. BeActive -yhteistyökumppanuudella on lisätty hyvinvointia tukevaa liikkumista koulupäivään. Erikseen haettavana yleisavustuksena on tuettu esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa Suomi toisena kielenä – oppimäärän opetusta. Uimataidon kehittämiseen on saatu erityisavustusta vuoden 2025 lopulla ja avustus käytetään vuosien 2026–2027 aikana.

Lukiokoulutuksen hankkeet ja avustukset

Lukiokoulutuksessa on toteutunut yksi hanke vuoden 2025 aikana. Lukiokoulutuksen hankkeella on pilotoitu oppimisen tuen rakenteita vastaten samalla paikallisesti lukiokoulutuksen laki- ja opetussuunnitelmamuutoksiin. Avustuksen myötä on pystytty kehittämään ja lisäämään lukio-opiskelijoille annettavaa oppimisen tukea lukion erityisopettajan työnä sekä kehittämään lukiokoulutuksen oppimisen tukea laajasti.

Vapaan sivistystyön hankkeet ja avustukset

Vapaassa sivistystyössä on ollut käytössä kaksi eri hankeavustusta.

Nice10 Taidekaupunki 2025–2026 hankkeen tavoitteena on parantaa maahanmuuttajanaisten suomen kielen taitoa käytännönläheisen ja monikanavaisen oppimisen avulla, edistää osallisuutta paikallisyhteisössä verkostoitumalla yhdistysten, yritysten ja vapaaehtoistoiminnan kanssa,

tutustuttaa suomalaisen tasa-arvokulttuurin ja naisen asemaan, erityisesti työelämässä ja perhe-elämässä, lisätä hyvinvointitaitoja tarjoamalla tietoa terveydestä, jaksamisesta ja arjen hallinnasta.

Kansalaisopiston opintoseveliaavustus 2025 on tarkoitettu tukemaan opiskelijoita, erityisesti työttömiä, eläkeläisiä oppimisvaikeuksista kärsiviä ja maahanmuuttajia, alentamalla opintomaksuja vapaan sivistystyön koulutuksessa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Vastuualueen tilivelvollinen viranhaltija: Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden vastuuyksiköihin kuuluvat kulttuuri- ja matkailupalvelut, kirjastopalvelut, nuorisopalvelut ja liikuntapalvelut. Vastuualueen hallinnon kautta on toteutettu kaupungin vapaa-aikapalveluiden kokonaisuutta sekä järjestökoordinaatiota.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden sitovan talousarvion toteutuminen

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT (ulk. erät)	TP2024	TA2025	TP2025
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	326 819,25	280 590,00	297 771,02
Maksutuotot	310,00		
Tuet ja avustukset	67 890,00	100 270,00	118 513,95
Muut toimintatuotot	9 601,23	8 000,00	27 098,45
TOIMINTATUOTOT	404 620,48	388 860,00	443 383,42
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-934 128,25	-946 060,00	-896 563,33
Palvelujen ostot	-265 058,63	-252 329,00	-268 934,59
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-131 880,61	-117 670,00	-120 309,65
Avustukset	-414 848,38	-374 500,00	-420 377,32
Muut toimintakulut	-39 443,18	-44 380,00	-49 459,28
TOIMINTAKULUT	-1 785 359,05	-1 734 939,00	-1 755 774,95
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 380 738,57	-1 346 079,00	-1 312 391,53
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot	1,71		99,77
Rahoitustuotot ja -kulut	1,71		99,77
VUOSIKATE	-1 380 736,86	-1 346 079,00	-1 312 291,76
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-300,07		-3 935,02
Poistot ja arvonalentumiset	-300,07		-3 935,02
TILIKAUDEN TULOS	-1 381 036,93	-1 346 079,00	-1 316 226,78
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 381 036,93	-1 346 079,00	-1 316 226,78
Sisäiset erät	-803 099,71	-840 180,00	-856 823,42

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittari/indikaattorit	Lähtötaso/ tavoitetaso		
Taloudellisesti tasapainoinen seutukaupunki					
Tasapainoinen talous kaiken päätöksenteon ja toiminnan taustalla	Palvelut mitoitetaan vastaamaan tasapainottamisohjelmaa ja väestömäärää	Kirjaston lainamäärät Kirjastojen tapahtumien määrät Nuorisotilojen ja -ryhmätoiminnan kävijämäärät	134.000 / 130.000 50 / 45 8.500 / 8.200	136 236 51 8 478	
Yhtenäinen ja yhteisöllinen taidekaupunki					
Yksi yhtenäinen kaupunki taajamien ja kaupunginosien perustana	Asukashyvinvoinnin edistämien	Liikuntaneuvonnan kohdennettujen ryhmäohjausten määrä (muut kuin uimahalliin liittyvä ohjaustoiminta)	8 / 10	10	
		Nuorisopalveluiden yhteistyötapahtumat koulujen kanssa.	8 / 10	51	
		Kulttuurikasvatusohjelmassa toteutettujen vierailukohteiden määrät	80 / 95	0 90 (arvio, tiedonkeruu menetelmän uudistus keväällä 2026)	
Yhtenäinen ja yhteisöllinen taidekaupunki:					
Yksi yhtenäinen kaupunki taajamien ja kaupunginosien perustana	Palveluiden käytön edistäminen ja vaikuttavuuden mittaus	Kulttuuri- ja matkailutapahtumien kävijämäärät	95.000 / 100.000	100 000	
		Uimahallin kävijämäärät	37.000 / 38.000	39 896	
		Kuntosalien käyntimäärät (Parkkivuori ja Kolho)	15.000 / 16.000	21 000	
		Liikuntatilojen ryhmien käyttökerrat	400 / 420	430	

Kulttuuri –ja matkailupalvelut

Kulttuuri- ja matkailupalveluiden vastuunalaisena viranhaltijana toimi kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö.

Vuoden aikana palvelualueella oli käynnissä kolme laajaa kehityshanketta. Matkalla metsän sydämessä- hanke toteutettiin Ylä-Pirkanmaan kuntien (Juupajoki, Mänttä-Vilppula, Ruovesi ja Virrat) ja Keuruun alueella. Hanketta koordinoi Mänttä-Vilppulan kaupungin kulttuuri- ja matkailupalvelut. Verkostotyön tuloksena syntyi maaseutukuntien, osallistuvien yritysten ja toimijoiden tarinallistettu Matkalla Metsän Sydämessä -alue, jota on tarkoitus tuoda näkyväksi erityisesti kansainvälisessä matkailumarkkinoinnissa. Hanke toteutui osittain Euroopan maaseuturahaston ja Leader PoKo ry:n ja kumppanikuntien rahoittama. Hankkeen

kokonaiskustannukset hankekaudella 9.11.2023- 31.12.2025 oli yhteensä 99 931 €, josta julkinen tuki oli yhteensä 79 945 €.

Uusi Kuvataiteen valtakunta- hanke sai avustusta Suomen kulttuurirahastolta 50 000 € ja hankkeella toteutettiin Uusi Kuvataiteen valtakunta -näyttely Mäntässä 13.6-24.8.2025. Näyttelyyn tutustui 2 000 kävijää. Uusi Kuvataiteen valtakunta- hanke toteutetaan 1.6.2025-31.12.2026.

Taidekaupungin luovan kasvun keskus – Art Town Growth Lab- hankkeeseen saatiin rahoitusta Alfred Kordelinin säätiöltä yhteensä 210 000 € aikavälille 1.9.2025-30.9.2027. Hankkeen kokonaisbudjetti on 262 500 euroa. Hankkeeseen kuuluu omarahoitusosuutta 52 500 euroa, joka jakautuu vuosien 2025–2027 ajalle. Hankkeeseen on palkattu hankkeen ajaksi 1.9.2025 alkaen kaksi yhteisötaiteilijaa 60 % työajalla sekä kokoaikainen hankekoordinaattori. Vuonna 2025 aloitettiin työpajatyöskentely koulujen ja varhaiskasvatusyksiköiden kanssa. Kulttuuripuun (lasten ja nuorten kulttuurikasvatussuunnitelma) toteutus jatkui vuonna 2025. Art Town Growth Lab- hankkeen yhtenä keskeisenä tavoitteena on monipuolistaa ja vakiinnuttaa kulttuuripuun tarjontaa.

Kirjastopalvelut

Mänttä-Vilppulan kaupunginkirjaston toimipisteitä olivat Mäntän, Vilppulan ja Kolhon kirjastot. Kirjastolla oli vaihtuvia siirtokokoelmia terveyskeskuksen vuodeosastolla ja vanhusten palvelutaloissa sekä kotipalveluasiakkaita. Kirjastot tarjosivat tiloja opiskeluun, työskentelyyn, kansalaisten kohtaamisiin sekä järjestökokousten pitämiseen.

Kaupunginhallitus hyväksyi toukokuussa talouden tasapainottamisohjelmaan liittyen kirjastoverkkotyöryhmän laatiman Kirjastoverkkoselvityksen linjaukset, joiden mukaan Mäntän, Vilppulan ja Kolhon kirjastot jatkavat, mutta Kolhon kirjaston käyttöastetta seurataan.

Kirjastopalveluista vastuunalaisena viranhaltijana vastaa kirjastopalvelupäällikkö.

Nuorisopalvelut

Mäntän monitoimitalo Kirkkiksen ja Vilppulan nuorisotalo Paliksen aukioloaikoja laajennettiin nuorten toiveesta, niin että molemmat ovat 2 krt kuussa auki myös perjantaisin. Koulunuorisotyössä oli kohtaamisia keskimäärin 800 kuukaudessa. 1.12.2025 otettiin nuorisopalveluissa käyttöön uusi kirjaamisjärjestelmä Nuodo, johon kirjataan nuorten kohtaamiset tiloissa/ toiminnoissa. Kaikille Mänttä-Vilppulan peruskoululaisille järjestettiin elokuussa yhteistyössä muiden kaupungin toimijoiden ja yhdytysten kanssa harrastusfestarit. Kaiken kaikkiaan festarit tavoittivat 750 peruskoululaista. Festareiden yhteydessä toteutettiin myös lasten -ja nuorten foorumi, jossa lapset ja nuoret saivat äänensä kuuluviin kaupungin palveluihin liittyvissä teemoissa. Nuorisopalvelut olivat mukana myös 6lk:sten, 7lk:sten ja lukion ryhmätyksissä.

Yksi nuorisotoimen nuoriso-ohjaajan toimi lakkautettiin 1.12.2025 ja määräaikainen hankkeella työskennellyt kouluvalmentajan tehtävä vakinaistettiin 1.2.2026 alkaen. Vastuunalaisena viranhaltijana toimi nuorisosihteeri.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tehtävänä oli terveyttä, hyvinvointia ja omaehtoista liikuntaa edistävä toiminta yhteistyössä alueen seurojen ja yksityisten toimijoiden kanssa. Palveluiden toteuttamisessa ja suunnittelussa huomioitiin erityisryhmien liikunnalliset tarpeet ja esteettömyyden toteutuminen.

Liikuntasuunnitelman Liikkuva ihminen – Terve 2030 mukaan vuoden 2025 kehittämiskärkenä olivat lapset ja nuoret, uimahallin käytön edistäminen ja luonnossa liikkuminen.

Palvelutarjonnan keskiössä olivat suorituspaikat, joita ylläpidettiin kaupungin infrapalveluiden yhteistyöllä (Urheilukeskus, Parkkivuori, Mäntänvuori, kylien toimintapaikat Kolhossa ja Pohjaslahdella, korttelikentät, ulkoilualueet ja -reitit). Liikuntapalvelut suunnittelivat toiminnan eri kohteissa yhteistyössä seurojen kanssa ja asukkaille tiedottaen. Yhdistyksille liikunta-avustuksia myönnettiin 18 toimijalle ja avustuksia myönnettiin myös vähävaraisten perheiden lasten liikunnan tukemiseen.

Kaupunki toteutti kuntosaliuudistuksen Vilppulan Urheilutalon kuntosalille ja Kolhon kuntosalille kesällä 2025. Asiakastoiveiden perusteella saliin uusittiin laitteita 50.000,00 €:lla. Laitteiden uusimisen myötä, ladattujen kuntosalikorttien myynti kasvoi merkittävästi syksyä kohden (v. 2025 yht. 1072 kpl vrt v. 2024 yht. 878 kpl. Huomiona, että yli 65-vuotiaita maksuttoman kuntosalikortin hakeneita oli vuonna 2025 yhteensä 436 henkilöä.

Autereen polku –hankkeen 1. vaiheeseen saatiin Uudenmaan ELY-keskuksesta Suomi Liikkeelle – hankkeesta 50 % avustus (Hankkeen kokonaiskustannukset 120.000 €, joista avustuksen osuus 60 000 €). Uimahallilla toimintaa aktivoitiin kampanjoilla, tapahtumilla ja kuntoneuvontaa antamalla sekä vauva- ja perheuintia kehittämällä. Uimataidon edistämiseksi tehtiin yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa. Uimahallin kävijämäärä nousi 39 896 käyntikertaan, joka oli 2020-luvun paras kävijämäärä. Kesäajalla uimahallilla uusittiin lattia (pinnoite aiheuttanut paljon liukastumisia vaihdon jälkeen), allasvalot ja äänentoisto.

Seurapolku-hanke käynnistettiin syyskuun lopussa yhteistyössä paikkakunnan suurimpien junioritoimintaseurojen kanssa (KPK, Valo ja Tähti). Hankkeeseen saatiin avustusta Sisä-Suomen Avilta liikkuva Suomi-ohjelmasta 40 000 € avustusta, josta vuonna 2025 käytettiin 14 700 €. Hankeen kokonaiskustannukset ovat 50 000 €. Hankkeen tavoitteena on lyhentää polkua tulla mukaan seuratoimintaan. Hanke jatkuu 31.5.2026 saakka.

Jäähalli tarjosi kaupunkilaisille tilat monipuoliseen jäätliikuntaan. Kaupunki tuki halliyhtiön kokonaistoimintaa vuosittaisella 280.000 euron avustuksella.

Liikuntatoimijoiden seurafoorumi järjestettiin toukokuussa. Lisäksi kaupunki oli mukana sekä Kuntaliike-verkostossa (pienet ja keskisuuret kunnat) että naapurikuntien kanssa Sporttisydän-verkostossa.

Liikuntapalveluista vastaavana viranhaltijana toimi liikuntapalvelupäällikkö.

Kaupunkikehityslautakunta

Kaupunkikehityslautakunnan vastualueet ovat: Kaupunkisuunnittelu- ja lupapalvelut, Tilapalvelut sekä Infra- ja ympäristöpalvelut. Hallinto kattaa koko lautakunnan ja vastualueet. Vastualueet yhdessä muodostavat kaupunkikehityspalvelut, jota johtaa vastuunalaisena viranhaltijana kaupunkikehitysjohdaja.

Kaupunkikehityslautakunnan sitovan talousarvion toteutuminen

Vuosikate on 913 203 ennakoitua pienempi, lauhan talven ansiosta kulurakenne sähkön ja lämmitysenergian osalta pieni.

Tulosta laskevat arvonalentumisina ylimääräiset rakennusten alaskirjaukset

KAUPUNKIKEHITYSLAUTAKUNTA	TP2024	TA2025	TP2025
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	308 180,59	424 500,00	364 987,19
Maksutuotot	89 658,96	39 300,00	75 374,85
Tuet ja avustukset	55 370,79		51 063,21
Muut toimintatuotot	3 340 749,74	3 282 500,00	3 441 306,15
TOIMINTATUOTOT	3 793 960,08	3 746 300,00	3 932 731,40
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-3 115 458,33	-3 381 460,00	-3 226 158,70
Palvelujen ostot	-2 465 908,75	-2 689 320,00	-2 284 196,53
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 611 041,48	-2 711 350,00	-2 557 752,89
Avustukset	-101 844,92	-145 300,00	-103 511,53
Muut toimintakulut	-223 920,14	-207 815,00	-239 489,39
TOIMINTAKULUT	-8 518 173,62	-9 135 245,00	-8 411 109,04
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 724 213,54	-5 388 945,00	-4 478 377,64
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot	2 331,08		2 636,66
Muut rahoituskulut			-0,05
Rahoitustuotot ja -kulut	2 331,08		2 636,61
VUOSIKATE	-4 721 882,46	-5 388 945,00	-4 475 741,03
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 526 760,46	-2 704 320,00	-2 315 990,03
Arvonalentumiset	-1 731 842,43	-340 000,00	-559 971,49
Poistot ja arvonalentumiset	-4 258 602,89	-3 044 320,00	-2 875 961,52
TILIKAUDEN TULOS	-8 980 485,35	-8 433 265,00	-7 351 702,55
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-8 980 485,35	-8 433 265,00	-7 351 702,55
Sisäiset erät (netto)	4 072 413,48	4 187 260,00	4 099 094,17

Kaupunkikehityslautakunnan toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittari	Lähtötaso/ tavoitetaso/ vertailuluku		
Tasapainoinen talous kaiken päätöksenteon ja toiminnan taustalla	Sote- ja pelarakennusten yhtiöittäminen kokonaisuutena huomioiden, tavoitteena on mahdollisimman pieni vaikutus kaupungin toimintakatteeseen	Toimintakate	Vertailu: Toimintakate 2024 %	Yhtiöittäminen käynnissä	
Yritysmuuntoinen ajattelutapa – yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina	Hankintatoimen kehittäminen yhteistyössä yritysten kanssa elinvoimajaoston kautta; Hankintakalenterin käyttöönotto	Yrityskysely	Lähtötaso: Hankintakalenteri ei ole käytössä	Hankinta käynnissä. Aloitus v.2026	

Kaupunkikehityslautakunnan henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Henkilöstön määrä pysynyt samana, kaupunkikehitysjohdajan ja kiinteistöpäällikön työtä tehnyt sama henkilö kesästä lähtien. Kiinteistöpäällikön hakuprosessi käynnistetty joulukuussa.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA				
Kaupunkikehityslautakunta (htv)	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP2025
Hallinto, kaupunkikehitysjohdaja	1,4	1,4	2,4	2,4
Tilapalvelut kaupunkikehitysjohdaja	50,6	43	46	45
Kaupunkisuunnittelu- ja lupapalvelut kaupunkisuunnittelupäällikkö	5,95	4,6	5,6	5,6
Infra- ja ympäristöpalvelut Infrapalvelupäällikkö	15	15	15	15
Vakituiset yhteensä	72,95	64	69	69
Määräaikaiset				
Tilapalvelut		3*		
Infra- ja ympäristöpalvelut		0,75*	2,75	1
Kaupunkisuunnittelu- ja lupapalvelut		1	1	1,25*
Lautakunta yhteensä	72,95	68,75	72,75	71,25

*Sisältää kesätyöntekijät

Kaupunkikehityspalveluiden hallinto

Kaupunkikehityslautakunnan hallinnosta vastaa kaupunkikehitysjohdaja.

Henkilöstö: 2,5 htv (kaupunkikehitysjohdaja, lautakunnan sihteerin tehtävät (lupasihteerin) 40 %, toimistosihteerin)

Tilapalvelut

Vastuualueen tilivelvollinen viranhaltija: kaupunkikehitysjohdaja

Vastuualueen henkilöstö:45 htv.

Kiinteistönhoito ja kunnossapito

Tilapalvelut on hallinnoinut kaupungin rakennuksia ja tarjonnut tiloja eri palvelualueille, joita laskutetaan kiinteistöjen ylläpidosta sisäisellä vuokralla. Sisäinen vuokra sisältää käyttö- ja ylläpitokulut sekä osan pääomakuluista. Kiinteistöjen ylläpitoon on kuulunut kiinteistönhallinta, kiinteistönhoito sekä kiinteistöjen kunnossapito. Kiinteistöhoitopalvelut on huolehtinut päivittäisen kiinteistöjen toimivuuden, tehnyt ennakkohuollot sekä huolehtinut piha- ja viheralueista. Pihatyöt on toteutettu osittain infrapalvelut-vastuualueen resursseilla. Kunnossapidon tavoitteena on ollut huolehtia, että kiinteistö on käyttökunnossa ja kunnossapitotarpeet on huomioitu käyttäjien asettamat vaatimukset huomioiden. Kiinteistöjen ylläpidon haasteena on ollut kiinteistöjen käytettävyyden säilyttäminen sekä käyttäjien asettamien vaatimusten mukaisesti tehokkaiden tilaratkaisujen löytäminen ja ylimääräisistä kiinteistöistä luopuminen. Kiinteistöjen ja osakkeiden myyntiprosesseja aloitettu. Energiatehokkuustoimenpiteitä jatkettiin edelleen ja (hankinnoilla, käyttötekniikalla toimilla ja ohjeistuksella) saavutettiin pienempiä kulutuksia. Toimenpiteitä on jatkettu valaistuksen valonlähteiden muuttamisella LED valaisimiksi. Rakennusten kunnossapitoon koneiden ja laitteiden osalta täytyi panostaa suunniteltua enemmän, ennalta-arvaamattomien laiterikkojen vuoksi.

Siivous- ja ruokapalvelut

Siivouspalvelut

Siivouksen tavoitteena on varmistaa terveellinen, turvallinen ja viihtyisä toimintaympäristö kaikille käyttäjryhmille. Siivouspalvelut toteutetaan suunnitelmallisesti ja laadukkaasti siten, että tilojen hygienia- ja puhtaus vastaa käyttötarkoituksen vaatimuksia. Tavoitteena on ylläpitää tilojen puhtautta kustannustehokkaasti, hyödyntäen tarkoituksenmukaisia menetelmiä, ajanmukaisia välineitä ja ympäristöystävällisiä puhtaanapitotuotteita. Laadunvarmistus perustuu säännölliseen seurantaan, palautteen keräämiseen ja toiminnan jatkuvaan kehittämiseen. Puhtaanapitotarvikkeissa on vuoden aikana ollut nousua, tuotantokulujen ja raaka-aineiden noususta.

Ruokapalvelut

Ruokapalvelut ovat valmistaneet ateriat lasten, oppilaiden ja erityisryhmien tarpeisiin sekä henkilöstöruokailuun. Valmistuskeittöinä toimivat Koulukeskus, joka toimii myös lähettävänä keittiönä jakeluihin, Savosenmäen koulun keittiö sekä Miinanhelmen päiväkodin keittiö. Jakelukeittöinä toimivat Kolhon päiväkotin, Vilppulankosken päiväkotin ja elokuusta alkaen Vilppulan yläkoulun yksikkö. Elintarvikkeiden hintojen nousu on ollut maltillista.

Tilapalveluiden sitovan talousarvion toteutuminen

Vuosikate jäi alijäämältään arvioitua pienemmäksi 619 530 euroa, Vuosikatteen alijäämä arvioitua pienempi. Kustannussäästöihin päästy omantyyön osuutta nostamalla ja kuluseurannalla

TILAPALVELUT	TP2024	TA2025	TP2025
TULOSASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	50 844,93	108 000,00	113 601,24
Tuet ja avustukset	2 370,79		
Muut toimintatuotot	3 211 814,05	3 155 500,00	3 213 408,13
TOIMINTATUOTOT	3 265 029,77	3 263 500,00	3 327 009,37
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-2 053 586,56	-2 214 590,00	-2 083 641,87
Palvelujen ostot	-1 239 860,17	-1 324 138,00	-1 111 858,24
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 319 887,58	-2 434 200,00	-2 219 816,50
Muut toimintakulut	-180 208,96	-182 925,00	-186 686,95
TOIMINTAKULUT	-5 793 543,27	-6 155 853,00	-5 602 003,56
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 528 513,50	-2 892 353,00	-2 274 994,19
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot	2 081,44		2 172,17
Rahoitustuotot ja -kulut	2 081,44		2 172,17
VUOSIKATE	-2 526 432,06	-2 892 353,00	-2 272 822,02
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 407 517,63	-1 413 630,00	-1 335 266,49
Arvonalentumiset	-989 118,54	-340 000,00	-349 774,72
Poistot ja arvonalentumiset	-2 396 636,17	-1 753 630,00	-1 685 041,21
TILIKAUDEN TULOS	-4 923 068,23	-4 645 983,00	-3 957 863,23
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 923 068,23	-4 645 983,00	-3 957 863,23
Sisäiset erät (netto)	4 153 739,52	4 249 140,00	4 208 540,21

Tilapalveluiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittari/indikaattorit	Lähtötaso/tavoitetaso/vertailuluku	Toteutuminen
Tasapainoinen talous kaiken päätöksenteon ja toiminnan taustalla	Kiinteistöstrategian toteutus. Kaikille kaupungin omistamille kiinteistöille on kehittämissuunnitelma (salkutus). Tavoitteena on muun muassa nostaa niiden rakennusten käyttöasteita, jotka säilytetään omistuksessa ja luopua niistä rakennuksista, joiden käyttöaste on vähäinen ja/tai käyttökustannukset ovat suuret toimintaan nähden.	Ylläpito-kustannukset/kiinteistöjen määrä	Vertailutieto: Kaupungilla olevien kiinteistöjen humen (Trellum salkutusaineisto) (03.10.17) 61876m ² , 55067m ² (2.10.23) Tavoite: Humeru- ja kiinteistöjen määrä on pienempi kuin edellisenä tilikautena	Prosessi käynnissä. Kiinteistöjen ja osakkeiden myynnit valmistelussa.

Tasapainoinen talous kaiken päätöksen ja toiminnan taustalla	Sähkön ja lämmön käytön vähentäminen Energian käytön vähentämisen johtavien toimenpiteiden toteuttaminen.	Energiankulutus/vuosi Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen tavoitteiden toteuttaminen.	Vertailukelpoinen energiankulutus 2024	Valaisimien vaihdot Käynnissä. Kiinteistöjen energian käytön tarkempi seuraaminen.	
Palveluiden ja investointien kehittäminen ja Turvallisuus osatekijä	Taloudellisesti ja ympäristötehokkaasti tuotetut ruoka- ja puhtauspalvelut: Ruokalistat ruokasuositusten mukaisesti. Puhtauspalveluiden tuottaminen, asiakkaan toiminta ja muutokset huomioiden Siivouksen mitoituksen mukainen toiminta Ruokapalvelujen suunnittelu asiakkaat huomioiden, jotta ylijäämäruoka jäisi mahdollisimman vähäiseksi	Asiakaspalautekysely Laatukierrokset Asiakaskyselyt Asiakaspalaverit Ylijäämä ruoan punnitus ja seuranta	Asiakaskyselyn tulokset Sovitut puhtaustasot Ruokailijamäärät Hävikki ruoan määrä mahdollisimman pieneksi	Ruokapalvelujen asiakastyytyväisyyskyselyn vastaukset huomioiva uusi ruokalista ollut käytössä elokuusta. Ylijäämä ruoan myynti jatkuu. Siivouspalveluissa palvelukuvausten päivitys ja sopimusten laadinta valmistunut	

Kaupunkisuunnittelu ja lupapalvelut

Vastuualueen tilivelvollinen viranhaltija: Kaupunkisuunnittelupäällikkö

Vastuualueen henkilöstö: 5,6 htv. Kaupunkisuunnittelupäällikkö, maankäyttöinsinööri, paikkatietosuunnittelija, kartoittaja, rakennustarkastaja, lupasihteeri (60 %), avustava rakennustarkastaja (määräaikainen kiinteistöselvitys). Kesäaikana oli myös määräaikainen mittausapulainen n. 3kk. Tähän ei erikseen ollut varattu rahaa, mutta kaupunkisuunnittelupäällikkö aloittaessa huhtikuun puolella välissä voitiin säästyneillä henkilöstökuluilla palkata tarpeellinen apu maastomittauksiin.

Kokonaisuutena kaupunkisuunnittelu- ja lupapalveluiden ulkoinen tulos oli 217 917 euroa parempi kuin arvioitu. Lupa- ja myyntituottoja saatiin yli 40 000 euroa enemmän kuin arvioitu. Samalla saatiin avustusta julkiseen liikenteeseen ennakko-odotuksista huolimatta n. 52 000. Säästöä saatiin myös henkilöstöstä ja palvelujen ostoista.

Kiinteistö- ja mittauspalvelut

Vastuualueen taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Kiinteistönmuodostus- ja myyntituloja kertyi yli arvion johtuen uudesta etenkin Saskylle myydyistä 3 tilasta, tontista ja tontin määrälalasta. Lisäksi Pohjaslahdelta myytiin kaksi tilaa vierekkäin, jotka ovat osayleiskaavassa AOM-tontteja, lisäksi yksi lisämaatontti myytiin Mäntästä.

Maanvuokrauksesta saatavat tulot vastasivat lähes edellivuoden tuloja. Yksi uusi maanvuokrasopimus on Sassisssa lentokoetoimintaa varten tehty lyhytaikainen maanvuokraus. Vuonna 2025 uusittiin kaksi lyhytaikaista maanvuokrasopimusta pidempiaikaisemmiksi maanvuokriksi: Sassiin purjehdusseuralle pidempiaikainen maanvuokrasopimus Sassinniemen sataman alueelle, kuten myös Mäntän keskustaan Henneminkadulle viereisen kerrostaloyhtiön omistaman roskakatoksen maanvuokrasopimus, sillä katos sijaitsee kaupungin omistamalla maalla. Lisäksi Pumpumestarin maanvuokrasopimus teollisuustontilla siirrettiin toiselle toimijalle, kuten myös Ratakadun grillin maanvuokrasopimus.

Vuonna 2025 pellonvuokrasopimuksia uusittiin kaksi kappaletta.

Yksikkö keskittyi edelleen erillisiin tonttijakoihin ja näiden sekä määräalojen lohkomoitumisiin, joista suurin osa oli yksityisten tahojen omistamien kiinteistöjen tonttien lohkonomia. Vuonna 2025 tehtiin kaksi tontin lohkomista ja kaksi tonttijaon muutosta. Yksikkö keskittyi lisäksi erinäisiin pohjakarttamittauksiin, infran ja rakentamisen mittauksiin sekä paikkatiedon ylläpitoon ja kehittämiseen.

Vuonna 2025 kaupunki päätti hankkia Maanmittauslaitokselta haettavalla katualuetoimituksella asemakaavan mukaisen katualueen kaupungin omistukseen Vilppulassa Savonlinnantien varrelta, sekä yleistä aluetta (puistoalue) Vilppulan Väkkärävuorelta. Toimitukset ovat vielä kesken. Tämän lisäksi ostettiin etuosto-oikeutta käyttäen Mäntän entisen virastotalon tontti hintaan 600 e. Muutoin kaupunki ei hankkinut lisää maata vuonna 2025.

Kaupungin rekisterinpitoalueella, entisen Mäntän kaupungin alueella, toimitusinsinöörinä toimii maankäyttöinsinööri, entisen Vilppulan kunnan alueella Maanmittauslaitos ylläpitää kiinteistörekisterinpitoa. Kiinteistöinsinöörin lakisääteisiä tehtäviä hoitaa edelleen kaupungin ja maanmittauslaitoksen tekemän sopimuksen ja Maanmittauslaitoksen määräyksen perusteella rekisteri-insinööri Petri Koskinen (DI) 1.7.2023 lähtien.

Kiinteistönmuodostuksen toimitusten määrään vaikutti vuonna 2025 osittain se, että maankäyttöinsinööri teki virkaa toimittavana kaupunkisuunnittelupäällikkönä alkuvuoden, ja tarvittavat yleisten alueiden lohkomitukset siirtyivät myöhemmin tehtäviksi.

Kaavoituksen sekä kiinteistö- ja mittaus-toimen taksat uudistettiin ja päivitettiin seutukunnan tasolle vuonna 2025, johtuen osaltaan mm. Maanmittauslaitoksen kiinteistörekisteritodistusten taksan hintamuutoksista ja kaavoituksen tarpeista.

Vuoden 2025 budjetin mukaisesti hankittiin uusi GNSS-laite tiimin käytettäväksi, vaihtaen edellisen ja vanhemman laitteen samalla pois.

Kiinteistönmuodostaminen 2021–2025

Toimenpidelaji	2021	2022	2023	2024	2025
Tontin lohkominen	1	1	4	4	2
Yleisen alueen lohkominen	5	7	5	1	
Tunnusmuutos	1	3			
Laadun muuttaminen	2	1		2	
Kiinteistöjen yhdistäminen	3	2	1		
Rasitetoimitus		1	1		
Muu toimitus	4	5			
Yhteensä	16	20	11	7	2

Tonttien myynnit/vuokraukset 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
AO, AP	1	2 /		2	
Lisämaatontit*		7 / 2	14	2	3
Teollisuustontit		/ 2	/1	3	/1
M-alueita	1				
AK	1	1			/1
P, K					
YS	1	1			
AR	2	4 /2			/1
Muu	/ 9	/ 4	/1		4+määräala (SASKY)/1

*) Lisämaatontit myydään ilman rakentamisvelvoitetta, aloitettu vuonna 2022.

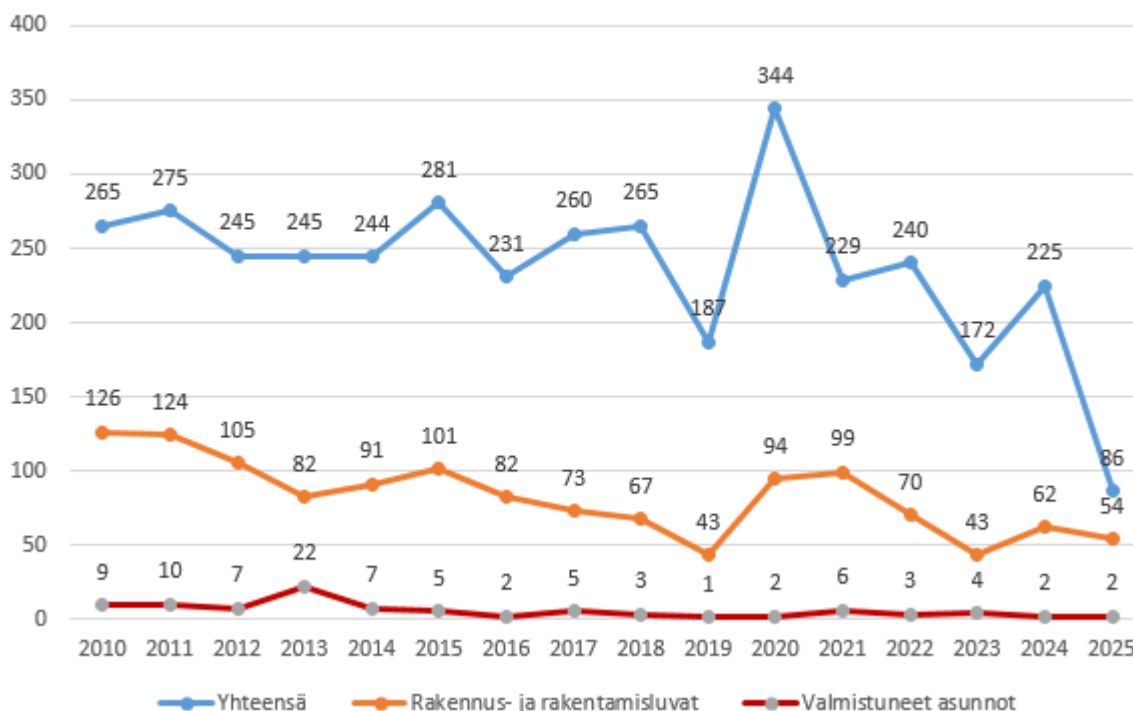
Kaupunkisuunnittelu ja kaavoitus

Vuonna 2025 valmistui Mustanlahden Nälkäkallion asemakaava, joka sai lainvoiman 5/2025. Tulevien vuosien investointeihin on varattu rahaa alueen infran suunnittelua ja toteuttamista varten. Tämä lisää teollisuustonttien tarjontaa Mustanlahden alueelta Jämsään vievän pääväylän varrelta. Vireillä on myös Mäntän tehtaan asemakaavamuutos, joka oli luonnoksena nähtävillä 7.1.2025 saakka. Kaavatyön on tarkoitus jatkua tavoitteiden selkiytyessä vuoden 2026 aikana. Kaava laaditaan konsulttityönä ja kaavan loppuun saattamiseksi oli varattu rahaa vuodelle 2025, joka jäi siltä osin käyttämättä. Vuonna 2025 vireille tuli myös Vilppulan sahan itäpuolen asemakaavamuutos, joka eteni ehdotusvaiheeseen loppuvuodesta 2025. Kaava laaditaan konsulttityönä, jonka tilaajana toimii Metsä Fibre Oy. Kaupunki on ohjannut kaavan laadintaa ja valmistellut sitä päätöksentekoon. Kaavoituspalveluissa laadittiin vuonna 2025 omana työnä Vilppulankosken ja sataman kehittämissuunnitelma, johon oli varattuna rahaa konsulttityötä ajatellen. Vuoden aikana hankittiin omaa tuotantoa varten ohjelmisto ja uusittiin tietokone, jolle ei ollut varattu rahaa, mutta säästyneitä konsulttipalkkioita voitiin käyttää tähän.

Rakennusvalvonta

Uuden rakentamislain voimaantulo (1.1.2025) sai aikaan muutoksia, joiden vuoksi lupaneuvonta lisääntyi, mutta käsittelyyn tulevien lupien määrä pieneni. Toimepideluvat poistuivat lupamuotona ja lupakynnys nousi, kun alle 30 m² rakennuksia ja alle 50 m² katoksia sai rakentaa ilman rakentamislupaa. Myös ilmoitusmenettely poistui. Tämä on lisännyt neuvonnan tarvetta, sillä esimerkiksi kaavaa tulee yhä noudattaa vaikka itse rakennus olisi luvasta vapautettu. Kaikenkaikkiaan lupia myönnettiin 86 kpl kun vuonna 2022 niitä myönnettiin 240 kpl. Rakentamislupia myönnettiin 54 kpl kun vuonna 2022 niitä myönnettiin 70 kpl.

Rakennusvalvonnat luvat (kpl)

Rakennusrekisterin tarkistusprojektiä on jatkettu ja se on määrä saattaa valmiiksi vuoden 2028 loppuun mennessä. Työ on edennyt Vilppulan eteläisiin osiin olosuhteiden salliessa ja Mäntän keskustajamaan, mikäli esim. lumitilanne tai kelirikko on niin vaatinut.

Joukkoliikennepalvelut

Joukkoliikennepalvelut käsittävät palveluliikenteen, ostetut linja-autovuorot, sekä ELY-keskuksen järjestämän seudullisen joukkoliikenteen. Koulukuljetuksista vastaa sivistyspalvelut. Lisäksi kesäisin on ollut yhteistyössä Serlachius-museoiden kanssa tarjolla kaupunkipyöräpalvelu, joka vuonna 2025 alkoi toukokuun lopussa ja kesti lokakuulle.

Palveluliikenne KYTY on kaupungin järjestämää joukkoliikennettä täydentävää kaikille avointa liikennettä taajaman ulkopuolella. Palveluliikenteen tarkoituksena on tavoittaa kauppa-, virasto ym. palvelut. Reittejä on 4 kpl (ma-to ja pe).

Vuodelle 2025 ei oltu tuloihin merkitty joukkoliikenteen avustusta sen saamisen epävarmuudesta johtuen. Avustusta haettiin ja sitä saatiin n. 52 000 euroa. Palveluliikenteen ja ostoliikenteen yhteiskustannus vuonna 2025 oli 120 196 e.

Seudullinen joukkoliikenne

ELY-keskuksen järjestämää joukkoliikennettä on 5 reitillä; Mänttä-Ruovesi, Tampere-Orivesi-Juupajoki-Mänttä-Vilppula, Keuruu-Mänttä, Mänttä-Jämsä ja Mänttä-Halli. Näistä kustannuksista 30 % tulee kaupungin maksettavaksi, paitsi Keuruun osalta 15 %. Jämsän ja Hallin reitillä tehdään yhteistyötä Keski-Suomen ELY-keskuksen ja Jämsän kaupungin kanssa, näistä kustannuksista kaupunki maksaa 15 %. Nämä kustannukset olivat kaikkiaan 88 222 €.

Kaupunkisuunnittelu- ja lupapalveluiden sitovan talousarvion toteutuminen

KAUPUNKISUUNNITTELU- JA LUPAPALVELUT (ulk.erät)	TP2024	TA2025	TP2025
TULOSSELÄMÄ			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	106 549,14	99 500,00	104 681,39
Maksutuotot	89 658,96	39 300,00	75 374,85
Tuet ja avustukset	53 000,00		51 063,21
Muut toimintatuotot	111 355,55	115 000,00	170 209,30
TOIMINTATUOTOT	360 563,65	253 800,00	401 328,75
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-355 169,52	-389 750,00	-380 714,35
Palvelujen ostot	-360 504,02	-422 626,00	-348 546,86
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 588,29	-10 500,00	-14 034,78
Muut toimintakulut	-11 777,71	-8 840,00	-20 203,77
TOIMINTAKULUT	-734 039,54	-831 716,00	-763 499,76
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-373 475,89	-577 916,00	-362 171,01
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot	199,75		392,55
Rahoitustuotot ja -kulut	199,75		392,55
VUOSIKATE	-373 276,14	-577 916,00	-361 778,46
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-4 280,00	-2 500,02
Poistot ja arvonalentumiset		-4 280,00	-2 500,02
TILIKAUDEN TULOS	-373 276,14	-582 196,00	-364 278,48
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-373 276,14	-582 196,00	-364 278,48
Sisäiset erät (netto)	-45 143,70	-38 740,00	-43 753,68

Kaupunkisuunnittelu- ja lupapalveluiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittari/indikaattorit	Lähtötaso/ tavoitetaso/ vertailuluku		
Yritysmuotoinen ajattelutapa – yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina	Liike- ja teollisuustonttien markkinointi ja näkyvyyden lisääminen Mustalahden alueella	Myytyjen/vuokrattujen tonttien määrä	Tavoitetaso: Yksi myyty/ vuokrattu tontti	Ammattikoulun viereinen alue on myyty SASKY:lle.	
Monipuolisen asumisen mahdollistaja	Uudistuneen tonttimarkkinoinnin tavoitteiden vaikutusten seuranta	Myytyjen tonttien määrä	Tavoitetaso: Yksi myyty tontti Varattuna yksi tontti lisämaaksi	Tontteja myyty lisämaaksi	
Monipuolisen asumisen mahdollistaja	Rakennusvalvonnan sujuvuus ja nopea lupakäsittely sekä ennakoiva ohjaus (uuden rakennuslain vaikutukset)	Rakennuslupien määrä Käsittelyaika	50 % vuoden 2022 määrästä Käsittelyaika 1 kuukausi	Rakennuslupia n.77 % vuoden 2022 määrästä Käsittelyaika pääsääntöisesti 2-3 viikkoa	

Infra ja ympäristöpalvelut

Vastuualueen tilivelvollinen viranhaltija: Infrapalvelupäällikkö

Vastuualueen henkilöstö: 15 htv. Infrapalvelupäällikkö, liikuntapaikkamestari, puistotyönjohtaja, koneenkuljettaja 2, puistotyöntekijä 4 ja liikuntapaikkahoitaja 6. Kesäaikana oli palkattuna puistotöihin 9 koululaista kuukauden mittaisissa ajanjaksoissa sekä neljä 6 kuukauden mittaisissa ajanjaksoissa kausityöntekijöitä.

Infra- ja ympäristöpalvelut -vastuualueeseen kuuluu infran rakennuttaminen ja ylläpito: kadut, puistot, yleiset alueet, torit, matonpesupaikat, satamat, metsät, yksityistiet, liikuntapaikat, Vilppulan koskikalastus sekä ympäristöterveydenhuolto ja ympäristösuojelu.

Tilikauden tulos talousarvioon nähden on plussalla 175.525 €. Tulot jäivät noin 25.000 € alle talousarvion.

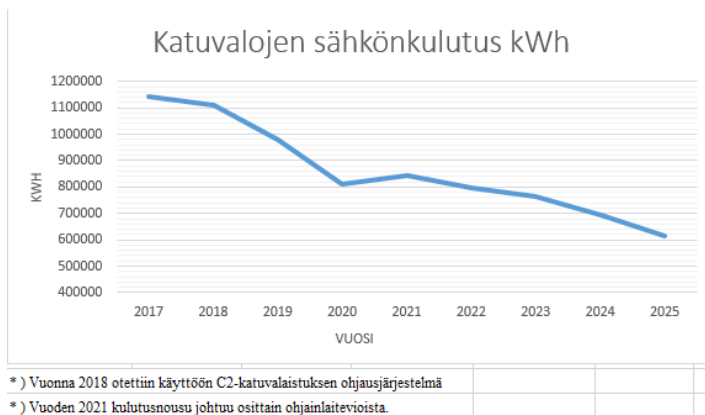
Kadut	102	km
Katuvalot	3300	kpl
Jk/pp	47	km
Uimarannat	3	kpl
Satamat	7	kpl
Leikkipaikat	32	kpl
Liikuntapaikat	25	kpl

Kadut

Kustannuspaikka on vastannut liikenne- ja yleisten alueiden ylläpidosta. Mäntän alueella 1/3 teiden talvikunnossapidosta hoidettu omalla kalustolla ja loput yksityisten urakoitsijoiden toimesta. Vilppulassa ja Kolhossa talvikunnossapito ostettu kokonaisuudessaan ulkopuolisilta urakoitsijoilta. Kesäkunnossapito hoidettu Mäntän alueella pääasiassa omalla kalustolla, Vilppulassa omalla kalustolla ja ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta ja Kolhossa pääosin ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta etäisyydestä johtuen.

Katuvaloja vaihdettiin vähemmän energiaa kuluttaviin LED-valaisimiin mm. Keikanniementielle, Sillanpäänkadulle, Länsitorikadulle, Itätorikadulle, Tehtaankadulle ja R Erik Serlachiuksenkadulle.

Kuvassa on katuvalojen sähkönkulutuksen seuranta 2017–2025.

Puistot ja yleiset alueet (sis. torit, pihat ja leikkipaikat, matonpesupaikat ja koskikalastus)

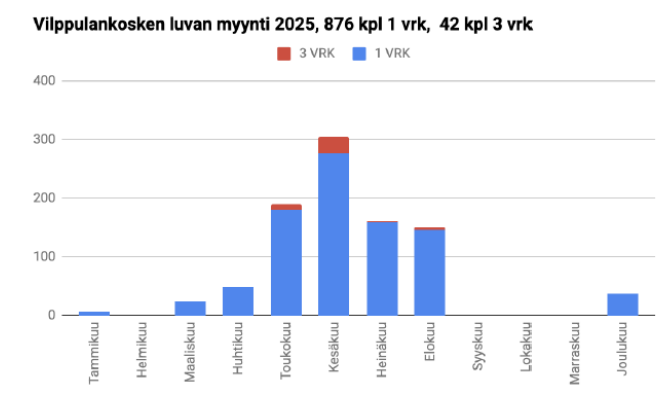
Kustannuspaikka on vastannut mainittujen alueiden ylläpidosta: yleisestä siisteydestä, viihtyisyydestä ja turvallisuudesta. Kustannuspaikka on vastannut mainittujen alueiden ylläpidosta: yleisestä siisteydestä, viihtyisyydestä ja turvallisuudesta. Kaupunkikuvan siisteyteen ja parantamiseen kiinnitetty edelleen erityistä huomiota. Resurssien vähäisyyden takia painopistealueet olivat taajamien keskustat. Muilla alueilla on ollut vääjäämättä hoitotason laskua. Kustannuspaikka on vastannut myös kaupungin kiinteistöjen vihertöistä ja osittain myös muutamien kiinteistöjen käsin tehtävistä talvikunnossapitotoista.

Kulutuspalvelulain määräämät toimenpiteet toteutettiin julkisilla leikkikentillä ja koulujen ja päiväkotien leikkipaikoilla. Lisäksi vastuualue on myynyt palvelua Juupajoen kunnalle leikkipaikkojen tarkastuksista.

Toripaikat, venepaikat ja matkailuvaunualueen paikat siirrettiin osittain kaupungin verkkokauppaan.

Vilppulan satamassa kesäaikana matkailuvaunuja 412 yötä, teltpaikkoja 27 yötä, vierasveneitä 51 yötä ja Pohjaslahden satamassa 19 yötä. Tuloja yhteensä 11.560 € alv 0 %.

Vilppulankosken Ravintola Oy huolehtii koskikalastuksen istutuksista ja koskikalastuslupien myynnistä sopimuksen mukaisesti. Koskikalastus isännöitsijänä toimii sopimuksen mukaisesti Heikki Holsti ja hänelle kuuluu koskikalastuksen kehittäminen sekä Vilppulan koskikalastuksen kotisivujen ylläpito. Koskikalastuslupia voi myös ostaa koskikalastuksen kotisivujen kautta. Lupien myyntitulot olivat 14.582 € (alv 0 %). Tulot menevät erilliselle koskikalastuksen tilille ja tuloilla istutetaan koskeen mm. lohen poikasia ja lohen mätiä.

Taulukon laatinut koskikalastusisännöitsijä Heikki Holsti.

Metsät ja yksityistiet

Vilppulan alueen metsäsuunnitelma on valmistunut vuonna 2021 ja Mäntän alueen vuonna 2018. Suunnitelmat sisältävät yhteensä noin 560 hehtaaria metsämaata, mihin sisältyy myös puistometsiä.

Hakkuita tehtiin mm. Vuohijoenniemen ja Kukkarokiven alueilla.

Kunnossapitoavustuksia myönnettiin 90 tiekunnalle. Kolmelle yksityistielle myönnettiin peruseräavustusta.

Liikuntapaikat

Kustannuspaikka on vastannut siitä, että kaupungin eri liikuntapaikat, uimarannat ja satamat ovat asiakkaiden käytettävissä turvallisesti ja asianmukaisesti kulutuspalvelulain mukaisesti. Liikunnan kehittämishankkeet ja hyvinvointityö on siirretty pääasiassa kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluille.

Pohjaslahden urheilukentän, venesataman ja hiihtoladun hoidon tekee sopimuksen mukaisesti vastiketta vastaan Pohjaslahden Kyläyhdistys Puhuri Ry. Kolhossa Vihuri Ry tekee ladut sekä ilta- ja viikonloppuhoidot jääkaualolla sopimuksen mukaisesti vastiketta vastaan.

Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristösuojelu (Keurusselän ympäristölautakunta ja ympäristönsuojelujaos)

Keuruun, Jämsän, Mänttä-Vilppulan ja Virtain kaupunkien sekä Kuhmoisten ja Ruoveden kuntien yhteisen Keurusselän ympäristölautakunnan sekä Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien yhteisen Keurusselän ympäristönsuojelujaoston isäntäkuntana toimii Keuruun kaupunki. Ympäristölautakunnan tehtävänä on elinympäristöön vaikuttavin toimenpitein edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia. Lautakunta huolehtii kansanterveyslain (66/1972) 1 §:ssä ja terveyshuoltolain (1326/2010) 21 §:ssä mainittujen lakien mukaisista ympäristöterveydenhuollolle määrätyistä tehtävistä Keuruun, Jämsän, Mänttä-Vilppulan ja Virtain kaupunkien sekä Kuhmoisten ja Ruoveden kuntien osalta ja käyttää niissä lautakunnalle annettua päätösvaltaa.

Keurusselän ympäristönsuojelujaoston tehtävänä on edistää ympäristön säilymistä ekologisesti kestäväenä, arvoiltaan monimuotoisena, viihtyisänä ja virikkeellisenä. Ympäristönsuojelujaosto huolehtii kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lainsäädännössä säädettyistä tehtävistä toimialueensa Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien osalta ja käyttää niissä jaostolle annettua päätösvaltaa. Ympäristönsuojeluviranomainen on myös lainsäädännön mukainen kunnan maaineslupa- ja valvontaviranomainen.

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto laskuttaa yhteistyökunnilta yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kuntien maksuosuuden asukaslukujen mukaisessa suhteessa lukuun ottamatta eläinlääkintää, jossa 25 % maksuosuudesta määräytyy kunnassa olevien maidontuotantotilojen lukumäärän perusteella.

Infra- ja ympäristöpalveluiden sitovan talousarvion toteutuminen

INFRA- JA YMPÄRISTÖPALVELUT (ulk.erät)	TP2024	TA2025	TP2025
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	150 786,52	217 000,00	146 704,56
Muut toimintatuotot	17 580,14	12 000,00	57 688,72
TOIMINTATUOTOT	168 366,66	229 000,00	204 393,28
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-706 702,25	-777 120,00	-761 802,48
Palvelujen ostot	-865 544,56	-942 556,00	-823 791,43
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-284 565,61	-266 650,00	-323 901,61
Avustukset	-101 844,92	-145 300,00	-103 511,53
Muut toimintakulut	-31 933,47	-16 050,00	-32 598,67
TOIMINTAKULUT	-1 990 590,81	-2 147 676,00	-2 045 605,72

TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 822 224,15	-1 918 676,00	-1 841 212,44
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot	49,89		71,94
Muut rahoituskulut			-0,05
Rahoitustuotot ja -kulut	49,89		71,89
VUOSIKATE	-1 822 174,26	-1 918 676,00	-1 841 140,55
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 119 242,83	-1 286 410,00	-978 223,52
Arvonalentumiset	-742 723,89		-210 196,77
Poistot ja arvonalentumiset	-1 861 966,72	-1 286 410,00	-1 188 420,29
TILIKAUDEN TULOS	-3 684 140,98	-3 205 086,00	-3 029 560,84
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 684 140,98	-3 205 086,00	-3 029 560,84
Sisäiset erät (netto)	-36 182,34	-23 140,00	-65 692,36

Infra- ja ympäristöpalveluiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittari/indikaattorit	Lähtötaso/tavoitetaso/vertailulukku		
Palveluiden ja investointien kehittäminen kestäväällä tavalla	Katuvalaisinten vaihto vähemmän energiaa kuluttaviin LED-valoihin 100 kpl	Vaihdettujen valaisinten määrä	Vaihdettujen valaisinten määrä ja energian kulutus	Toteutunut	
Palveluiden ja investointien kehittäminen kestäväällä tavalla	Katujen, yleisten alueiden ja liikuntapaikkojen hoito.	Kuntalaiskysely	Kuntalaiskysely 2024 / mediaani arvosana 2	Ei toteutunut	

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Talousarvio	Ta-muutos	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	2025	2025	2025	2025 01-12	
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	1.330.870	500.000	1.830.870,00	1.918.763,48	-87.893,48
Maksutuotot	284.650		284.650,00	326.008,09	-41.358,09
Tuet ja avustukset	442.020	30.000	472.020,00	658.332,55	-186.312,55
Muut toimintatuotot	3.291.100		3.291.100,00	3.478.012,40	-186.912,40
TOIMINTATUOTOT	5.348.640	530.000	5.878.640,00	6.381.116,52	-502.476,52
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-16.243.130	-206.630	-16.449.760,00	-16.227.795,89	-221.964,11
Palvelujen ostot	-6.329.580	147.450	-6.182.130,00	-5.796.357,68	-385.772,32
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.357.650	-15.000	-3.372.650,00	-3.029.529,64	-343.120,36
Avustukset	-2.029.800	-175.000	-2.204.800,00	-2.324.064,62	119.264,62
Muut toimintakulut	-539.095	10.000	-529.095,00	-324.930,54	-204.164,46
TOIMINTAKULUT	-28.499.255	-239.180	-28.738.435,00	-27.702.678,37	-1.035.756,63
TOIMINTAKATE/ JÄÄMÄ	-23.150.615	290.820	-22.859.795,00	-21.321.561,85	-1.538.233,15
Verotulot	26.618.000		26.618.000,00	25.865.587,29	752.412,71
Valtionosuudet	703.686	664.584	1.368.270,00	1.400.681,00	-32.411,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	50.000		50.000,00	134.164,65	-84.164,65
Muut rahoitustuotot	68.000		68.000,00	148.289,42	-80.289,42
Korkokulut	-689.000		-689.000,00	-435.442,93	-253.557,07
Muut rahoituskulut	-2.000		-2.000,00	-133,94	-1.866,06
Rahoitustuotot ja -kulut	-573.000		-573.000,00	-153.122,80	-419.877,20
VUOSIKATE	3.598.071	955.404	4.553.475,00	5.791.583,64	-1.238.108,64
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2.734.970		-2.734.970,00	-2.331.554,66	-403.415,34
Arvonalentumiset	-340.000		-340.000,00	-559.971,49	219.971,49
Poistot ja arvonalentumiset	-3.074.970		-3.074.970,00	-2.891.526,15	-183.443,85
TILIKAUDEN TULOS	523.101	955.404	1.478.505,00	2.900.057,49	-1.421.552,49
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos				56.027,46	-56.027,46
Varausten ja rahastojen muutokset				56.027,46	-56.027,46
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	523.101	955.404	1.478.505,00	2.956.084,95	-1.477.579,95

Verotulojen toteutuminen

	TA	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö-
	2025	2025 01-12		%
Kunnan tulovero	18.307.000,00	18.244.382,79	62.617,21	99,66
Kiinteistövero	3.368.000,00	2.987.191,30	380.808,70	88,69
Osuus yhteisöveron tuotosta	4.943.000,00	4.634.013,20	308.986,80	93,75
Verotulot	26.618.000,00	25.865.587,29	752.412,71	97,17

Tuloverojen perusteet 2021–2025

Verovuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, 1000 €	Muutos %
2021	22,50 %	159 859	1,0
2022	22,50 %	162 239	1,5
2023	9,86 %	177 459	9,4
2024	9,9 %	181 082	2,7
2025	9,9 %	190 585	5,2

Kiinteistöveron perusteet verovuosina 2020–2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,10 %	1,10 %	1,10 %	1,10 %	1,10 %	1,10 %
Vakituinen asuinrakennus	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %
Muut asuinrakennukset	1,15 %	1,15 %	1,15 %	1,15 %	1,15 %	1,15 %
Voimalaitosrakennus	1,40 %	1,40 %	1,40 %	1,40 %	1,40 %	3,1 %

Valtionosuuksien toteutuminen

	TA	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö-
	2025	2025 01-12		%
Valtionosuudet				
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-1.153.411,00	-1.121.635,00	-31.776,00	97,25
Verotuloihin perustuva valt.os.tasaus	2.605.933,00	1.965.067,00	640.866,00	75,41
Kunnan opetus ja kulttuuritoim.muut vos.	-1.090.000,00	-372.728,00	-717.272,00	34,2
Verotulomenetysten kompensatio	1.005.748,00	929.977,00	75.771,00	92,47
Valtionosuudet	1.368.270,00	1.400.681,00	-32.411,00	102,37

Investointiosan toteutuminen

	TA 2025	Toteutuma 2025 01-12	Poikkeama	Käyttö- %
Taidehankinnat				
INVESTOINTIMENOT	-15.000,00	-13.000,00	-2.000,00	86,67
Maa-alueet				
INVESTOINTIMENOT	-100.000,00		-100.000,00	
INVESTOINTITULOT				
INVESTOINNIT NETTO	-90.000,00	10.138,50	-100.138,50	-11,27
Avainjärjestelmän uusiminen				
INVESTOINTIMENOT	-50.000,00	-14.406,67	-35.593,33	28,81
Autereen polku (1. vaihe)				
INVESTOINNIT				
INVESTOINTIMENOT	-160.000,00	-120.306,21	-39.693,79	75,19
INVESTOINTITULOT	80.000,00	60.153,11	19.846,89	75,19
INVESTOINNIT NETTO	-80.000,00	-60.153,10	-19.846,90	75,19
Tehtaankadun ja Länsirantatie risteysjär				
INVESTOINTIMENOT	-200.000,00	-254.658,97	54.658,97	127,33
Myllyrannan alueen kehittäminen				
INVESTOINTIMENOT	-70.000,00	-65.396,56	-4.603,44	93,42
Katiskalahden laiturit				
INVESTOINTIMENOT	-80.000,00	-54.800,00	-25.200,00	68,5
Lybeckin liiteri				
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN		19.250,00	-19.250,00	
INVESTOINTITULOT		19.250,00	-19.250,00	
INVESTOINNIT NETTO		19.250,00	-19.250,00	
Katiskalahdenkadun peruskorjaus				
INVESTOINTIMENOT	-550.000,00	-426.316,92	-123.683,08	77,51
Hulevesiverkoston eriyttäminen				
INVESTOINTIMENOT	-60.000,00	-53.040,39	-6.959,61	88,4
Uuden koulun selvitykset				
INVESTOINTIMENOT	-130.000,00	0	-130.000,00	
Päällystyöt				
INVESTOINTIMENOT		-106.126,19	106.126,19	
Katuvalaistus				
INVESTOINTIMENOT	-50.000,00	-29.857,76	-20.142,24	59,72
Mustalahden Kiertoliittymä				
INVESTOINTIMENOT	-600.000,00	-41.585,03	-558.414,97	6,93
Vilppulan Sahatien päällystys				
INVESTOINTIMENOT	-70.000,00	0	-70.000,00	
Mustalahdenkatu				
INVESTOINTIMENOT	-150.000,00	-78.629,98	-71.370,02	52,42
Koskelan keskuskeittiö				
INVESTOINTIMENOT	-100.000,00	0	-100.000,00	

Uimahallin lattia pinnoitus				
INVESTOINTIMENOT	-100.000,00	-104.843,30	4.843,30	104,84
Uimahallin äänentoisto				
INVESTOINTIMENOT	-15.000,00	-17.531,05	2.531,05	116,87
Koulukeskuksen äänentoisto				
INVESTOINTIMENOT	-30.000,00	0	-30.000,00	
Mittauslaitteen GPS-antenni				
INVESTOINTIMENOT	-22.000,00	-15.000,00	-7.000,00	68,18
Infran huoltoauto				
INVESTOINTIMENOT	-60.000,00	-60.753,68	753,68	101,26
Infran ruohonleikkuri				
INVESTOINTIMENOT	-25.000,00	-24.690,00	-310	98,76
Parkkivuori, urheilulaitteet				
INVESTOINNIT NETTO	-50.000,00	-50.000,00		100
Opasteet ulkoilureiteille				
INVESTOINNIT NETTO	-20.000,00	0	-20.000,00	
Parkkivuoren kuntoratojen valaistus				
INVESTOINTIMENOT	-30.000,00	-35.855,99	5.855,99	119,52
Latukone				
INVESTOINTIMENOT	-250.000,00	-161.000,00	-89.000,00	64,4
Vilppulan paloaseman pellettikattila				
INVESTOINTIMENOT	-25.500,00	-25.600,00	100	100,39
Tulostaulunäytöt				
INVESTOINTIMENOT	-30.000,00	-29.590,00	-410	98,63
Pohjaslahden sataman maalaituri				
INVESTOINTIMENOT	-60.000,00	-52.269,50	-7.730,50	87,12
Puisto-osaston huoltoauto				
INVESTOINTIMENOT	-30.000,00	-26.215,14	-3.784,86	87,38
Sarapihan palv.keskus IV-jäähdytyslaitte				
INVESTOINTIMENOT	-80.000,00	-67.801,23	-12.198,77	84,75
INVESTOINNIT				
<i>Investointimenot</i>				
<i>Oma rakentaminen</i>		-46.981,91	46.981,91	
<i>Muut investointimenot</i>	-3.212.500,00	-1.882.292,66	-1.330.207,34	58,59
<i>Investointimenot</i>	-3.212.500,00	-1.929.274,57	-1.283.225,43	60,06
<i>Investointitulot</i>				
<i>Käyttöomaisuuden myynti</i>	10.000,00	10.138,50	-138,5	101,39
<i>Rahoitusosuudet investointeihin</i>	80.000,00	79.403,11	596,89	99,25
<i>Investointitulot</i>	90.000,00	89.541,61	458,39	99,49
<i>Investoinnit netto</i>	-3.122.500,00	-1.839.732,96	-1.282.767,04	58,92

Merkittävimpien investointien tapahtumat:

- Tehtaankadun ja Länsirantatien risteysalueen muutostyöt toteutuivat suunnitelman mukaisesti
- Katiskalahdenkadun saneeraus jäi asfaltointia ja vihertöitä vaille kesken. Hanke saatetaan loppuun keväällä 2026
- Latukone-investoinnissa päädyttiin lautakunnassa käytetyn latukoneen hankintaan uuden sijasta
- Mustanlahden kiertoliittymän rakentamissuunnitelma valmistui.
- Uimahallin lattian pinnoitus
- Sarapihan palvelukeskuksen IV-jäähdytyslaitteisto

Poikkeamat määrärahoihin:

- Mustanlahdenkadun rakentamiseen varattiin 150.000 € määräraha. Toteutunut 78.630 €.
- Tehtaankadun ja Länsirantatien rakentamiseen varattiin 200.000 € määräraha. Hanke ylittyi 54.438 € johtuen lisääntyneistä louhinnoista ja hulevesilinjojen saneeraamisesta.
- Katiskalahdenkadun saneeraukseen varattiin 550.000 € määräraha. Vuoden 2025 kustannukset ovat 426.317 €. Kun hanke saadaan keväällä 2026 valmiiksi, kustannukset ovat noin 107.000 €. Hanke kokonaisuudessaan alittui noin 17.000 €.
- Vilppulan sahatien päällystyksen varattiin 70.000 € määräraha. Hanke ylittyi 36.126 € lisääntyneistä jyrsinnoista ja tasausmassasta johtuen.
- Katiskalahden laituriin varattiin 80.000 € määräraha. Toteutui 54.800.
- Latukoneeseen varattiin 250.000 € määräraha. Toteutui 161.000 €.
- Uimahallin lattian pinnoitus varattu 100 000 € toteutui 104 843 € lattiapohjan korjaukseen meni arvioitua enemmän massaa ja työtä
- Sarapihan palvelukeskus IV-jäähdytyslaitteisto varattu 80 000 € toteutui 67 801 €

Seuraaviin hankkeisiin ei kirjautunut kuluja:

- Opasteet urheilureiteille. Varattu 20.000 € määräraha.
- Uuden koulun selvitykset, varattu 130 000 € määräraha
- Koskelan keskuskeittiö, varattu 100 000 € määräraha
- Koulukeskuksen äänentoisto, varattu 30 000 € määräraha

Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA	Budjetti 2025	Bu-muutos 2025	Budjetti + muutos	Toteutuma 2025 01-12	Poikkeama
RAHOITUSLASKELMA TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	3.598.071	955.404	4.553.475	5.791.583,64	-1.238.108,64
SATUNNAISET ERÄT					
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-30.000		-30.000	-101.912,88	71.912,88
TOIMINNAN RAHAVIRTA	3.568.071	955.404	4.523.475	5.689.670,76	-1.166.195,76
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-3.037.000	-175.500	-3.212.500	-1.929.274,57	-1.283.225,43
RAHOITUSOSUUDET					
INVESTOINTIEN PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TULOT	50.000	30.000	80.000	79.403,11	596,89
	40.000		40.000	112.051,38	-72.051,38
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2.947.000	-145.500	-3.092.500	-1.737.820,08	-1.354.679,92
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	621.071	809.904	1.430.975	3.951.850,68	-2.520.875,68
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET				-428.787,88	428.787,88
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS				-108.333,35	108.333,35
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				-537.121,23	537.121,23
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS				-7.530.562,96	7.530.562,96
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS				3.250.000,00	-3.250.000,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET				-4.280.562,96	4.280.562,96
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET					
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUUTOS				55.753,96	-55.753,96
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS					
SAAMISTEN MUUTOS				327.207,75	-327.207,75
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS				-58.259,95	58.259,95
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				324.701,76	-324.701,76
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				-4.492.982,43	4.492.982,43
RAHAVAROJEN MUUTOS	621.071	809.904	1.430.975	-541.131,75	1.972.106,75
KASSAVARAT 31.12.				1.878.738,22	-1.878.738,22
KASSAVARAT 1.1.				2.419.869,97	-2.419.869,97
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0		-541.131,75	541.131,75

Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	Tilinpäätös 2025		Tilinpäätös 2024	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 918 763,48		1 482 106,77	
Maksutuotot	326 008,09		344 295,12	
Tuet ja avustukset	658 332,55		1 117 318,16	
Muut toimintatuotot	<u>3 478 012,40</u>	6 381 116,52	<u>3 362 590,54</u>	6 306 310,59
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-13 125 438,81		-12 804 409,98	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-2 713 411,74		-2 828 146,10	
Muut henkilösivukulut	-388 945,34		-305 103,71	
Palvelujen ostot	-5 796 357,68		-5 375 981,33	
Aineet, tarvikkeet tavarat	-3 029 529,64		-3 138 284,71	
Avustukset	-2 324 064,62		-1 509 208,36	
Muut toimintakulut	<u>-324 930,54</u>	<u>-27 702 678,37</u>	<u>-605 935,01</u>	<u>-26 567 069,20</u>
Toimintakate		-21 321 561,85		-20 260 758,61
Verotulot		25 865 587,29		26 938 799,40
Valtionosuudet		1 400 681,00		855 037,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	134 164,65		132 924,56	
Muut rahoitustuotot	148 289,42		183 206,60	
Korkokulut	-435 442,93		-494 680,18	
Muut rahoituskulut	<u>-133,94</u>	<u>-153 122,80</u>	<u>-1 747,26</u>	<u>-180 296,28</u>
Vuosikate		5 791 583,64		7 352 781,51
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 331 554,66		-2 539 191,30	
Arvonalentumiset	<u>-559 971,49</u>	<u>-2 891 526,15</u>	<u>-1 970 151,66</u>	<u>-4 509 342,96</u>
Tilikauden tulos		2 900 057,49		2 843 438,55
Poistoeron muutos		56 027,46		4 150,00
Tilikauden tulos		<u>2 956 084,95</u>		<u>2 847 588,55</u>

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2025		2024	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	5 791 583,64		7 352 781,51	
Tulorahoituksen korjauserät	-101 912,88	5 689 670,76	-21 744,36	7 331 037,15
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 929		-1 586	
	274,57		114,14	
Rahoitusosuudet investointeihin	79 403,11		410 470,24	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>112 051,38</u>	<u>-1 737</u> <u>820,08</u>	<u>38 863,00</u>	<u>-1 136</u> <u>780,90</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		3 951 850,68		6 194 256,25
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-428 787,88		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	<u>-108 333,35</u>	-537 121,23	<u>136 060,62</u>	136 060,62
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 530		-4 880	
	562,96		562,96	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>3 250 000,00</u>	-4 280 562,96	<u>-450 000,00</u>	-5 330 562,96
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	55 753,96		2 541,24	
Saamisten muutos	327 207,75		-362 002,59	
Korottomien velkojen muutos	-58 259,95	324 701,76	-538 058,38	-897 519,73
Rahoituksen rahavirta		<u>-4 492</u> 982,43		<u>-6 092</u> 022,07
Rahavarojen muutos	-541 131,75	-541 131,75	102 234,18	102 234,18
Rahavarat 31.12.	1 878 738,22		2 419 869,97	
Rahavarat 1.1.	2 419 869,97	-541 131,75	2 317 635,79	102 234,18

Tase

TASE	2025	2024
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	60 778 274,93	61 292 946,89
Aineettomat hyödykkeet	30 928,39	34 244,08
Aineettomat oikeudet	17 122,00	34 244,08
Muut pitkävaikutteiset menot	13 806,39	0,00
Aineelliset hyödykkeet	32 503 080,30	33 551 557,80
Maa- ja vesialueet	5 823 236,01	5 833 374,51
Rakennukset	17 499 267,80	18 909 917,42
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 891 530,49	8 163 222,40
Koneet ja kalusto	542 702,39	285 231,70
Muut aineelliset hyödykkeet	231 352,31	218 352,31
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	514 991,30	141 459,46
Sijoitukset	28 244 266,24	27 707 145,01
Osakkeet ja osuudet	11 475 433,70	11 475 433,70
Muut lainasaamiset	16 638 485,59	16 101 364,36
Muut saamiset	130 346,95	130 346,95
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 272 000,95	6 140 340,45
Saamiset	3 393 262,73	3 720 470,48
Pitkäaikaiset saamiset	42 935,22	0,00
Siirtosaamiset	42 935,22	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	3 350 327,51	3 720 470,48
Myyntisaamiset	184 698,55	504 874,64
Lainasaamiset	594 914,63	531 346,99
Muut saamiset	265 726,71	356 064,38
Siirtosaamiset	2 304 987,62	2 328 184,47
Rahoitusarvopaperit	35 254,30	35 254,30
Osakkeet ja osuudet	35 254,30	35 254,30
Rahat ja pankkisaamiset	1 843 483,92	2 384 615,67
VASTAAVAA YHTEENSÄ	66 050 275,88	67 433 287,34

VASTATTAVAA	2025	2024
OMA PÄÄOMA	36 599 326,22	33 643 241,27
Peruspääoma	30 402 527,75	30 402 527,75
Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 240 713,52	393 124,97
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 956 084,95	2 847 588,55
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	56 027,46
Poistoero	0,00	56 027,46
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	206 554,40	150 800,44
Lahjoitusrahastojen pääomat	191 337,36	136 080,39
Muut toimeksiantojen pääomat	15 217,04	14 720,05
VIERAS PÄÄOMA	29 244 395,26	33 583 218,17
Pitkäaikainen	12 283 822,12	14 814 385,08
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	12 283 822,12	14 814 385,08
Lyhytaikainen	16 960 573,14	18 768 833,09
Joukkovelkakirjalainat	9 000 000,00	5 750 000,00
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	2 530 562,96	7 530 562,96
Ostovelat	1 424 095,68	1 419 544,99
Liittymismaksut ja muut velat	587 051,14	730 282,34
Siirtovelat	3 418 863,36	3 338 442,80
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	66 050 275,88	67 433 287,34

Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

Konsernituloslaskelma	2025	2024
Toimintatuotot	17 313 007,27	17 749 324,83
Toimintakulut	-42 627 130,96	-42 201 497,93
Osuus osakkuusyht voitosta	94 023,09	71 926,02
Toimintakate	-25 220 100,60	-24 380 247,08
Verotulot	25 865 587,29	26 938 799,40
Valtionosuudet	7 119 524,19	6 865 694,17
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	62 200,57	52 424,20
Muut rahoitustuotot	248 144,73	248 981,32
Korkokulut	-534 145,38	-590 217,61
Muut rahoituskulut	-9 206,94	-15 025,30
Vuosikate	7 532 003,86	9 120 409,10
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 241 404,03	-4 251 366,92
Arvonalentumiset	-633 943,66	-1 970 151,66
Satunnaiset erät	80 447,25	
Tilikauden tulos	2 737 103,42	2 898 890,52
Tilinpäätössiirrot	211,40	211,40
Tilikauden verot	-12 128,48	-24 204,66
Laskennallinen vero	1 449,46	2 120,41
Vähemmistöosuudet	-23 538,03	-31 818,20
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 703 097,80	2 845 199,47

Konsernin rahoituslaskelma

Konsernirahoituslaskelma	2025	2024
TOIMINNAN rahavirta		
Vuosikate	7 532 003,86	9 120 409,10
Satunnaiset erät	80 447,25	
Tilikauden verot	-12 128,48	-24 204,66
Tulorahoituksen korjauserät	-94 071,26	639 228,75
TOIMINNAN rahavirta	7 506 251,37	9 735 433,19
INVESTOINTIEN rahavirta		
Investointimenot	-4 818 773,98	-2 354 815,74
Rahoitusosuudet investointeihin	79 403,11	410 470,24
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	144 673,07	477 601,46
INVESTOINTIEN rahavirta	-4 594 697,80	-1 466 744,04
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 911 553,57	8 268 689,15
RAHOITUKSEN rahavirta		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-6 653,00
Antolainasaamisten vähennykset	92,21	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäys	771 948,29	-662 550,00
Pitkäaik. lainojen vähennys	-8 304 518,69	-5 681 200,62
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 125 432,69	-3 216 885,71
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-4 407 137,71	-9 560 636,33
Oman pääoman muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	81 976,25	203 781,90
Vaihto-omaisuuden muutos	33 482,58	522,98
Vaihto-omaisuuden muutos	58 196,35	-15 791,03
Saamisten muutos	398 784,07	74 861,52
Korottomien velkojen muutos	537 550,13	1 341 994,34
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 028 013,13	1 401 587,81
Rahoituksen rahavirta	-3 297 056,12	-7 961 919,62
Rahavarojen muutos	-385 502,55	306 769,53
Rahavarojen muutos		
RAHAVARAT 31.12.	6 526 868,74	6 912 371,29
RAHAVARAT 1.1.	6 912 371,29	6 605 601,76
RAHAVAROJEN MUUTOS	-385 502,55	306 769,53

Konsernitase

Konsernitase 2025		
VASTAAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	18 134,22	35 633,55
Muut pitkävaikutteiset menot	13 806,39	3 827,49
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 351 311,05	7 309 926,05
Rakennukset	36 223 271,07	36 523 901,63
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 405 132,42	15 562 297,58
Koneet ja kalusto	1 023 208,33	691 237,79
Muut aineelliset hyödykkeet	343 538,02	338 079,90
Ennakkomaksut ja keskenerä. hank.	648 869,31	1 522 043,06
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 587 142,43	1 533 886,55
Muut osakkeet ja osuudet	2 738 728,96	2 714 343,33
Muut saamiset	125 439,15	137 000,27
PYSYVÄT VASTAAVAT	65 478 581,35	66 372 177,20
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	186 386,58	191 913,69
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	110 121,00	168 317,35
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	6 465,09	4 908,71
Lyhytaikaiset saamiset	4 575 369,67	4 975 710,12
Rahoitusarvopaperit	1 686 906,12	1 597 993,30
Rahat ja pankkisaamiset	4 839 962,62	5 314 377,99
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 218 824,50	12 061 307,47
VASTAAVAA	76 883 792,43	78 625 398,36

VASTATTAVAA	2025	2024
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	30 402 527,75	30 402 527,75
Säätöiden ja yhdistysten peruspääomat	764 142,24	764 142,24
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	1 701 835,04	1 691 138,42
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	597 800,74	-2 326 337,21
Tilikauden yli-/alijäämä	2 703 097,80	2 845 199,47
OMA PÄÄOMA	36 169 403,57	33 376 670,67
VÄHEMMISTÖOSUUDET	829 400,47	812 330,69
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	393 117,54	365 162,07
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	17 968 935,40	19 913 900,81
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	1 864 277,37	1 858 100,49
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	12 274 927,63	14 371 776,17
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	7 383 730,45	7 927 457,46
VIERAS PÄÄOMA	39 491 870,85	44 071 234,93
VASTATTAVAA	76 883 792,43	78 625 398,36

LIITETIEDOT

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenuihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kiinteistöihin on kohdistettu tilinpäätöksen yhteydessä lisäksi valtuuston hyväksymiä lisäpoistoja rakennusten todellista arvoa vastaamaan yhteensä 559.971,49 euron edestä.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on taseessa merkitty hankintamenuon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Toimintakertomuksessa on esitetty vastuualueiden luvut sitovina ulkoisina lukuina tuloslaskelman toteutumisen yhteydessä. Toimintakertomuksessa palvelualueiden luvut on esitetty sisältäen sekä sisäiset, että ulkoiset menot ja laskennalliset erät antamaan kokonaisvaltaisen kuvan tulosalueen toiminnan rahoituksesta.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kaupunkikonsernin tytäryhteisöt (12 kpl). Kuntayhtymät (2 kpl), joissa kaupunki on jäsenenä, on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin kannalta olennaiset osakkuusyhteisöt, joita on kuusi kappaletta. Yhdistelemättä on jätetty viisi osakkuusyhteisöä ja yksi omistusyhteisyhteisö, joilla on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja –tasetta laadittaessa vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin, sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja yhdistettyjen kuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty KILA:n kuntajaoston konserniyleisohjeen 2021 mukaisesti käyttäen ns. sovellettua hankintamenomenetelmää.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi. Osakeyhtiömuotoisten tytärien poistosuunnitelmia ei ole oikaistu.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä konsernin kannalta olennaiset on yhdistelty sovelletulla pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä. Osakkuusyhteisöjen tilinpäätöksiä ei ole oikaistu kaupungin jaksotusperiaatteita vastaaviksi, koska tarvittavia tietoja oikaisujen tekemiseksi ei ole ollut saatavilla.

Kiinteistöverojen käsittely

Konserniyhteisöjen kaupungille maksamat kiinteistöverot on jätetty eliminoimatta olennaisuuden periaatteen mukaan.

Konsernirakenteen sisäiset muutokset

SASKY:n omistusprosentti laski 0,19 prosenttia, Ikaalisten ja Kokemäen lisäsijoitusten vuoksi. Vaikutus konsernin tulokseen -111.412,30 €.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tytäryhteisöjen edellisten tilinpäätösten epäolennaiset korjaukset on kirjattu vuoden 2025 tuotoiksi/kuluiksi. Oman pääoman muutos ei ole vertailukelpoinen edelliseen vuoteen johtuen konserniyhtiöiden yhtiötasoisista kirjauksista.

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Yleishallinto	1 665 996	1 490 487	1 054 341	811 491
Opetus- ja kulttuuripalvelut	2 413 186	2 631 823	1 394 044	1 700 860
Yhdyskuntapalvelut	8 644 243	8 690 234	3 932 731	3 793 960
Muut palvelut	4 589 583	4 936 781		
Yhteensä	17 313 007	17 749 325	6 381 117	6 306 311

7) Verotulojen erittely		
	2025	2024
Kunnan tulovero	18 244 383	18 767 379
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 634 013	5 092 965
Kiinteistövero	2 987 191	3 078 456
Muut verotulot		
Yhteensä	25 865 587	26 938 799

8) Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely		
	2025	2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	-1 121 635	-2 592 475
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 965 067	2 354 898
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-372 728	-569 742
Verotulomenetysten korvaus	929 977	1 662 356
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	1 400 681	855 037

9) Palvelujen ostojen erittely		
	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	497 948	438 149
Muiden palvelujen ostot	5 298 410	4 937 832
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	5 796 358	5 375 981

11) Selvitys suunnitelman mukaisista poistoista

Uusi poistosuunnitelma otettu käyttöön 1.1.2015. Vanhoihin hyödykkeisiin sovellettu aikaisempaa poistosuunnitelmaa

	Uusi/Vanha	Poistomenetelmä	%
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2/4	Tasapoisto	25,00 %
Aineettomat oikeudet	5/5	Tasapoisto	20,00 %
Liikearvo	2/4	Tasapoisto	25,00 %
Muut pitkävaikutteiset menot			
*Vesiosuuskuntien vesihuoltoavustukset	5/5	Tasapoisto	20,00 %
*ATK-ohjelmistot	2/4	Tasapoisto	25,00 %
*Muut pitkävaikutteiset menot	2/4	Tasapoisto	25,00 %

*) Edellä kohdassa "muut pitkävaikutteiset menot" poistoaika voi olla kuitenkin erityisestä syystä khall päätöksellä enintään 20 v (KPL§5-9)

Aineelliset hyödykkeet

Hallinto- ja laitosrakennukset

20 / 40

Tasapoisto

2,50

%

Tehdas- ja tuotantorakennukset

20 / 30

Tasapoisto

3,30

%

Talousrakennukset

10/15

Tasapoisto

6,60

%

Vapaa-ajan rakennukset

20 / 25

Tasapoisto

4,00

%

Asuinrakennukset

30 / 40

Tasapoisto

2,50

%

Maa- ja vesialueet

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot

15 / 20

Tasapoisto

5,00 %

Sillat, laiturit ja uimalat

10/15

Tasapoisto

6,60 %

Muut maa- ja vesirakenteet

15 / 15

Tasapoisto

6,60 %

Vedenjakeluverkosto

30 / 35

Tasapoisto

2,90 %

Viemäriverkko

30 / 35

Tasapoisto

2,90 %

Kolho-Vilppula-Mänttä runkovesi/viemäri

30 / 40

Tasapoisto

2,50 %

Sähköjohdot, muutoasemat, ulkovalaistulaitteet

15 / 15

Tasapoisto

6,60 %

Sähkö-, vesi yms laitosten laitoskoneet ja laitteet

15 / 15

Tasapoisto

6,60 %

Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet

15 / 15

Tasapoisto

6,60 %

Liikenteen ohjauslaitteet

10/10

Tasapoisto

10,00 %

Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet

10/10

Tasapoisto

10,00 %

Koneet ja kalusto

Kuljetusvälineet

4/5

Tasapoisto

20,00 %

Muut liikkuvat työkoneet

5/7

Tasapoisto

14,30 %

Muut raskaat koneet

10/12

Tasapoisto

8,30 %

Muut kevyet koneet

5/7

Tasapoisto

14,30 %

Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet

5/10

Tasapoisto

10,00 %

ATK-laitteet

3/4

Tasapoisto

25,00 %

Muut laitteet ja kalusto

3/4

Tasapoisto

25,00 %

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat

Käytön

mukaan

Ei

Arvo- ja taide-esineet

poistoaika

Ei

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

poistoaika

Ei

Pysyvien vastaavien sijoitukset

poistoaika

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	93 047	19 453	73 009	19 453
Rakennusten luovutusvoitot	0	4 871	0	4 871
Muut luovutusvoitot	18 413	9 699	28 904	
Luovutusvoitot yhteensä	111 460	34 023	101 913	24 324
Muut toimintakulut				
Luovutustappiot	111 412	745 178	0	2 580

Luovutustappiot yhteensä	111 412	745 178	0	2 580
---------------------------------	----------------	----------------	----------	--------------

14) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2025	2024
Osinkotuotot muista yhteisöistä	134 842	171 228
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Yhteensä	134 842	171 228

15) Erittely poistoeron muutoksista		
	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	56 027,46	4 150
Yhteensä	56 027	4 150

18) Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä siirto
Poistamaton hankintameno 1.1.	34 244	0	0	34 244
Lisäykset tilikauden aikana				0
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä		14 407		14 407
Tilikauden poistot	-17 122	-600		-17 722
Arvonalennukset ja niiden palautukset				0
Poistamaton hankintameno 31.12.	17 122	13 807	0	30 929
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	17 122	13 807	0	30 929
Olennot lisäpoistot				
Erittely olennot lisäpoistoista				

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankkeet	Yhteensä aineettomat+aineelliset
Hankinta-arvo 1.1.	5 833 375	18 909 917	8 163 222	285 232	218 352	141 459	33 585 802
Lisäykset					13 000	1 916 275	1 929 275
Rahoitusosuudet		-19 250	-60 153				-79 403
Vähennykset	-10 139						-10 139
Siirrot erien välillä		216 108	944 979	367 249		-1 542 743	0
Tilikauden poistot		-1 257 733	-946 321	-109 778			-2 331 555
Arvonalennukset ja niiden palautukset		-349 775	-210 196,77				-559 971
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 823 236	17 499 268	7 891 530	542 702	231 352	514 991	32 534 009
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 823 236	17 499 268	7 891 530	542 702	231 352	514 991	32 534 009

Olennaiset lisäpoistot Erittely olennaisista lisäpoistoista	
---	--

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 088 254	1 037 240	83 442	83 442
Muut maa- ja vesialueet	6 263 057	6 272 687	5 739 794	5 749 933
Maa- ja vesialueet yhteensä	7 351 311	7 309 926	5 823 236	5 833 375

Pysyvien vastaavien sijoitukset							
	Osakkeet ja osuudet					Muut saamiset	
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusosak. yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	6 264 075	571 596	4 026 987	612 776	11 475 434	16 231 711	16 231 711
Lisäykset					0	552 121	552 121
Rahoitusosuudet							
Vähennykset						-15 000	-15 000
Siirrot erien välillä							
Hankintameno 31.12.	6 264 075	571 596	4 026 987	612 776	11 475 434	16 768 833	16 768 833
Arvonlennukset							0
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 264 075	571 596	4 026 987	612 776	11 475 434	16 768 833	16 768 833

19-21) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Koskelantalot Oy	0529095-9	100	100	149	7296	-489
Matti ja Sirkka Kaivoksen säätio	2682419-8	100	100	558	33	-26
Yrke-Kiinteistöt Oy	0598701-9	99,83	99,83	1710	430	-139
MW-Kehitys Oy	1815521-1	83,6	83,6	52	68	-10
As Oy Koivupaana	0869087-8	0	68,15	272	49	5
Vilppulan Koskihalli Oy	2163265-6	7,5	53,67	482	89	25
Mäntän Jääareena Oy	2606148-5	97,54	97,54	-133	2863	-81
Mäntän Lämpövesi Oy	2589468-8	100	100	87	3500	0
Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy	0713539-7	100	100	1585	12259	372
Justiina Ateriapalvelut Oy	2951930-8	83	83	422	190	0
As Oy Mänttä-Vilppulan Koskenranta	2557643-6	71	71	186	21	0

KOy Mäntän Seppälänpuistotie 7	0479474-1	0	99,83	94	18	0
Yhteensä				5464	26816	-343
Kuntayhtymät						
SASKY						
koulutuskuntayhtymä	0204964-1	13,52	13,52	8282	958	60
Pirkanmaan liitto	0828308-4	3,02	3,02	62	33	13
Yhteensä				8344	991	73
Osakkuusyhteisöt						
Mäntän Puhdistamo Oy	2232567-4	0	46	176	128	0
KOy Vilppulan Säästökulma	0282640-4	44,5	44,5	142	2	0
KOy Vilppulan Sähkölä	1996906-5	30	30	46	1	0
As Oy Rusinniemen Helmi	0419942-4	0	27,69	258	10	0
Mäntän Energia Oy	0869547-6	0	30	357	1660	105
As Oy Mäntän Isoniemenpuisto	0850471-3	0	42,93	315	7	0
Yhteensä				1294	1808	105
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
As Oy Kolhon Honkarinne	0580032-2	0	25,35	70	0	0
Särki-Lämpö Oy	0157832-2	0	23,9	9	6	0
As Oy Pukkilarinne	0754038-4	0	38,76	100	2	0
Pohjaslahden Säästöpuisto	0580034-9	0	23,81	53	0	0
Muut omistusyhteisyyhteisöt						
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy	1809248-4	13,11	23,19	52	0	0
Yhteensä				284	8	0

24) Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	30 402 528	30 402 528	30 402 528	30 402 528
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	30 402 528	30 402 528	30 402 528	30 402 528
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	764 142	764 142		
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	764 142	764 142		
Arvonkorotusrahassto 1.1.	0	0		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahassto 31.12.	0	0		
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1	1 691 139	1 681 794		

Lisäykset	11 007	11 057		
Vähennykset	-311	-1 711		
Rahaston pääoma 31.12	1 701 836	1 691 139		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	518 862	-2 326 337	3 240 714	393 125
Lisäykset tilikaudella	78 938			
Vähennykset tilikaudella				
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	597 801	-2 326 337	3 240 714	393 125
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 703 098	2 845 199	2 956 085	2 847 589
Oma pääoma yhteensä	36 169 404	33 376 670	36 599 326	33 643 241

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät		
	Kaupunki	
	2025	2024
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	3 240 714	393 125
Tilikauden yli-/alijäämä	2 956 085	2 847 589
Kertynyt poistoero 31.12.	0	56 027
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	6 196 798	3 296 741

25) Erittely poistoerosta		
	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	0	56 027
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	0	56 027

26) Pitkäaikaiset velat		
	2025	2024
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 153 783	5 702 869
Lainat julkisyhteisöltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	5 153 783	5 702 869

29) Vieras pääoma				
	2025		2024	
	Pitkäaikaise t	Lyhytaikaise t	Pitkäaikaise t	Lyhytaikaise t
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		87 278		166 682
Muut velat		312 781		468 314
Siirtovelat				

Yhteensä		400 059		634 996
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		7 709		9 232
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		7 709		9 232
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				2 036
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		0		2 036
Vieras pääoma yhteensä		407 768	0	646 264

31) Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut velat				
Liittymismaksut	1 733 642	1 726 328		
Muut velat	279 201	1 176 052	587 051	730 282
Muut velat yhteensä	2 012 843	2 902 380	587 051	730 282

32) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	2 125		2 125	
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 285 550	2 068 774	1 658 064	1 444 866
Korkojaksotukset	37 865	44 150	29 788	34 562
Muut menojäämät	1 955 882	2 072 128	1 728 887	1 859 015
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 281 422	4 185 052	3 418 863	3 338 443

34-36) Vakuudet				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 527 044	1 527 044		
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	2 288 975	2 288 975		
Yhteensä	3 816 019	3 816 019		
Vakuudet yhteensä	3 816 019	3 816 019	0	0

konsernin vertailutieto oikaistu

37) Vuokravastuiden yhteismäärä				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Vuokravastuut yhteensä	585 580	545 929	66 057	107 680
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	323 394	314 137	49 343	46 765

Siitä PPP-hankkeet (public-private partnerships)				
Siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasing-vuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.				

38) Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			5 708 117	5 001 811
Jäljellä oleva pääoma				
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma				0
Jäljellä oleva pääoma				0

39) Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
			2025	2024
	Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			86 107 263
Kaup. os. takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.				
Kaup. mahdollista vastuuta kattava os. takauskeskuksen rahastosta 31.12.			110 216	85 982

40) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen				
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut				
Sopimusvastuut yhteensä				
Arvonlisäveron palautusvastuu	84 158	167 536	84 158	167 536
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	1 339 572	1 461 352	1 339 572	1 461 352

40) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Koronvaihtosopimus 1				
Sopimusnumero 1719036. Kyseessä on OP:n kanssa tehty koronvaihtosopimus millä on suojattu kaupungin Kuntarahoitus Oyj:stä nostama 20 miljoonan euron pitkäaikainen laina. Koronvaihtosopimuksessa pankki maksaa kaupungille neljännesvuosittain 3 kk eurobor korkoa ja vastaavasti kaupunki maksaa OP:lle kiinteää 0,262 % korkoa. Sopimuksen alkamispäivä 15.3.2017 ja päättymispäivä 15.9.2026.				
Koronvaihtosopimuksen pääoma	2 000 000	4 000 000	2 000 000	4 000 000
Käypä arvo	-20 376	-85 858	-20 376	-85 858
Koronvaihtosopimus 2				
Sopimusnumero 10694601. Kyseessä on OP:n kanssa tehty koronvaihtosopimus, missä kaupunki maksaa OP:lle kiinteää 1,055 % ja pankki maksaa kaupungille 3 kk euribor korkoa. Sopimuksen alkamispäivä 30.6.2022 ja päättymispäivä 16.10.2025				
Koronvaihtosopimuksen pääoma	0	8 750 000	0	8 750 000
Käypä arvo	0	-562 846	0	-562 846
Koronvaihtosopimus 3				

Sopimusnumero 20894194. Kyseessä on OP:n kanssa tehty koronvaihtosopimus, missä kaupunki maksaa OP:lle kiinteää 0,63% ja pankki maksaa kaupungille 6 kk euribor korkoa. Sopimuksen alkamispäivä 22.12.2022 ja päättymispäivä 22.12.2032				
Koronvaihtosopimuksen pääoma	10 000 000	12 000 000	10 000 000	12 000 000
Käypä arvo	-1 673 933	-1 170 254	-1 673 933	-1 170 254

41) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2025	2024
HTV2 mukainen		
Konsernipalvelut	26	27
Sivistyspalvelut	181	192
Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut	25	27
Tekniset palvelut	67	64
Yhteensä	299	310

Vertailutieto oikaistu htv:n mukaiseksi

42) Henkilöstökulut		
	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	16 227 796	15 937 660
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	16 227 796	15 937 660

43) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilökulut		
	2025	2024
Keskustan Mänttä-Vilppulan kunnallisjärjestö ry	1728	1351
Mänttä-Vilppulan Sosialidemokraattinen kunnallisjärjestö ry	2271	1999
Juupajoen Demarit ry	0	0
Mänttä-Vilppulan Vihreät ry	368	458
Vasemmistoliiton Mänttä-Vilppulan osasto ry	740	861
Mänttä-Vilppulan Perussuomalaiset ry	641	783
Mänttä-Vilppulan Kokoomus ry	416	494
Suomen Kristillisdemokraattien Mänttä-Vilppulan paikallisosasto ry	82	190
Palkkiot yhteensä	6245	6136

44) Tilintarkastajan palkkiot		
	2025	2024
Oy SK-Reviisorit Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	12 293	20 799
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	12 293	20 799

45) Kunnan ja sen intressitahojen välinen liiketoiminta

Mänttä-Vilppulan kaupunki on solminut kaupunginjohtaja Anne Heusalan kanssa kuntalain mukaisen johtajasopimuksen kaupunginhallituksen päätöksellä 21.6.2021 §126.

Johtajasopimuksessa on sovittu erokorvauksesta siten, että mikäli luottamuspuolan vuoksi on käynnistetty kaupunginjohtajan irtisanomismenettely, maksetaan kaupunginjohtajalle 9 kuukauden palkkaa vastaava korvaus hänen itse irtisanoutuessaan.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on maksanut avustusta tytäryhtiölleen MW-kehitys Oy:lle 268 000 euroa tilivuoden 2025 aikana.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on maksanut avustusta tytäryhtiölleen Mäntän Jääareena Oy:lle 280 000 euroa.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on maksanut avustusta tytäryhtiölleen Koskelantalot Oy:lle 11 548.62 euroa. Lisäksi Koskelantalot Oy on käyttänyt korotonta tililimiittia kaupungilta vuoden 2025 ajan. Tililimiittia on ollut keskimäärin käytössä -537 095,52 euroa/päivä.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on antanut ehdollisen päätöksen pääomalinasta 500 000 euroa Koskelantalot Oy:lle 21.3.2022 liittyen Akanvirran ja Pieskantien rivitalojen muutoshankkeeseen. Pääomalinan määrää tarkennettiin vuoonna 2025 ja pääomalinana maksettiin 300 000 euroa.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on antanut Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy:lle pääomalinana 24.10.2022 §74 valtuuston päätöksellä 500 000 euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi Koskelantaloille 1 893 000 euron omavelkaisen takauksen 19.2.2024.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on tehnyt päätöksen Elmonet Oy:n puhelinosa-akkeiden luovuttamisesta Koskelantalot Oy:n käyttöön, valokuituverkkojen rakentamista varten. Osakkeiden markkina-arvo on 49 600 euroa.

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT
Vuoden 2025 tilinpäätöksen allekirjoitukset

Kaupunginhallitus

Mänttä-Vilppulassa 30.päivänä maaliskuuta 2026

Marika Ala-Herttua, pj

Anne Heusala, kaupunginjohtaja

Arto Lampinen, 1.vpj

Sari Riihonen, 2.vpj

Jari Kytömäki, jäsen

Jussi Jatkola, jäsen

Tiina Nyrhinen, varajäsen

Katriina Kivimäki, varajäsen

Virpi Sippari, jäsen

Arto Lehtinen, jäsen

Vuoden 2025 tilintarkastusmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Mänttä-Vilppulassa _____ . _____ .2026.

Sähköisesti allekirjoitettu

Oy SK-Reviisorit Ab

Ilari Karhu

JHT, HT

